

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (2627) 2000 LIEPA-JULY 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Didžioji šventė

Laimingi esame galėdami pajusti jaukų, šeimynišką ir draugišką lietuvišką apsuptį ne tik eilinėms, bet ir ypatingoms progoms. Lietuviškoje - arba bet kurioje mažesnėje visuomenėje dalyvaujantys randa daug ir įvairių progų susiburti, konkrečiai pajusti tos bendruomenės savitumą. Sunkiau, pavyzdžiui, eiliniame kanadiečiu, kuris gali neturėti platesnio rato, negu kaimynų ar giminių, nebent jis jungiasi į darbo arba kurio nors užsiėmimo pažinčių socialinę grupę. Nors šiame krašte švenčiama "Kanosos diena", retas sugeba pasakyti, ką reiškia būti kanadiečiu. Tuo mes skiriamės nuo jų, ir tą patį patiria kitos, savo kultūrą išlaikančios bendruomenės. Įdomu ir gražu, kad tuo pačiu laiku, ši liepos mėnesį, trys baltiečių išeivijos bendruomenės rengė dainų, dramos ir/arba šokių šventes Toronte.

Lietuviūs šį mėnesį iš įvairių vietovių, kraštų ir žemynų išjudino Vienuoliktoji tautinių šokių šventė. Tai buvo pirmoji tokia šventė Toronte. Renginys didžiulio masto, nematyto mūsų apylinkėse daugiau kaip dešimt metų. Dažnas gali klausti - Tėvynė laisva, daug kam įmanoma ten lankytis, dalyvauti tokiose spektakliuose... kodėl dar jas rengti išeivijoje? Pirmiausia todėl, kad dėl finansinių sumetimų, dėl kalbos silpnumo ar kitų priežasčių ne visi pajėgia vykti Lietuvon. Be to, ne visų grupių meninis šokio lygis gali atitikti lietuvių choreografų reikalavimus, o išbarstytuose lietuvių telkiniuose yra sudėtinga laisvalaikio rimtai mokytis šokio. Išeivijos šventėse kaip tik ypatingai džiugu matyti grupes, kurios susiburia specialiai švenčių progoms, atnaujina ryšius ir ryžtą toliau veikti. Šokių mokytojus, be abejonės, atgaivina susitikimai su kitais mokytojais, jiems teikiama galimybė pasisemti jėgų, naujų minčių ir noro toliau tęsti savo gilios kantrybės ir pasiaukojimo reikalaujančią neapmokamą darbą.

Didžiųjų švenčių rengime atsiranda, aišku, nemažai kliūčių. Tokios plačios šventės ruošia reikalauja ilgą valandų neapmokamą darbą, o sasanorių pagalbinių skaičius retėja. Jie išnykė, atitole, atratė arba tiesiog išvargę nuo visuomeninių darbų. Bet yra daug ir įsiamiginančių, kurie sąžiningai puola prie darbo ir padeda daug daugiau negu prašyta ar tikėtasi. Nors visų darbuotojų tikslas tas pats, surengti puikią šventę, bet nori rengėjai visiems tinkamai padėkoti, o tai nelengva. Rengėjams taipgi tenka gailėtis dėl klaidų, dažniausiai padarytų dėl patirties, jėgų arba laiko stokos, o ne iš blogos valios. Skaudžiausia organizatoriams būna priekaištai dėl sprendimų ar veiksmų, kurių jie negali tiesiogiai tvarkyti, kurie ne nuo jų priklauso. Rūpi šventės renginių aplinkos ir laiko nustatymas, didelis lankytojų minios saugumas, apgyvendinimas, vežiojimas, maitinimas ir informacijos teikimas. Neišvengiamai kai kur silūai nutrūksta pavadus dalį darbų kitiems arba atsiradus neįmatytoms staugmenoms, nespėjus, ypač priartėjus pačiai šventei, nuosekliai kiekvieną smulkesnį apgalvoti.

Vis dėlto visų įtempto darbo atpildas - matyti tiek daug ne tik jaunimo, nuo mažiučių iki didelių, tėvų, šonkančių toje pačioje arenoje su savo atžalomis, o ir žilų, kuriems dar įdomu ir smagu susiburti, pabendrauti, pasidalinti šiuo nuostabiu lietuviškos kultūros lobiu - tautiniais šokiais, liudijančiais, kad esame tos pačios lietuvių tautos dalis. RSJ

Vienuoliktoji lietuvių tautinių šokių šventė Toronte-Mississaugoje atidarymo juosta atriša PLB pirmininkas VYTAUTAS KAMANTAS. Jo kairėje - PLB valdybos vicepirmininkė MILDĄ LENKAUSKIENĖ ir šventės rengėjų komiteto kopirmininkė RAMUNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ. Nuotr. O. Burzdžiaus

XI-toji Tautinių šokių šventė

Didelis ir reikšmingas išeivijos lietuvių suvažiavimas • Keturi šokėjų grupės iš Lietuvos • Kitos iš Argentinos, Brazilijos, Lenkijos, JAV ir Kanados • Visur perpildytos salės ir šventovės • Renginys, sujungęs vaikus, tėvus ir senelius

Kad išeivija gyvuoja, dabuosi ir veikia savo tautos garbei ir laisvosios tėvynės gerovei, kad teritorijos ir atskiros šalys nedaug ką bereiškia, kai melė kilmės kraštui visus jungia ir nuostabiai padrasina tikėti šviesesniu rytojumi - pabrėžtinai aiškiai irodė didysis šių metų lietuvių suvažiavimas - XI-toji Tautinių šokių šventė, įvykusi Toronte ir Mississaugoje birželio 30 - liepos 2 d.d. Renginys sutraukė daugiau kaip 7000 dalyvių (šokėjų ir žiūrovų), atkreipė ir kanadiečių spaudos dėmesį, sujungdama įvairiaamžių lietuvius bei kai kuriuos jų bičiulius kitataučius.

Šventės atidarymas
Tą dieną, birželio 30, pasiekus "Regal Constellation" viešbutį, į akis krito nekasdieniškas žmonių bei automobilių judėjimas. Žiūrėk, čia jau praskuba vienas kitas tautiniais drabužiais pasipuošęs jaunikaitis, išgirsti lietuvišką žodį. O įėjus viešbučio prieangin, sutinki didžiulį užrašą "Lithuanian Dance Festival".

Atidarymo dalyviai rinkosi į nurodytą salę. Truputį po aštuntos KLB Toronte apylinkės pirmininkė Danutė Garbaliuskienė, vadovavusi atidarymo iškilmei, pasveikino susirinkusius ir paprašė įnešti vėliavas. Atžygiavo jaunimas su Kanados, Lietuvos, JAV, Lenkijos, Argentinos ir Brazilijos vėliavomis. Buvo aišku, kad iš tų valstybių suvažiavo šokėjai į šią šventę. Kauno Vytauto Didžiojo universiteto ansamblio orkestras sugrojo Kanados himną, ev. kun. Algimantas Žilinskas perskaitė invokaciją. PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas tarė sveikinimo žodį, padėkojo už šventės surengimą, priminė, kad pirmoji PLB valdyba veikė Toronte, atrišo tautinę juostą ir paskelbė, kad XI-toji Tautinių šokių šventė atidaryta. Šventės rengimo kopirmininkė Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė pasveikino atvykusius iš arti ir toli, palinkėjo gražaus ir prasmingo pabendravimo; kopirmininkas Vincas Piečaitis padėkojo visiems, kurie bet kokiū būdu prisidėjo prie šios šventės rengimo, ypač mecenatams ir lietuvių finansinėms institucijoms, be kurių paramos tokio pobūdžio šventė nebūtų buvę įmanoma surengti. Lietuvos himnui ir vėliavų išnešimu buvo

gink surasti pažįstamą. Laimingas buvai, jei su juo kur netikėtai susidūrė. Ką apie tą vakarą berasytum - įsivaizduoti nesunku. Tai tik rodo, kaip suvažiavę žmonės nori kartu būti, pasilinksminti, pasivaikinti. Vakara organizavo ir vedė KLB sąjungos darbuotojai. Šokiams grojo du orkestrai.

Tą patį vakarą atskirose patalpose vyko apie dvi valandas trukęs tautinių šokių mokytojų bei šventės rengėjų pagerbimas-vakaronė. Humoru ir pakilia nuotaika perplinta suėjimą pūikia į vedė Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Padėkos, linkėjimų džiaugsmingus žodelius tarė šventės rengimo kopirmininkai Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė ir Vincas Piečaitis, mintis palydėję dovanėlėmis. Grupių vadovams buvo įteiktos atminimo ir padėkos lentelės su atitinkamais įrašais. Meno vadovai Rita ir Juozas Karasiejai pagerbti simbolinėm meniškom sagom. Jiems taipgi buvo įteiktas Lietuvoje pagamintas, tėviškę primenantis puošnus metalinis kryžius. Šventės rengimo pirmininkai buvo apdovanoti juostomis ("Žilvitis") ir lietuviška juoda duona. Užteko laiko pasidalinti įspūdžiais, smagią pabendrauti, pasidžiaugti atliktais darbais, pasivaikinti, pasitvirtinti skaniais užkandžiais.

Repeticijos, repeticijos...
Kam yra tekę ruošti žmonių grupes pasirodymams, tas žino, ką reiškia pati paskutinė diena, paskutinė valanda, paskutinė repeticija. Šeštadienį, liepos 1, tautinių šokių grupių ir vyriausieji meno vadovai Rita ir Juozas Karasiejai neišvengiamai turėjo išgyventi tokiems reikiškiam būdingą įtampą - kaip bus rytoj, ar užteks drausmingumo, ar kas nesuširs, nedings, ar įdėtas ilgas pasiruošimas atneš laukiamą rezultatą?.. Visą popietę grupės repetavo - vyko paskutiniai nurodymai, išlyginimai, priminimai, padrasinimai. Nuo šešerių metų iki kažkin kokie amžiaus šokėjų-veteranų vienkartinis ir nebepakartojamas 1700 asmenų ansamblis pasirodė atlikti programą penkiems tūkstančiams žiūrovų.

Susipažinimo vakaras
Bilietu parduota 2000 - viešbučio salė sausakimša. Su šalia stovinčiu kaimynu susipažinti - vieni juokai, bet pamė-

gink surasti pažįstamą. Laimingas buvai, jei su juo kur netikėtai susidūrė. Ką apie tą vakarą berasytum - įsivaizduoti nesunku. Tai tik rodo, kaip suvažiavę žmonės nori kartu būti, pasilinksminti, pasivaikinti. Vakara organizavo ir vedė KLB sąjungos darbuotojai. Šokiams grojo du orkestrai.

Tą patį vakarą atskirose patalpose vyko apie dvi valandas trukęs tautinių šokių mokytojų bei šventės rengėjų pagerbimas-vakaronė. Humoru ir pakilia nuotaika perplinta suėjimą pūikia į vedė Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Padėkos, linkėjimų džiaugsmingus žodelius tarė šventės rengimo kopirmininkai Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė ir Vincas Piečaitis, mintis palydėję dovanėlėmis. Grupių vadovams buvo įteiktos atminimo ir padėkos lentelės su atitinkamais įrašais. Meno vadovai Rita ir Juozas Karasiejai pagerbti simbolinėm meniškom sagom. Jiems taipgi buvo įteiktas Lietuvoje pagamintas, tėviškę primenantis puošnus metalinis kryžius. Šventės rengimo pirmininkai buvo apdovanoti juostomis ("Žilvitis") ir lietuviška juoda duona. Užteko laiko pasidalinti įspūdžiais, smagią pabendrauti, pasidžiaugti atliktais darbais, pasivaikinti, pasitvirtinti skaniais užkandžiais.

Stigiamasis posėdis
Vilniuje birželio 13 d. į steigiamąjį posėdį susirinko Lietuvos ir Karaliaučiaus srities bendradarbiavimo taryba, kurios pagrindinė paskirtis yra derinti visą kraštų bendradarbiavimo, rašo BNS/LGTIC. Pirmajame posėdyje buvo svarstomi organizaciniai klausimai, tarybos

Pamaldos
Saulėto sekmadienio (liepos 2) programa pradėta pamaldomis, kurios vyko Lietuvos kankinių parapojos šventovėje, Prisikėlimo parapojos šventovėje, ev. liuteronų Išganytojo parapojos šventovėje ir specialios Mišios šventės dalyviams "Regal Constellation" viešbutyje, kuris buvo tapęs šventės centru ir kuriame buvo apsisotjęs nemažas būrys iš toliau atvykusių tautiečių. Tenai Mišias koncelebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, kunigai G. Grūšas, A. Kulbis, OSM ir E. Putrimas, patarnavo klierikas br. Juozas Žukauskas, OFM. Pamokslą pasakė vyskupas. Giesmėms vadovavo V. Barakauskaitė, pianinu palydint R. Poskočiencienė. Pamaldose dalyvavo nenumatyta didelis skaičius žmonių - 1300. Ne visi tilpo salėje, teko melstis už durų.

"Mano protėvių žemė"
Ant aukštų stiebų iškelstos (Nukelta į 2-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Vertino komunizmo nusikaltimus

Vilniuje birželio 12-14 d.d. vyko tarptautinis kongresas "Komunizmo nusikaltimų vertinimas", rašo ELTA/LGTIC. Jame dalyvavo 23 valstybių atstovai, buvo pristatyti ir aptarti 53 pranešimai, daugiausia jų iš Lietuvos. Buvo pabrėžtas komunizmo pavojus šių dienų pasauliui, milžiniška moralinė žala buvusio komunistinio režimo kraštams.

Dalyviai kreipėsi į Jungtinių tautų organizaciją, pasaulio demokratinių valstybių parlamentus ir vyriausybes, ragindami nedelsiant įsteigti Tarptautinį komunizmo ir komunistinių nusikaltėlių tribunolą. Priimta rezoliucija, raginanti visų demokratinė šalių parlamentus demokratiniams įstatymais užkirsti kelią komunizmo atsinaujinimui.

Taip pat buvo priimta rezoliucija, siūlant tautųdystės sąvoką išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Nors komunistinės totalitarinės santvarkos vykdė tokius nusikaltimus, dėl tautųdystės apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja laikotarpio terminas. Dar penkis rezoliucijos bus parengtos organizacinio komiteto.

Finansuos transporto projektus

Europos sąjungos "ISPA" programa yra skirta finansuoti besiruošiančių narystei šalių transporto ir aplinkosaugos projektams. Jos vykdomasis komitetas nutarė skirti lėšas dviejų Lietuvos projektų įgyvendinimui, patvirtinus per Lietuvos teritoriją einančią automagistralę "Via Baltica" dalies ir greitkelio Vilnius-Klaipėda remonto projektus.

Visa "Via Baltica" projekto vertė yra 15,439 mln. eurų. Europos sąjunga iš ISPA fondo skirs 11,579 mln. eurų, o greitkelio Vilnius-Kaunas projekto pirmoji dalis kainuos 26,253 mln. eurų, kurių ISPA fondas skirs 19,561 mln. eurų. Finansinį projektų aktą dar turi patvirtinti Europos komisija, ir turės būti pasirašytas dvišalis Lietuvos vyriausybės ir Europos komisijos tarpusavio susipratimo aktas. ISPA svarstymui rudenį bus pateikiamas dar vienas projektas, numatantis atnaujinti telekomunikacijų linijas, nutiestas geležinkelio ruožu Klaipėda-Kena.

Steigiamasis posėdis
Vilniuje birželio 13 d. į steigiamąjį posėdį susirinko Lietuvos ir Karaliaučiaus srities bendradarbiavimo taryba, kurios pagrindinė paskirtis yra derinti visą kraštų bendradarbiavimo, rašo BNS/LGTIC. Pirmajame posėdyje buvo svarstomi organizaciniai klausimai, tarybos

statuto, jos komisijų ir veiklos gairių patvirtinimas. Keturios komisijos, kurios rūpinsis pasienio sričių bendradarbiavimu, transporto ir tranzito, aplinkosaugos ir kultūros, krizinių situacijų valdymo, finansinių atsiskaitymų ir kitais reikalais.

Taryba buvo įsteigta Lietuvos ir Rusijos ministeriams pirmininkams pasirašius vyriausybę sutartį pernai Maskvoje. Likšiol srities bendradarbiavimu rūpinosi specialiai darbo grupė, veikusi tarpvyriausybines bendradarbiavimo komisijos rėmuose.

Lankėsi ES pareigūnas

Birželio 19 d. Klaipėdoje lankėsi Europos sąjungos komisijos komisaras ES plėtos klausimais Guenter Verheugen. ELTOS/LGTIC žiniomis, jis teigė, kad Lietuva yra "labai stipri pretendentė", matosi jos pažanga ir ekonomikos atsigavimo požymiai, ir jau po kelerių metų ji gali tikėtis narystės ES, "nors jai vis trūksta stabilumo", ir svarbu toliau stiprinti administravimą, pertvarkyti ekonomiką ir žemės ūkį. Jis pranešė, kad iki 2006 m. Lietuvos pasirengimui narystei Europos sąjunga ketina skirti 1.4 bilijono litų. Ši suma gali dar padidėti, prisidėjus įvairiems fondams.

Ministerio pirmininko Andriaus Kubiliaus lydimas, svečias vyko į Kauną, kur jis dalyvavo dviejų dienų finansinių rėmėjų konferencijoje ir susitiko su prezidentu Valdu Adamkumi. Vėliau jis taip pat lankėsi Vilniuje vyksoje tarptautinėje Ignalinos atominės elektrinės I-ojo bloko uždarymo finansuotojų konferencijoje. Jis tvirtino, kad EK jau skyrė šiam tikslui 10 mln. eurų 1999 m. ir pridės dar 20 mln. iš šių metų numatytų lėšų. Iš viso pažadėta 660 mln. litų iš EK.

Pareikšimas dėl Rusijos

Birželio 20 d. Lietuvos seimas priėmė pareiškimą, kuriame neigiamai vertinamas Rusijos vadovų požiūris į Lietuvos narystę ŠAS. Pareiškimas, kuriam nepritarė opozicijos frakcijos, buvo pasiūlytas seimo pirmininko Vytauto Landsbergio. Jame pabrėžta, kad Lietuva siekia lygiateisių ir suverenių partneriškų santykių su Rusija, o iš pastarosios pasigirsta nedraugiškų gaudinimų ir pasireiškia diktatūrinę tendencijų. Pareiškimas Rusijos senos mąstyse nos nepriimtumas, ypač jai stengiantis brėžti "raudoną liniją" tarp Lietuvos ir Lenkijos, užuominos, kad Rusijos vadovybė gali kaimyninėms nepriklausomoms valstybėms ko nors neleisti. V. Landsbergis neigė, jog jis blogina santykius su Rusija, kaip tik teisingai lankėsi Maskvoje tris kartus, stengdamasis plėtoti ryšius su Rusijos dūma. RSJ

Šiame numeryje

Didžioji šventė
Smagu pasidalinti lietuviškos kultūros lobiu
XI-toji Tautinių šokių šventė
Meilė kilmės kraštui padrasina tikėti šviesesniu rytojumi
Kongresas komunizmui įvertinti
Spaudoje ieškojo gėnyto komunistui, bet tokio neatirasdo
Tautinės santarvės beiškant
Tarp gyvų degintų patriotų ir jų budelių
Mokytojas - partizanų vadas
Brendo reikalas sudaryti partizaninio judėjimo vadovybę
Tarp pasaulio piligrimų Romoje
Šv. Kazimiero kolegijoje ir svečių namuose "Villa Lituania" jauku
Naujakurių dienos Kanadoje
Vienas lenkas pasiekė rekordą - suvalgė 15 kiaušinių
Rezistencijos žurnalas ir jo šaltiniai
Nė vieno lietuvių dalinio kariai Rusijoje nedalyvavo civilių žudynėse
Žydų instituto Vilniuje sukaktis
Laikytis jidiš kalbos, nepriklausyti jokioms partijoms

KANADOS ĮVYKIAI

Valstybės gimtadienis

Liepos 1 kanadiečiai šventė 133-ąją Kanados gimtadienį visuose miestuose ir miesteliuose nuo St. John's (Newfoundland), toliausios ir rytus provincijos) iki Vankuverio salos (Britų Kolumbijos, toliausios vakaruose) pakraščiu. Ta proga buvusioje kariuomenės bazėje Downsview (Ontario) buvo prisaikdinti 2,103 nauji piliečiai, atvykę iš 95 pasaulio šalių. Jie ir apie 4,000 jų artimųjų bei svečių vos tilpo didžiuliam lėktuvų angare. Šioje iki šiol didžiausioje pilietybės ceremonijoje naujieji kanadiečiai gavo ne tik savo pilietybės pažymėjimus, bet ir buvo apdovanoti naujomis \$2 "tūkstantmečio" monetomis, kuriose vaizduojama baltoji meška su dviem meškiukais. Halifaxe (N. Skotijoje) prie Pier 21 pripilaukus, kur šimtai tūkstančių naujų imigrantų pirmąsyk išvydavo Kanados krantus, buvo prisaikdinti 104 nauji piliečiai.

Otavoje, kaip jau įprasta, iškilme ruko pievoje prieš parlamento rūmus, kurioje dalyvavo min. pirmininkas J. Chretien, konservatorių vadovas J. Clark, sąjungiečių kandidatas į vadovus P. Manning (kitas kandidatas S. Day šventę pralaido Red Deer, savojoje Albertos provincijoje). Virš parlamento rūmų praskrido žymioji karo lėktuvų

Snowbirds akrobatinio skraidymo grupė. Šimtai tūkstančių susirinko švęsti į Dominion aikštę Montrealyje bei Nathan Philips aikštę Toronte. Kalgaryje (Alberta) šimtametė Rose Lengel ir vienmetis Kyle Scoville tą dieną šventė taip pat ir savo gimtadienius. Toronto "Skydome" stadione susirinkę kiniečių kilmės kanadiečiai prisiminė 17,000 kiniečių, žuvusių 1880-jame dešimtmetyje statant geležinkelį per Kanadą. Vakare Toronte paėžery australiečiai išstisą pusvalandį visus stebino savo spalvotomis raketomis antrame *Benson & Hedges Symphony of Fire* serijos pasirodyme.

Jungtinių Tautų 2000 metų pranešime, paskelbtame Kanados dienos išvakarėse, Kanada buvo jau septyni metai iš eilės pripažinta iš 174 valstybių geriausia gyventi vieta pasaulyje. JT *Human Development* agentūra kaip ir kasmet atsižvelgė į kelis veiksnius: pajamų vidurkį, sveikatos tarnybą, gyvenimo ilgio tikimybę bei švietimo lygį. Nors Kanada ir nepirmavo visoje kategorijoje, pvz. moterų progreso vertinime liko 8-je vietose (čia pirmąja visos Skandinavijos valstybės, o JAV liko 13-je vietoje), nes tik 23% moterų yra parlamente, 37% yra (Nukelta į 8-tą psl.)

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėnesio – \$53, garbės – \$63. Oro paštu į užjūrius – \$140. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimui reikalinga kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiami nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostatais. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reikiama redakcijos nuomone.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Lietuvos kankiniai

Du kunigai

Severinas Buteikis ir Jonas Burneika, įrašyti pasaulio kankinių sąraše

Kun. Severinas Buteikis gimė 1911 metais Ukmergės apskrityje. Baigęs Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos - filosofijos fakultetą, 1939 metais buvo pašvęstintas kunigu ir paskirtas vikaru į Eržvilką. Užėmus Lietuvą sovietų kariuomėnė, visame krašte prasidėjo represijos. Kauno vyskupo Vincento Brizgio iniciatyva buvo suorganizuotas pavojuje atsidūrusių žmonių persiuntimas į Vokietiją. Eržvilko klebonui ir jaunajam vikarui kunigui Severinui Buteikiui šio sumanymo įgyvendinime teko svarbus vaidmuo. Jie lydėjo žmones iki Vokietijos sienos, slėpė sovietinių represijų pavojuje atsidūrusius žmones.

1941 metų balandžio 6 dieną netoli Eržvilko kunigas Buteikis buvo suimtas ir uždarytas į Kauno kalėjimą. Jis buvo apkaltintas kontrevoliucine veikla ir ryšiu su užsieniu palaikymu. Čekistai ypatingai žiauriai kankino kunigą Buteikį, norėdami išgauti kas jam talkino, kokių ryšių užsienyje turėjo, reikalavo prisipažinti, jog perdavinėjo žinias į užsienį radijo siųstuvu. Sadistiški tardymai palaužė jauno kunigo psichiką. Birželio mėnesį, kai Kauno sukilėliai išvadavo kalinius, Severinas Buteikis nenorėjo palikti kalėjimo, nes neturįs išlaisvinimo rašto. Netrukus jis buvo nuvežtas gydymui į psichiatrinę Kalvarijos ligoninę, tačiau ten po kelių mėnesių mirė. Teismo medicinos ekspertai nustatė, kad jam net 12 vietų buvo skilęs galvos kiaušas, išsiliejęs į smegenis kraujas, ant nugaros ir krūtinės

buvo aiškiai matomi deginimo pėdsakai.

Kunigas Severinas Buteikis buvo palaidotas Vidžiūių šventoriuje, tačiau antrosios sovietų okupacijos metais, kadangi kunigo kankinio kapą tikintieji labai gerbė, naujoji valdžia liepė jo palaikus perkelti į kaimo kapinaites netoli Taujėnų.

Kun. Jonas Burneika gimė 1901 metais. Kunigu išventintas 1933-aisiais. Prieš prasidedant karui ir iki jo pabaigos ėjo klebono pareigas Liduokiu mieste - lyje Ukmergės apskrityje. 1941 metais priklausė miestelio sukilėlių būriui.

Grįžus sovietinei valdžiai išvyko į Kauną, kur dirbo įvairiose parapijose, aktyviai dalyvavo ateitininkijos veikloje. 1949 metais buvo suimtas už antisovietinę veiklą. Apkaltintas dalyvavimu sukilėlių būriuje, antisovietinių pamokslų sakymu ir panašiais standartiniais kaltinimais. Karo tribunolas jį pripažino kaltu Tėvynės išdavyste bei antisovietine agitacija ir nuteisė 25-riems metams lagerio su turto konfiskacija. Atlikus kratą paaiškėjo, kad kunigas Burneika jokia turto neturėjo. Bausmė atlikta buvo išsčius į ypatingąjį lagerį Irkutsko srityje. Sunkaus darbo prievartos ir smurto našta kankinai nešė iki 1956 metų. Mirė darbuose Bratsko rajone.

Mūsų tautiečių, XX-ojo amžiaus tikėjimo liudytoji ir kankinių pavyzdys tegu tampa mums paraginimu visur ir visada ne tik žodžiais, bet ir gyvenimu liudyti Kristaus Evangeliją.

Vatikano radijas

Vienuoliktoje lietuvių tautinių šokių šventėje Toronto-Mississaugoje dalyvavo šokėjų grupės iš įvairių kraštų. Nuotraukoje – tu kraštų vėliavos: Kanados, Lietuvos, Amerikos, Lenkijos, Argentinos, Brazilijos (nuotraukoje nematoma)

XI-toji Tautinių šokių šventė

(Atkelta iš 1-mo psl.)

plevėsavo Kanados ir Lietuvos vėliavos. Atvykstantieji buvo tikri, kad nepaklydo. Dar ir didžiulė iškaba ant naujutėliačio gražaus pastato patvirtino, kad tai Mississaugos "Hershey Centre". Į jį tuoj po vidudienio pradėjo rinktis smalsūs, šnekučiuojantys, išpūdziais apie vakaryktę dieną besidalinantys, foto aparatais apsikarste, žinoma, truputį jau ir pailsėję iškiliosios šventės svečiai – žiūrovai, iki koncerto "Mano prėtovių žemė" pradžios užpilę kone visas sėdimąsias vietas, kurių ten 5500.

Prieš koncertą pastato balkonuose vyko kvietusių svečių priėmimas su vaisėm. Atsilankė Lietuvos ambasadorius Kanadai R. Sidlauskas, ambasadorius St. Sakalaukas iš Vašingtono, Lietuvos gen. garbės konsulas H. Lepas, garbės konsulas iš Čikagos V. Kleiza, garbės konsulė Ing. Bublienė, vysk. P. Baltakis, OFM, PLB valdybos pirmininkas V. Kamantas, KLB valdybos pirmininkas A. Vaičiūnas, KLB Toronto apylinkės pirmininkė D. Garbaliūskienė, kiti Bendruomenės veikėjai bei vadovai iš JAV ir Kanados, šventės rengimo mecenatai, rėmėjai, spaudos atstovai, daugelis jų su savo žmonomis ar vyrais bei kitais šeimos nariais. Buvo patogus laikas visiems šnekėti, arčiau susipažinti, šio bei to pasiklausinti.

Antrą valandą, grojant Kauno Vytauto Didžiojo universiteto ansamblio "Žilvitis" orkestrui, į areną su vardus ir vietoves žyminciais puošniais geltona-žalia-raudona plakatais pradėjo žygiuoti šokėjai, publikai plojimai juos pasitinkant. Alfabeto tvarka atžygiavo ir savo vietas arenoje užėmė 42 grupės, iš kurių keturios iš Lietuvos, viena iš Lenkijos (Punsko), po vieną iš Argentinos ir Brazilijos, kitos iš JAV ir Kanados. Maršo garsams ir ovacijoms apirmus, Kanados, JAV ir Lietuvos himnams nuaidėjus, programos pranešėja Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė prie mikrofono pakvietė KLB valdybos pirmininką A. Vaičiūną, po jo ambasadorių R. Sidlauską, kurie pasveikino susirinkusius, pasiūlydžiau vykstančia gražia ir prasminga išsivijios lietuvių švente. Po sveikinimų buvo pristatyti šventės rengimo kopirmininkai Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė ir Vincas Piečiūnas bei meno vadovai Rita ir Juozas Karasiejai, susilaukę nuoširdžių, jų atliktus darbus įvertinančių plojimų. Pristatyti buvo ir žymieji svečiai – Mississaugos miesto merė Hazel McCallion, vysk. P. Baltakis, OFM, PLB valdybos pirmininkas V. Kamantas ir kt.

Per porą valandų su penkiolikos minučių pertrauka švystelėjo žiūrovus žavėjusi, stebinusi tautinių šokių, ratelių (su dainomis ir be jų) bei improvizacijų pynė, pritaikyta amžiu ir sugebėjimams. Grojo "Žilvio" liaudies instrumentų orkestras,

o kai kuriuos šokius lydėjo muzika iš įrašų, kitas dar įvesdino šokius apibūdinančios pranešėjos deklamacijos. Vietomis atitinkamai nuotaikai reikšti buvo panaudoti spalvotų šviestų poveikiai. Kaž publika reginiamis ir šokiams pritarė, įrodė beveik nesiliaujantys plojimai taktan ar po kiekvieno auliko pasirodymo. (Apie koncerto programą, matytus šokius, jų meninę pusę bus parašyta atskirai).

Po koncerto padėkos žodį tarė JAV Lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė R. Narušienė. Entuziastingo jaunimo valiaiviu susilaukė jos terti žodžiai "mes esame lietuviai". Turtai tai patvirtindami šokėjai mosikavo gėlomis, žaliomis ir raudonomis vėliavėlėmis, kurios sudarė milžinišką, per visą areną nusidriekusią Lietuvos trispalvę. Tokių jautrių akimirkų paveikti žiūrovai skirstėsi, dalinosi patirtais puikiais išpūdziais, nesukubėjo namo, nes kur beim, dar vis sutinki "šimtą metų" nematytų bičiulių, bendradarbių, bendraminčių, o svarbiausia – lietuvių.

Pokylis

Vakare dvi juose "Regal Constellation" viešbučio salėse, skirtose jaunesniems ir vyresniems, vyko iškilmingas pokylis, sutrukęs apie 2000 dalyvių. Šventės rengimo komiteto kopirmininkai Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė ir Vincas Piečiūnas pasveikino susirinkusius, padėjo už atsilankymą, palinkėjo smagus vakaro ir prie mikrofono pakvietė merę Hazel McCallion. Savo trumpame žodyje jį pabrėžė nuostabų lietuvių inasą į Kanados kultūrą, pagyrė lietuvių organizuotumą, palinkėjo ir toliau taip gražiai veikti. Vysk. P. Baltakis, OFM, sakalaitė maldą prieš vakariene, kuri ilgokai tęsė viešbučio patarnautojams ir stalus paduodant maistą. Užteko visiems gražaus laiko prie puošnių stalų sėdint pasižvelgusiu su kaimynais, pasidalintu susitelkusiais išpūdziais, susipažinti su svečiais, iš toliau atvykusiais. Gėrimus reikėjo pirkti viešbučio baruose, prie kurių visą vakarą stoviniamo pokylio dalyvių būreiliai. Spūstis ir nuolatinis ūžesys tartum sakyte sakė, kad čia susirinkimas ypatingas. Norintiems smarkiau pajudėti abiejose salėse grojo orkestrai – sukosi poros, mirgėjo puošni drabužiai, sklido juokavimai. Smagumai tęsėsi ir po vidurnaktį

"Namolio i tēvynē"

Šventės programa buvo papildyta dar vienu, iš anksto neplanuotu, bet įdomiu, apie 500 žmonių sutraukusiu renginiu – atsisveikinimo koncertu, kuris įvyko Toronto Priskikimo parapijos salėje liepos 3, pirmadienį, 6 val. vak. Koncertavo ansambliu iš anapus Atlanto – Panevėžio "Grandinėlė", vad. Z. Rimkusienės, Panevėžio "Kanapelė", vad. K. Nainienės, Utenos

"Levindra", vad. L. Kulakauskienės, Kauno VD universiteto "Žilvitis", vad. D. Petrauskaitės ir Punkso "Jotva", vad. K. Janušaišienės. Šokėjai, dainininkai ir orkestras susilaukė užtarnauti entuziastingo gausių žiūrovų ovacijomis išreikšto įvertinimo. Daugeliui tai buvo retesnė progą pamatyti dar neregėtų naujų šokių, išgirsti aukštaitiškų dainų, dainelių. Visa tai atspindėjo giliu lietuviškumu, padvelkė ir Lietuvos senove, kėlė nuotaiką, prajuokino kaip "Zirklės" ir kiti. O Laimos Kisielinės choreografija "Saulė, kelk" buvo labai išpūdinga savo išraiškos turiniu ir išgyventu atlikimu.

Prieš išskridami namo Lietuvos šokėjai, globojami šventės rengėjų, vadovų bei Bendruomenės darbuotojų, aplankė Toronto ir Mississaugoje veikiančias lietuvių institucijas, nukeliavo pažiūrėti garsiuo Niagaros krioklių, suėjimuose užmezgė naujas pažintis, domėjosi Kanados lietuvių gyvenimu bei spauda, paliko literatūros bei įvairių suvenyrų. Malonu buvo matyti ir girdėti gražiai lietuviškai kalbantį Lietuvos jaunimą.

Atgarsiai, pastabos, leidnys

"The Mississauga News" liepos 2 d. laidoje savo skaitytojams pranešė apie "Hershey Centre" patalpose vykstantį didžiulį lietuvių renginį – šokių festivalį. Renginys buvo paminėtas ir kitoje nelietuvių spaudoje. Tikėtina, kad buvęs iškilus įvykis susilauks ir platesnių aprašymų.

Kiek girdėti, išpūdziai geri, nors kai kam atrodo, kad VIII-toji Tautinių šokių šventė, rengta Hamiltone, paliko didesnio iškilmingumo išpūdį. Kai kas pasigedo parade su šokėjais žygiuojančių rengėjų ir meno vadovų. Šioje šventėje jie visi buvo kuklūs tiek pasirodymais prieš minias, tiek viešumai savo tartais žodeliais.

Visur salės buvo per mažos. Visą savaitgalį spūstis tapo būdinga renginio dalimi. Bet tai sakoma ne neigiamai prasme, nes tai rodo, kad mūsų yra daug daugiau nei kartais pagalvojame. Į tokius didelius renginius lietuviai mėgsta suvažiuoti. Lauktina, kad mūsų judrusis jaunimas praprastų linksmintis be pokštų, kurie sukelia ne linksmas kalbas lietuvių ir nelietuvių tarpe.

XI-toji Tautinių šokių šventė, pareikalavusi daug darbo ir lėšų, įtelpa išsivijios lietuvių istorijon atskiru margaspalviu veislapiu, rodančiu lietuviškos veiklos prasmę ir reikšmę. O ilgiau šį gražų renginį atsimins tie, kurie įsigijo plačios apimtės, didelio formato, 208 psl. gausiai iliustruotą leidinį "XI Lietuvių tautinių šokių šventė 2000". Knygą redagavo redakcinė komisija. Daugelis šventės dalyvių atminimui dar pirkosi suvenyrinius marškinėlius, ženklelius bei smulkesnius spaudinius. Atsisveikindami ne vienas kitam sakė: "Iki pasimatymo XII-toje"... Snk.

Kongresas komunizmui įvertinti

Šiame kongrese Vilniuje išklaustyti kaltinamieji pranešimai iš 53 kraštų. Nutarta sudaryti tribunolą, kuris, remdamasis sutelkta tarptautine medžiaga, padarys galutinį sprendimą

J. P. KEDYS, Vilnius

1997 m. lapkričio 26 d. susirinkę 650 politinių kalinių ir tremtinių Vilniuje svarstė klausimą, kad daryti, kad vėl neiškiltų komunizmo pabaissa. Šiam klausimui giliau ištirti buvo išrinktas komitetas, kuriam pirmininkavo Vytautas Miliauskas. Darbas vyko lėtai, bet teisinga kryptimi. 1999 m. šis komitetas nutarė surengti tarptautinį kongresą komunizmo nusikaltimams įvertinti 2000 m. birželio 12 d. Tuo reikalu buvo išsiūsti pakvietimai į 25 valstybes. Teigiami atsiliepimai buvo gauta iš 23 valstybių.

Kongreso eiga

Šis kongresas prasidėjo, kaip buvo suplanuotas, š.m. birželio 12 d. Vilniuje, seimo rūmuose. Jam pirmininkavo Vytautas Miliauskas. Atidaromąją kalbą pasakė seimo pirm. Vytautas Landsbergis, iškėlęs šio kongreso reikalavimą. Min. pirm. A. Kubilius taip pat išreiškė visiška pritarimą kongresui.

Šioje seimo salėje pasirodė ir Lenkijos buvęs prezidentas L. Valensa. Jis buvo sutiktas su karštais plojimais ir net pilnos salės klausytojų atsistojimu, pagerbiant kaip politinį kovotoją Lenkijoj su komunizmu.

Iš žymesnių tarptautinių kalbėtojų paminėtini: S. Kovalevas, žymus rusų kovotojas ir lietuvių draugas; dr. J. Moserova, Čekija; U.P. Strelis, Latvija; prof. L. Oispuu, Estija; H. Romanstein, JAV; I. Virčenko, Ukraina; dr. M. Aprea, Rumunija ir t.t. Iš viso susidarė net 53 pranešimai.

Posėdžiai vyko dvi juose seimo salėse: konferencijų ir Konstitucijos. Pranešimai bus išversti į anglų kalbą, nes dauguma pranešėjų kalbėjo savo kalbomis, ir bus išleista atskira knyga.

Sporto rūmuose

Trečiąją kongreso dieną posėdžiai vyko Vilniaus koncertų ir sporto rūmuose, kur sugužėjo stebėtojų keletas tūkstančių. Mat seimo rūmuose stebėtojų skaičius buvo ribotas, nes jėgoms buvo tik su pakvietimais, o sporto rūmuose vietos užteko visiems.

Čia atitinkamas kalbas pa-

sakė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, seimo pirm. Vyt. Landsbergis, akademikas dr. A. Tyla. Šiame posėdyje kongreso nariai priėmė rezoliuciją dėl "genocido" savokos. Rezoliucijoje siūloma "genocido" reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų naikinimą, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistai kaip tik ir žudė tokias žmonių grupes. Taip pat priimtos rezolucijos ir dėl komunistų okupacines žalos atlyginimo.

Pranešimą apie pirmąsias dvi dienas padarė advokatas V. Zabiela. Jis taip pat pranešė, kad šis kongresas įsteigė tribunolą, kurio pirmininku yra išrinktas jis. Tribunolas susirinks š.m. rugsėjo 4 d. ir nustatys komunizmo apkalta.

Pastabos

Ši antikomunistinį kongresą organizavo Politiinių kalinių ir tremtinių organizacija, gerai žinoma ir veikli sovietinių laikų pagrindžio organizacija Lietuvos laisvės lyga (LLL). Ji pakelbė apie šio kongreso organizavimą nieko nežinojusi, dauguma tu organizatorių politiniais kaliniais ar tremty nėra buvę.

Antra, nebuvo reikalingas šio kongreso nukėlimas į rudėnį. Medžiagos pakako iš 53 svarbių pranešimų. Tribunolas galėjo kongreso dieną ar dvi pratesti. Kongresas spaudoje ieškojo gynojo komunizmui, prisilaikant teisiniu nuostatu, bet tokio gynojo neatrodė. Taigi užteko teisinio pagrindo daryti komunizmo įvertinimą.

Galutinė išvada

Nepaisant padarytų mažų klaidų, šis kongresas atliko nepaprastai didelį istorinį-politinį darbą: išklė komunizmo nusikaltimus Europoje, Azijoje ir Amerikoje, įsteigė tribunolą teisti komunizmą už didžiulias žmogžudystes. To nesugebėjo net bandyti tokios organizacijos, kaip Europos sąjunga, Europos taryba, Jungtinės Tautos. To žygio nebandyt daug gausens valstybės, kaip Lenkija, Vengrija, Čekija. Ši istorinė garbė tenka Lietuvai, išbandžiusiai komunizma ginkluotėje kovoje ir dvasinėje pergalėje.

Atminimo namai

Nauja organizacija, besidominti holokaustu Lietuvoje

"Katalikų Bendrija peržiūri savo praeitį" – tokia antraštė pasirodė Howard Jarvis straipsnis savaitraštyje "The Tablet" (2000.VI.3). Autorius teigia, kad lietuviai nesidžiaugia savo praeities atspindžiais, sako, kad Lietuva buvusi vienintelis katalikiškas kraštas Sovietų Sąjungos sudėtyje, Katalikų Bendrija stovėjusi priekyje, kai buvo kovojama su komunizmu, šventovės buvo paverstos muziejais, kinoteatrais ir sandėliais. Šiuo metu viskas atstatoma, taisyoma, perdažoma. Dvasinių žaizdų betgi neįmanoma taip lengvai pagydyti. Šiais jubiliejais metais Lietuvos Katalikų Bendrija rengia 15 dieną skyrė atgalai ir atspirašymui. Jaučiausias klausimas – holokaustas, nusiaušęs žydų bendruomenę taip, kad šiandien Lietuvoje žydų belikė tik 6,500.

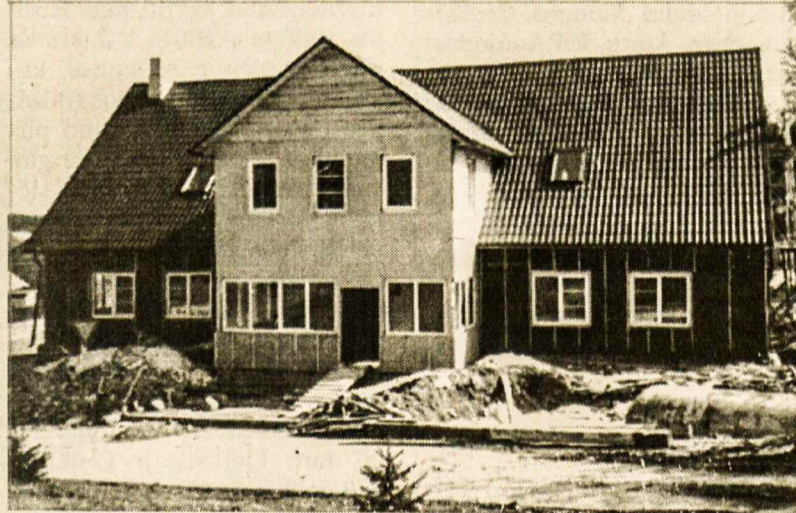
Autorius toliau pasakojo apie žydiją, įsitvirtinusia Lietuvos nuo XIV šimt., primena žydų kultūrą ir "Šiaurės Jeruzalę", jų dalyvavimą nepriklausomybės kovose 1918 m. ir pagaliau išsijungimą į sovietinį valdymą, kai 1940 m. Lietuva buvo komunistų okupuota. 1941 m. birželio 14 d. tūkstančiai lietuvių buvo išstremti į Sibiro lagerius pagal NKVD darbuotojų nurodymus. Vokiečiams įsiveržus į Lietuvą, daug lietuvių kunigų leido

žydams slėptis vienuolynuose bei šventovėse, o išlikę žydų vaikai buvo krikščijami. Kun. Bronius Paukštys išgelbėjęs 150 žmonių, daugiausia vaikų, kurie buvo uždaryti Kauno gėrie. Kai kurie lietuviai kolaboravo su nacių režimu, bet Kat. Bendrijos vadovai dėl to nieko nedarė. Šiandien jie ypatingai jaudinasi dėl holokausto. Katalikų TV 1997 m. savo programoje mėgino apžvelgti lietuvių vaidmenį holokauste. Bet filmas, kaip la bubi kontraversinis, turėjo būti padėtas į lentynas, nes anot programos direktoriaus Vaidoto Reivyčio, toks rodymas galėjęs sukelti dar didesnę įtampą, nes žmonės vis dar prisimenama kaip žydai enkavedistai kankino lietuvius. Ir dabar dar maža žydų bendruomenė esanti įvairių smerkiančių šnekų taikynis. Štai naujasis Kauno meras Vytautas Štusauskas š.m. balandžio 13 d. nurodino kaip likviduoti "žydų mafiją", kartu pareikšdamas, kad remia Austrijos Laisvės partiją, vadovaujamą Joerg Haiderio.

Reivytis nepyksta, kad jo filmas buvo sulaukytas. Katalikų TV yra parengusi naują, vadina "Saulėlydis Lietuvoje". Ši filma turėtų pamatyti visi moksleiviai ir universitetų studentai, nes tikima, kad nuo to reikia pradėti aiškintis apie holokaustą.

Kovo mėnesį, susirinkus dvidešimčiai vienmikiška organizacija, pavadinta "Atminimo namai". Derinama kryptis su "Beth Shalom Holocaust Memorial Centre" Nottinghamame, Anglijoje, minėtoji organizacija stengsis nušviesti žydų gyvenimą Lietuvoje bei jų kultūrą steigiant muziejus, platinant infor-

(Nukelta į 4-tą psl.)

Pivašiūnų parapijos globos namai, dabar iš pagrindų remontuojami bei pritaikomi vaikų ir senelių globai. Parapijos vadovybė prašo finansinės pagalbos. Sąskaita litais: Pivašiūnų parapijos globos namai, AB Lietuvos Taupomasis bankas, Alytaus skyrius, kodas 60101; užsienio valiuta: Lithuanian Savings Bank, Alytus Branch, Bank code 60101, Currency account number of Pivašiūnai Parish Nursing Home 51226099, Lithuania

NETEKUS MYLIMOS ŽMONOS

A+A

GUNDOS KUČIAUSKIENĖS,

jos vyrui, mokslo draugui IGORIUI reiškiau nuoširdžią užuojautą –

Elytė Petrusaitytė-Pažerienė

A+A

DANAI ŠIMKUTEI-PETTAI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos šeimai – dukrai DIANAI, sūnui DAVID ir jo šeimai, broliams JONUI, ALGIUI bei jų šeimoms –

Išganytojo parapijos moterų draugija ir taryba

RE/MAX
Professionals Inc.,
Realtor
Sales Associate
1645 Dundas St. W.
Mississauga, ON L5C 1E3

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir sėkmingai pataršau.

Nemokama namų įvertinimas

Nykstančios tautos požymiai

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS, Los Angeles

Perskaičius Lietuvos laikraščių žinias bei straipsnius, užsienio lietuviams pradėjo ryškėti požymiai, būdingi nykstančiai lietuvių tautai.

Lietuvos visuomenė sensta, kasmet daugėja vyresnių nei 65 metų amžiaus žmonių. O vaikų iki 14 metų amžiaus kasmet mažėja.

Jau septyni metai, kai Lietuvos gyventojų prieauglis yra neigiamas.

1998 m. tūkstančiui gyventojų teko 10 gyvų ir 11 mirusių naujagimių.

Tarptautinio moksleivių tyrimo Europos valstybėse duomenimis, Lietuvos jaunimas jau pasiekė kritinę alkoholio, cigarečių ir narkotikų vartojimo ribą.

Savižudybės Lietuvoje pirmauja Europoje. Lytinės ligos, AIDS grėsmė, džiopa, vėžiniai susirgimai nemažėja.

Net sovietiniais metais Lietuvoje rūkančių buvo mažiau, nei bet kurioje Europos šalyje, o šiuo metu rūkančių skaičiumi Lietuva pralenkė daugelį Europos šalių ir atsėdūrė viduryje.

Blaivybė tarp 15 - 19-mečių nepopuliari, o alkoholiniai gėrimai tapo būtina jaunimo bendravimo priemone. Gausiai vartojami alkoholiški pasisakė 54% jaunų žmonių.

Placiami organizuoti Nerūky-mo diena 1998 m. rengė vos 25% mokyklų. Pastebėta, kad kai kurie mokytojai rūkymą savotiškai skatina - rūko kartu su mokiniais.

su mokiniais.

Kauno Kardiologijos instituto ir socialinių tyrimų duomenimis, vidurinių mokyklų 11 - 12-ose klasėse rūko 60% berniukų ir 40% mergaičių. Rūkymas sukelia 30% vėžio ligų, ypač plaučių vėžį. O daugeliui nerūkančių ilgai kvėpuojant prirūkytą orą galimybė susirgti plaučių vėžiu padidėja iki 40%.

Visuomenės sveikatos centro užkrečiamų ligų kontrolės skyriaus gydytoja tvirtina, kad apklausus vieno mokomojo kariuomenės pulko 500 kareivių paaiškėjo, kad 75% jaunuolių jau seniai rūko, o 18% geria alkoholi. Daugiau kaip pusė kareivių prisipažino lytinius santykius turėję nuo alkoholio apsvaigę. Daugelis keitė po kelias partneres, o 18% intymiai bendradarbiavę su prostitutėmis.

Paskutiniais duomenimis, šalyje jau yra 219 žmonių, užsikrėtusių AIDS virusu. Nuo šios ligos paveikti vaistų nėra, sergantys po kurio laiko miršta.

Kvalifikuota pagalba lytiškai plintančių ligų klausimais teikiama įsteigtoje poliklinikoje.

Lietuvos žiniasklaida, daug rašo šia jėdimo tema ir duoda naudingus patarimus, kaip sumažinti šiuos žalingus įpročius. Deja, tie patarimai ribojasi išvengti lytinių ligų, neatkreipia dėmesio į akivaizdžią tiesą - paleistuvavimas, ištvirkavimas yra ne tik asmenų, bet ir tautų naikintojai. Reikia atstatyti tautos dorą, o tada pakils ir tautos sveikata.

Lietuvos Laisvės statula per sovietinę okupaciją išsaugota Kauno Vitražų muziejuje (Ilgulos šventovėje) Nuotr. G. Kurpio

Tautinės santarvės beieškant

Lietuvos prezidentas ir jo gausūs patarėjai, padėjęjai dažnai užsimena, kad seimo ir vyriausybės darbe stokojama skaidrumo.

Praeitąjį valstybiniam apdovanojimui pristatomi asmenys ne kartą kėlė daug abejonių. Neretam darom žmogui kildavo klausimas: nejaugi Lietuvoje nėra žmonių, tikrai vertų valstybinių apdovanojimų?

Š. m. Vasario 16 d. prezidentūroje įvyko spektaklis. Valstybiniam apdovanojimui buvo pristatyta grupelė asmenų, okupacijos metais nuolankiai tarnavusių pavergėjams. Atkūrus nepriklausomybę, tie asmenys dirbo darba, ne visada atvirai kenkusį Laisvės kovai. "Respublika" ir "Lietuvos rytas" - tai ne toji spauda, kuri stiprina tautos dvasią pirmiausia nepriklausomybės metais ir padėjo visuomeni vaduotis iš siaubingo komunistinio palikimo per visą laisvės dešimtmetį.

Prezidentūros pareigūnai, šauniam lakūnui Jurgiui Kairiui, išgarsinusiame Lietuvą pasaulyje daugiausia nei visą prezidentūrą, pasiūlė tik penkto laipsnio Gedimino ordiną - mat jis turi savąjį požiūrį į įvykių Lietuvijoje.

Prezidentui Valdui Adamkui drįstame patarti prieš pasirašant pareigūnų paklausimus dokumentus apdovanojimui, nueiti prie gen. Jono Žemaičio - Vytauto paminklo ir pasitarti su Lietuvos patriotu...

Visuomenė iki šios dienos nežino, kas pasiūlė prezidentui abejotinas kandidatūras. Stebėtis nereikia - prezidento aplinka mažai bendro turi su skaidrumu...

Apdovanojimų skandalą žiniasklaida vikriai panaudojo santarvės idėjai pareklamuoti. "Santarvės apologetai" pradėjo piršti visuomeni mintį, neva komunisto kankiniai yra kalti dėl to, kad per dešimtį laisvės metų krašte nėra santarvės. "Santarvininkai" kaip susitarę skleidžia mintį, kad komunisto kankiniams svetima krikščioniškaj atlaidymo dvasia. "Santarvininkai" net nebando aiškintis, kodėl kankiniai nesirodo atleisti savo budeliams - jie bijo net užsiminti apie Kremliaus tarnų nusikaltimus tautai ir žmogiškumui.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai riša knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfere Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Išdavikus, nusikaltėlius ir žudikus bandoma visuomeni pristatyti kaip skirtingų pažiūrų žmones. Atseit Kremliaus tarnai buvo įsitikinę, kad Lietuvai po Maskvos sparneliu būti buvo naudingiau, todėl juos kaltinti už savo įsitikinimus neteisinga. Lietuvos patriotams esą laikas suprasti, kad kiekvienas žmogus turi teisę turėti savo nuomonę, kuri neprivalo sutapti su patriotių nuomone. Kokia virtuozika demagogija! Apie Rainius, Būdavonės miškį, Pravieniškes, Tuskulėnus, tremtis - siūloma mažiau kalbėti.

Taigi Vasario 16-tosios apdovanojimas bandoma pateikti kaip kelio į santarvę pradžią. Visą "žinantį ir suprantantį" žiniasklaida visu balsu prabilo apie ilgai lauktą santarvę tarp kankintų, ketvirčiuotų, gyvų degintų patriotų ir jų budelių.

Apie santarvę nemažai kalbėjęs yra ir buvęs prezidentas Algirdas Brazauskas. Jis netgi siūlė padėti lygybės ženklą tarp partizanų ir stribų - ir vieni, ir kiti žuvo kovoje, tik dėl skirtingų idėjų.

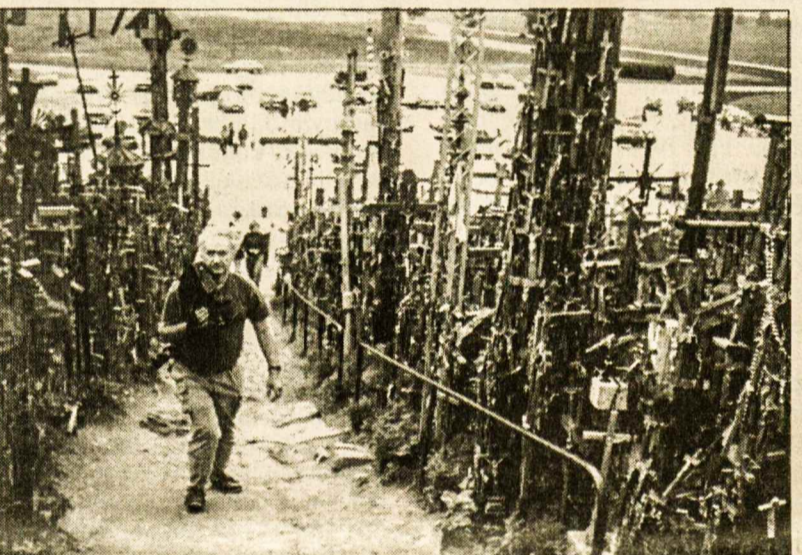
"Santarvininkai" netgi bando apeliuoti į Ispanijos gen. Franco, kuris kadaise pastatė vieną kryžių visiems, žuvusiems pilietiniame kare. Tiesa, nutilma, kad Ispanijos pilietiniame kare skirtingose barikadose pusės kariavo žmonės, turėję skirtingą požiūrį į savo tėvynės ateitį. Po gen. Franco kryžiumi nebuvo vietos savo tautos ir tėvynės išdavikams.

Civilizacijos raidoje susiklostė teisė sistema, pagal kurią kiekvienas nusikaltėlis privalo būti nubaustas. Atlikęs bausmę pilietis apivalo nuo įvykdyto nusikaltimo. Jam atleidžiama už padarytą nusikaltimą, jei nusikaltęs asmuo prisipažįsta jį padaręs ir gailisi dėl jo.

Deja, "santarvininkai" nekalba nei apie bausmę, nei apie prisipažinimą, atsiprašymą ir gailestį. Todėl kalbos apie santarvę bus beprasmsės, kol nusikaltėlis nebus nubaustas arba jis prisipažins nusikaltęs ir prašys atleidimo.

Lietuvos Temidė apsnūdusi. Okupacijos metais buvo daug aršių okupantų talkininkų, keliolika tūkstančių stribų, kurių daugelis buvo sadistai. Tremtinių atsiminimų knygose išvardinta daug tų išdavikų ir sadistų, tačiau šiandien jie ramūs ir patenkinti trainuojasi tarp mūsų, negalvodami apie jokią atgailą bei atleidimą.

KAZYS BLAŽEVIČIUS,
Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos pirmininkas, karys-savanoris

Vilnietis fotografas ir filmuotojas VIKTORAS KAPOČIUS Kryžių kalne prie Šiaulių Nuotr. Ed. Šulaičio

Plataus masto kovotojas

Lionginas Baliukevičius-Dzūkas, žuvęs prieš 50 metų

Šv. Mišiomis Liškiaus šventovėje birželio 24 d. prasidėjo Dainavos apygardos vado Liongino Baliukevičiaus-Dzūko ir kitų partizanų žūties 50-ųjų metų minėjimas. Prie kelio Lazdijai-Varėna pastatytas atminimo ženklas, partizanų žuvimo vietoje Žaliamiškyje, prie buvusio bunkerio, pašventintas kryžius.

Alytuje gimęs ir augęs Lionginas Baliukevičius, kaip informavo ELTA Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, svajojo būti gydytoju, tačiau tebaigęs vieną Medicinos fakulteto kursą, patriotinių įsitikinimų vedamas, 1944 metais įstojo į generolo P. Plechavičiaus organizuojamą Vietinę rinktinę. Tikėjosi prisieintis sovietų vykdomam tautos naikinimui, bet rinktinė buvo išformuota ir jauni vyrai išvėdė darbas į Vokietiją. 1945 metais pateko į Raudonosios armijos nelaisvę, iš kurios, perėjęs Rytų Europos ir Ukrainos lagerius, 1946 metais pabėgo, parsigavo į Lietuvą ir iš karto įsitraukė į pasipriešinimo judėjimą.

Kaip tik tuo metu susivieniję Dzūkijos partizanai buvo įsteigę Dainavos apygardą. Po metų partizanai L. Baliukevičius paskiriamas apygardos vado adjutantui - spaudos ir informacijos skyriaus viršiniu. 1949 metais išrenkamas Dainavos apygardos vadu vietoje Adolfo Ramanausko-Vanago, kuris buvo patvirtintas visos Pietų Lietuvos srities vadu.

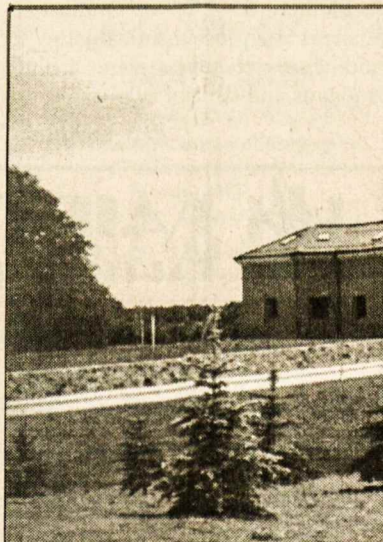
L. Baliukevičius-Dzūkas buvo tikras idealistas, besąlygiškai

• Ne nuo kitų peikimo, niekinimo, žeminimo reikia pradėti Kristuje atnaujinimo darbą, bet nuo įėjimo į patį save, gilesnio išsivėrimo į savo gyvenimą ir pasielgimą, nuo savęs išsivadavimo...
ARKIV. JURGIS MATULAITIS

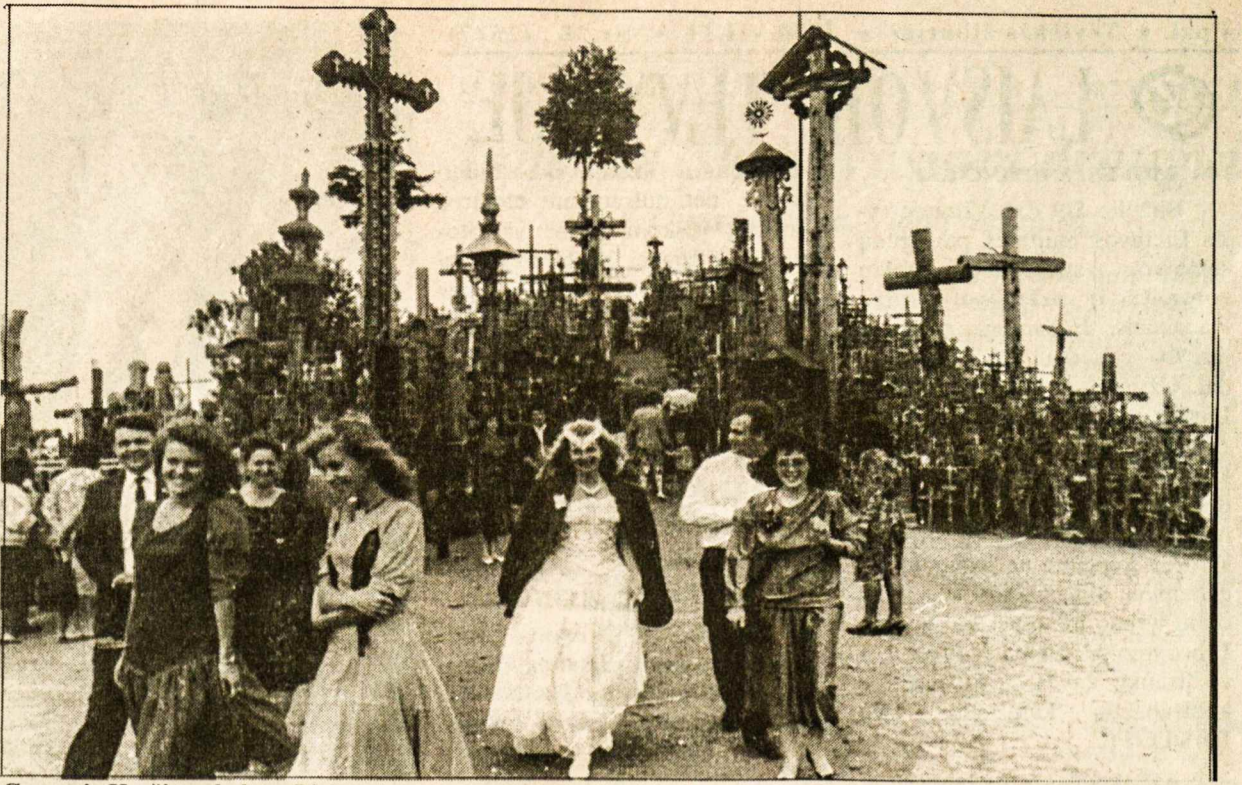
atsidavęs Lietuvos nepriklausomybės atgavimui. Kartu tai buvo blaivaus proto žmogus, kritiškai mąstantis, sugebantis analizuoti padėtį. Visa tai atsispindi jo ataskaitos vadovybei, taip pat dienoraštyje, ir šie autentiški dokumentai, pasak pokario kovų tyrinėtojų, labai padeda suvokti tų laikų Lietuvos istoriją.

1950 metų birželio 24-osios naktį, kaip rašoma sovietinio saugumo ministerio pavaduotojų pateiktoje ataskaitoje, operatyvinė grupė likvidavo Lietuvos partizanų Dainavos apygardos štabo vadovybę Žaliamiškyje, Leipalingio ir Merkinės valsčių sandūroje, sunaikino partizanų bunkerį. Apygardos vadas Lionginas Baliukevičius žuvo būdamas vos 25-erių metų. Kartu žuvo ir Augustinas Babrauskas-Švendrys, Antanas Vailionis-Špokas ir Antanas Kakniavičius-Švendrys.

Lietuvos respublikos prezidento 1998 m. gegužės 19 d. dekretu Lionginui Baliukevičiui-Dzūkui (po mirties) suteiktas pulkininko laipsnis ir Vyčio kryžiaus I-jo laipsnio ordinas. Inf.

Lietuvoje prie Kryžių kalno jau pastatyti pranciškonų vienuolijos namai. Juose įrengta erdvi koplyčia, kambariai svečiams ir kitos patalpos lankytojams

Garsusis Kryžiaus kalnas Lietuvoje vasaros metu susilaukia daug lankytojų, net ir jaunavedžių Nuotr. Ed. Šulaičio

Mokytojas - partizanų vadas

Penkiasdešimt metų nuo Leonardo Grigonio žūties

VYTAUTAS LAŠAS, Klaipėda

Š. m. liepos 22 d. sukanka 50 metų nuo Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos prezidento pirmininko pavaduotojo, 1949 m. vasario 16-osios deklaracijos signataro, Vyčio kryžiaus I-jo laipsnio ordino kavaleriaus, kario savanorio, pulkininko Leonardo-Vilhelmo Grigonio žūties.

Velionis gimė 1905 m. gruodžio 14 d. Izidorius Grigonio ir Marijonos Ratkevičiūtės šeimoje Pužonių kaime, Rokiškio rajone.

Ikikariniame laikotarpyje Leonardas ne tik mokytojavo, bet ir ūkininkavo savo ūkyje, aktyviai dalyvavo visuomeniniame gyvenime. Jis buvo Rokiškio apskrities šaulių rinktinės komiteto narys, Šėlynės šaulių būrio vadas, bendradarbiavo Lietuvos šaulių sąjungos žurnale "Trimitas".

1941 m. birželio 14 d. anksčiau rytą čekistams atvykus prie Grigonio sodybos, Leonardas tik paskutiniu momentu spėjo išsokti pro langą ir pasislėpė serbentų krūmuose. Tuomet į Altajaus kraštą ištrėmė tik vieną jo motiną.

Artejtant sovietinei okupacijai, Leonardas iš tėviškės pasitraukė į svainio sesers Grybauskienės iki Šiaulių apskrityje. Jis galėjo išvykti į vakarus pas brolių Leopoldą, kuris tuo metu gyveno JAV, tačiau pasilikti Lietuvoje, kur jis išėjo partizanauti. Nuo 1946 m. pradžios Leonardas buvo "Geležinio vilko" tėvonių, kuriai vadovavo Juozas Mingilas-Vilkas, partizanais. Tėvonių priklausė Žaliajai rinktinėi ir telkėsi Legečių miške. 1947 m. gegužės mėnesį L. Grigonis tapo Vytauto Didžiojo rinktinės informacinio skyriaus viršininku, pasirinko Žvainio slapyvardį. Rinktinė, kurios vadu buvo karininkas Stasys Ražulius-Mažulis, veikė Šiaulių apylinkėse.

1947 m. P. Bartkasas, B. Liesio ir L. Grigonio iniciatyva vyko Vytauto Didžiojo, Želgaidžio, Žaliosios ir Maironio rinktinė vadų posėdžiai. 1948 m. pavasarį, dalyvaujant Vakarų Lietuvos - Jūros srities atstovui P. Bartkui-Mazrimui, rinktinės buvo sujungtos ir įsteigta Prisikėlimo apygarda. Apygardos vadu paskirtas P. Bartkus-Žadgaila, o L. Grigonis - apygardos štabo viršininku. Pakeitė ir slapyvardį - pasivadino Kriviu. Tų pačių metų liepos 26 d. Vieningos laisvės kovos sąjūdžio vadas J. Žemaitis-Vytautas L. Grigonį paskyrė Prisikėlimo apygardos vadu su slapyvardžiu Užpalis. Apygarda leido laikraštį "Prisikėlimo ugnis", kuri-

me L. Grigonis aktyviai bendradarbiavo.

Brendo reikalus sudaryti Lietuvos partizaninio judėjimo vadovybę. Sričių ir apygardų vadai pradėjo ruošti pasitarimui. Pasitarimą buvo numatyta organizuoti Prisikėlimo apygardoje. 1948 m. rudenį L. Grigonis paprašė ūkininką Stasį Miknų Radvilšio rajono Minaičių kaime po klėtimį įrengti bunkerį, kurį partizanai, intensyviai dirbdami, iškasė per keletą naktų.

Po nepaprastai sunkaus ir sudėtingo parengimo darbo pasitarimas prasidėjo 1949 m. vasario mėn. pradžioje, kuriame posėdžiavo Jonas Žemaitis-Vytautas, Adolfas Ramanauskas-Vanagas, Juozas Šibaila-Merainis, Leonardas Grigonis-Užpalis, Bronius Liesys-Naktis, Petras Bartkus-Žadgaila, Vytautas Gužas-Kardas, Aleksandras Gybinas-Faustas.

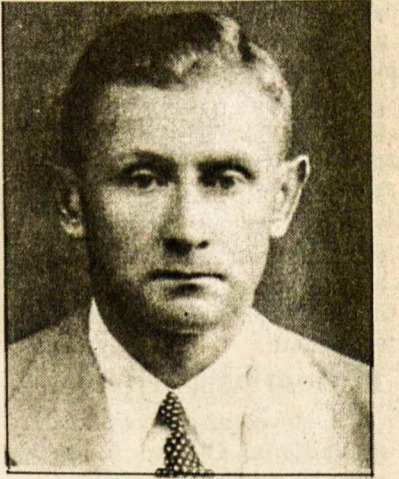
Deklaracija buvo rengiama labai sunkiomis sąlygomis. Bunkeris trūko oro, geso net žibalinė lempa. Partizanų vadus maitino Miknų šeima iš savo maisto atsargų. Deklaracija pasirašyta 1949 m. vasario 16 d.

Po deklaracijos pasirašymo vadai išsiskirtė į skirtingas vietas, kad įvykus išdavystėms ar kitiems nenumatytiems netikėtumams nebūtų sunaikinti.

L. Grigonis įsikūrė Prisikėlimo apygardos Maironio rinktinės bunkerį Ariogalos apylinkėse. 1949 m. liepos 31 d. L. Grigonis, perdavęs apygardos vadą pareigas P. Morkūnui-Rimantui, pradėjo veikti kaip LLKS tarybos prezidiumo pirmininko pavaduotojas - štabo viršininkas. Už didelių nuopelnus partizaniniame judėjime 1950 m. gegužės 30 d. LLKS tarybos prezidiumo pirmininko aktu L. Grigoniu suteiktas pulkininko-leitenanto laipsnis.

Kiekvieną dieną partizaninė kova darėsi vis sunkesnė. Daug partizanų, jų vadų, patekė į čekistų nagus, palūždavo, nepajėgdami atlaikyti nežmoniškio psichologinio spaudimo, kankinimų, provokacijų.

1950 m. vasarą L. Grigonis sirgo. Jam būtinai reikėjo vaistų, kuriuos į bunkerį atnešdavo ryšininkė, Lietuvos Žemės ūkio akademijos studentė Marytė Pranevičiūtė-Vėtra. 1950 m. birželio 6 d. vežant L. Grigonio laišką A. Ramanauskui-Vanagai, ją sugavo čekistai. O jie gerai žinojo, kaip elgtis su partizanų ryšininke. Po suėmimo neva "išlaisvinta", o paskui specialiosios Sokołovo smogikų grupės partizanais apsimetusį čekistų ištardytą, prisipažino esanti LLKS ryšininke ir žinanti bunkerį, kuriame yra vadovybės štabas. 1950 m. liepos 22 d. M.

A.A. LEOPOLDAS GRIGONIS, JAV kariuomenės karininkas ir diplomatas, palaidotas lietuvių kapinėse Mississaugoje. Jis yra žuvusio partizano Leonardo brolis

Pranevičiūtė nurodė Kauno saugumo čekistams bunkerį, kuriame buvo L. Grigonis ir 4 partizanai. Čekistų užpuolimo metu jie visi žuvo. Tai įvyko Ariogalos apylinkėse netoli Molių kaimo Dangėliškų miške.

Už didvyriškumą, didelius organizacinius sugebėjimus 1950 m. lapkričio 23 d. LLKS tarybos prezidiumas apdovanojo L. Grigonį I ir II laipsnio Laisvės kovos kryžiais (po mirties).

Leopoldas, baigęs Rokiškio gimnaziją, su valstybine stipendija studijavo Danijoje Kopenhagos universitete ekonomikos mokslus, o vėliau buvo paskirtas dirbti į Lietuvos prekybos atstovybę Anglijoje. Ten dirbant, jam teko dalyvauti karaliaus Jurgio VI karūnacijos iškilmėse. Prieš karą Leopoldas buvo pasiūstas dirbti į Lietuvos prekybos atstovybę JAV. 1940 m. birželio 15 d. sovietinei kariuomeni okupavus Lietuvą, prekybos atstovybės veikla buvo nutraukta. Leopoldas tapo JAV piliečiu ir studijavo aviacijos karinius mokslus, dalyvavo karo veiksmuose. Už pasiekimus karyboje jam buvo suteiktas aukštasis karinis laipsnis. Po karo demobilizavosi, dirbo JAV diplomatinėje tarnyboje Ganoje, Izraelyje, Brazilijoje. Leopoldas, turėdamas 55 metus, dėl neaiškių aplinkybių tragiškai mirė 1966 metais. Palaidotas Kanadoje Toronto-Mississaugoje lietuvių kapinėse. Jo žmona Marjorie Forbes, dukra Mary Stephanie Grigonis ir sūnus Leonard Matthew Grigonis dabartiniai metų gyvena JAV.

Ilgai nebuvo žinoma Leonardo Grigonio žuvimo vieta ir laikas. Prasidėjus atgimimui tai išaiškino Prisikėlimo apygardos kovotojas Vytautas Smirius-Gilė. Jo pastangomis Ariogalos apylinkėse buvo surasti ir perlaidoti 53 partizanų palaikai. V. Smirius jų pagerbimui pastatė koplytelę. Leonardas buvo nevedęs ir kur išlisi jo palaikai nėra žinoma.

Lietuvos valstybė reikiamai įvertino Leonardo Grigonio nuopelnus, už kurios laisvę ir nepriklausomybę jis paaukojo savo gyvenimą. Lietuvos prezidento V. Adamkaus 1998 m. gegužės 19 d. nr. 71 dekretu Leonardui Grigoniu-Užpalui suteiktas I laipsnio Vyčio kryžiaus ordinas, o nr. 69 dekretu - pulkininko laipsnis (po mirties). Lietuvos Genocido ir rezistencijos tyrimo centro pasipriešinimo dalyvių teisių komisijos 1997 m. gruodžio 17 d. nutarimu nr. 4 protokolu Leonardas Grigonis pripažintas kariu savanoriu (po mirties).

Tarp pasaulio piligrimų Romoje

PREL. A. RUBŠYS

Erdvė ir laikas, vieta ir data, Roma, 2000 m., birželio 11 d. Erdvė – beribė, laikas – judanti žmogaus kryžkelė. Žmogus – ieškotojas vietos ir laiko, kur galėtų bent trumpam sustoti ir pabūti savimi.

Roma yra ne vien Katalikų Bendrijos bei visos krikščionijos, bet ir šiųdienės Žemės gyventojų vieta bei data, kur stabtelėjama akimis pamatyti, ausimis išgirsti ir širdimi įsiminti, kad nesame vieni pasaulyje, kad yra erdvės ir laiko Viešpats-Kūrėjas: jis kuria, išveda iš vergijos ir veda visatą bei kiekvieną žmogų į ateitį, – nežinoma, bet pažadėta. Tikėjimas erdvės ir laiko Viešpačiu gimdo viltį.

Būti jubiliejaus metu Sekminėse – ypatingas įvykis. Birželis jau įpusėjęs. Naktis, tiesa, buvo vėsoka, bet ryto saulė jau žada karštą dieną. Prie Šv. Jono Krikštytojo bazilikos Laterane rikiuojasi eilės autobusų ir būriuojasi aibė žmonių – piligrimų. Stebina jų veidai. Piligrimai ne tik iš arti, bet ir iš labai toli. Stebina jų kalbos – kalbų įvairovė apie įstabius Dievo darbus. Iš tikrųjų, Žinia apie Kristų – įsta-bųjų Dievo rūpestį žmogui ir visatai yra tapusi visuotinė. Vienas ir tas pats tikėjimas, bet tokia daugybė veidų ir įvairovė kalbų! Tikėjimo Bendrija švenčia savo praeitį ir pasakodama sudabartinę Kristų – Tą, kuris yra Kūrėjas šventingumas pasauliui. Šūdesama Kristų, tikėjimo Bendrija patiria Kūrėjo jėgą, duodančią viltį.

Šv. Jono Krikštytojo bazilika Laterane yra pati pirmoji imperatoriaus pastatyta krikščionijos šventovė – ‘motina ir galva’ visų Katalikų Bendrijos šventovių. Savo architektūra ji siejasi su ‘oikos basilikė’ – karališkais rūmais, bet savo vieta Laterane ir dviem portalais, architektūrine sąjaja, ji siejasi su kitom dviem Romos bazilikom – Santa Maria Maggiore ir Santa Croce in Gerusalemme. Vienas bazilikos portalas visu veidu rodo į Santa Maria Maggiore – į Betliejū su Praktele, o kitas portalas – į Santa Croce in Gerusalemme – į Gologotą su Kryžiumi. Taigi Šv. Jono Krikštytojo bazilika savo architektūrine vieta liudija dvi mūsų tikėjimo paslaptis: Dievo Sūnaus įsikūnijimą ir Dievo Sūnaus mirtį – Prisikėlimą.

Lietuviška salė
Šv. Kazimiero kolegija Amžinajame mieste yra tarsi salė, įsteigta pokaryje prieš 50 su viršum metų prel. L. Tulabos pastangomis. 1985 m. kolegijos šeiminku tapo jaunas, daug žadantis JAV kunigas prel. Algimantas Bartkus. Šalia kolegijos pastato yra ir svečių namai ‘Villa Lituania’ su 65 kambariais ir gali priimti 140 svečių. Prel. A. Bartkus, būdamas sumanus ir retų gebėjimų šeiminkas, pritaikė pastatus mūsų laikams, padarė juos svetinga vieta ne tik kunigams-studentams, bet ir gausiems piligrimams iš Lietuvos bei iš viso pasaulio ir garbingiems svečiams iš laisvos Tėvynės.

Šv. Kazimiero kolegijoje ir svečių namuose ‘Villa Lituania’ jauku. Jauku viduje, jauku iš lauko. Pasiekta daug ko. Kadise kolegijos biblioteka buvo tik knygų sandėlis, o dabar, nors mažutė, bet yra turtinga ne tik lentynomis, bet ir susisteminta šiuolaikine veikalų bei žurnalų kartoteka.

Malonu pasižiūrėti į Lietuvos salė ir iš lauko. Visi pastatai skoningai nudažyti. Pastatų bokštus puošia meistriški Aušros Vartų Marijos ir Vyčio sky-

dei, o pastogės visur aplinkui gražina pilkos spalvos antakiai. Sekminių šventimas subūrė kolegijos šventovę vadovybę, studentus-kunigus ir šeiminkes – Šv. Seimos seseris. Šv. Mišioms vadovavo rektorius prel. A. Bartkus.

Liturgijai skirti skaitiniai skambėjo lietuviškai – seniausia Europos kalba – Romoje: ‘Atėjus Sekminių dienai, visi mokiniai buvo drauge vienoje vietoje. Staiga iš dangaus pasigirdo užesys, tarsi pūstų smarkus vėjas. Jis pripildė visą namą, kur jie sėdėjo. Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie, pasidalię, nusileido ant kiekvieno iš jų. Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios ir pradėjo kalbėti kitomis kalbomis, kaip Dvasia jiems davė prabilti’ (Apd 2,1-4).

Liudytojai lig pat Žemės pakraščiu

Sekminių šventimas kolegijoje sutapo su prel. K. Dobrovoloski sielovadinės veiklos su-kaktimi. 89-rių metų, jaunu veidu prelatas, būdamas šulu Šv. Kazimiero kolegijos vadovybėje bei rūpindamasis Tivolio sodyba ir aktyviai dirbdamas italų sielovadoje, susilaukė nuoširdžių ‘Ilgiausių metų!’ ir ‘Valio, valio!’ iš jaunųjų kunigų-studentų.

Jaunųjų kunigų-studentų šiais mokslo metais kolegijoje yra 13. Iš Vilniaus arkivyskupijos – trys: visi studijuoja Laterano un-te; Antanas Aleknavičius – kanonų teise, Justinas Aleknavičius – sielovados teologija, Ričardas Doveika – santuoką ir šeimą.

Iš Telsių vyskupijos – šeši; du studijuoja Grigaliaus un-te: Vladas Gedgaudas, doktorantas, rašo tezę iš fundamentalinės teologijos, Arvydas Ramonas, doktorantas, rašo tezę iš dogminės teologijos; du studijuoja Laterano un-te: Petras Smilgyš, doktorantas, rašo tezę iš kanonų teisės, Petras Šiuryš teise; du studijuoja Salezianume: Rimantas Gudlinkis pedagogika, Kęstutis Pajaujė pedagogika.

Iš Vilkaviškio vyskupijos – du: abu studijuoja Grigaliaus un-te: Arūnas Poniskaitis, doktorantas, rašo tezę iš fundamentalinės teologijos, Rimas Skinkaitis, doktorantas, rašo tezę iš teologijos.

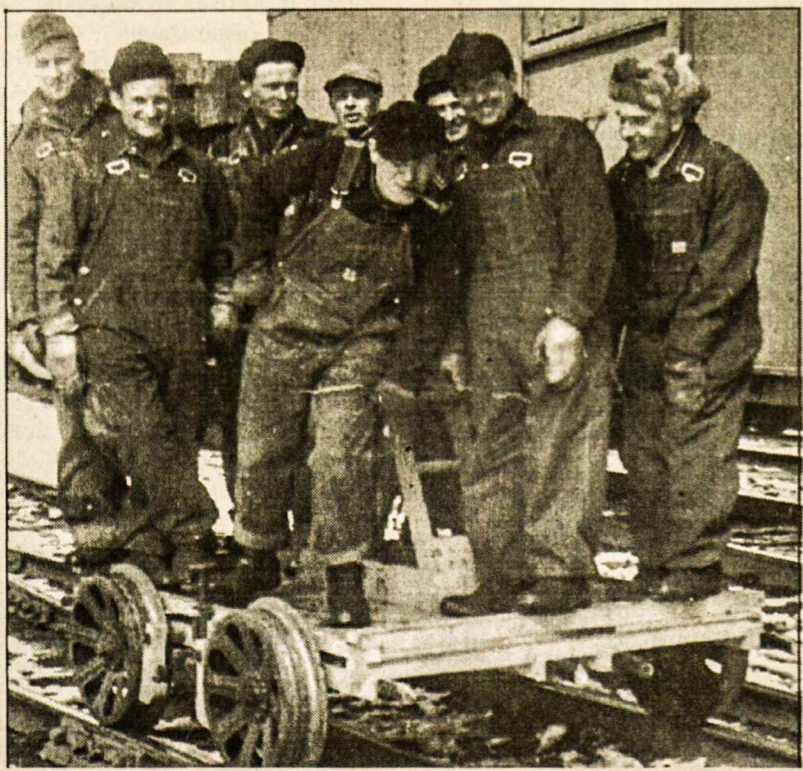
Iš Kaišiadorių vyskupijos – vienas: Gediminas Tamošiūnas studijuoja Laterano un-te kano-nų teise.

Iš Panevėžio vyskupijos – vienas: Virginijus Veilentas studijuoja Grigaliaus un-te misio-logiją.

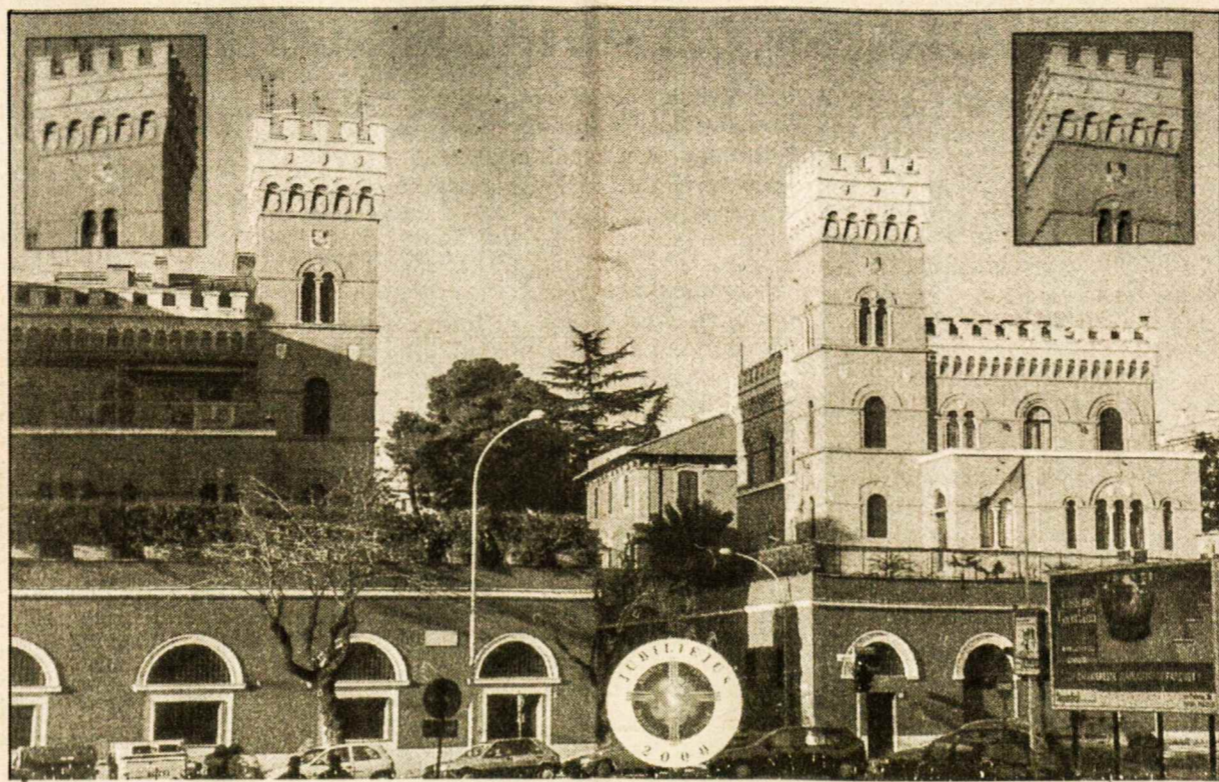
Popiežius pietauja su vargšais

Du šimtai benamių ir bedalių, Popiežius pakviesti, pietavo su juo birželio 15. Devintinių dieną, Pauliaus VI auditorijoje, Vatikane. Tarp pakviestųjų buvo benamiai ir bedaliai – italai ir atieiviai. Iš visų žemynų. Tarsi ‘ambasadoriai’ kraštų, kur žmonės kenčia skurdą ir karą. Tarp jų katalikai, stačiatikiai, musulmonai; čigonai, ištisos Seimos, pavieniai vyrai ir moterys, jauni ir seni, asmenys su psichinėmis bėdomis ir alkoholio varginami... Šiais jubiliejaus metais Devintinės išpuolė ketvirtadienį, birželio 15 d., tarp Sekminių ir Tarptautinio eucharistinio kongreso Romoje atidarymo birželio 18 d.

Popiežius pietų svečiams sakė: ‘Norėjau susitikti su jumis ir dalytis valgiiu prie stalo, idant pasakyčiau jums, kad esate popiežiaus širdyje’.

Vykstame į darbą – taisyti geležinkelio pabėgių

Lietuvių Šv. Kazimiero kolegija Romoje (dešinėje), kurioje šiuo metu gyvena studentai iš Lietuvos. Kairėje – ‘Villa Lituania’ lankytojų bei turistų bendrabutis

Naujakurių dienos Kanadoje

Pirmieji žingsniai ir darbai atvykus Kanadon prieš penketą dešimtmečių

KAZYS BARONAS

Pagaliau gavau vietimą komisijon Miunchene. Perėjęs įvairius patikrinimus (ieškota SS karių) buvau pripažintas tinkamu ir pajėgiu fiziniam darbiui Kanadoje. Mat ši valstybė ieškojo darbininkų kasykloms, miškų, geležinkelii darbams. Merginios buvo ieškomos darbams liginėse ir turtingose seimose.

Patekau į ‘Canadian Pacific Railway’ kartu su Bronium Augustinu, A. Dūda, Jonu Bulioniu (miręs), Jonu Juknevičium (miręs), Petru Gurkliu (Toronto), Vaclovu Skrebutėnu (miręs), Jonu Jonikiu (Toronto), Jurgiu Vidžiūnu (Čikaga), Juozu Valiuku (?).

Per Atlantą

1948 m. vasario mėn. visi atnvykome į Diepholco pereinamąją stovyklą ir po kelių savaičių, išlydėti klasės draugo a.a. kun. Vaclovo Šarkos, įlipome į Bremenhafeno uoste stovintį amerikiečių ‘SS Sturgis’ laivą. Buvau paskirtas į virtuvę pas tamsiaodį virėją. Jam išėjus, atidariau šaldytuvą; ryte rijau ten rastos šaltas dešreles. Susidraugavau su juo, valgėme skirtingą davinį nuo kitų keliautojų.

Audringas buvo Atlantas kovo mėn., tad Kanadą pasiekėme tik po 11 ar 12 dienų. Išlipome šaltame ir snieguotame Halifaxo uoste. Vargingai atrodėme prieš uniformuotus Kanados imigracijos tarnautojus, civiliais drabužiais apsirengusius kanadiečius. Muitinėje atidarėme savo pustuščius kartoninius ar medinius lagaminus. Suantspaudavo laikinus mūsų dokumentus. Gavome po tris dėžutes ‘Players’ cigarečių (jas rūkiau iki 1976 m. liepos mėn. pirmo širdies priepuolio) bei stiprus ‘Old Chum’ tabako. Buvome palydėti į geležinkelio stotį. Dar turėjau 20 JAV dol. (juk speku-liavome Vokietijoje), nusipirkau sau ir bičiuliui Jonui Bulioniui bananų.

Traukinių į Vinipegą

Su lietuviais į Vinipego miestą važiuo dar 10 latvių ir buv. gen. Anders'o lenkų karių. Nuo Halifaxo iki Vinipego CPR vagonai vežė mus tris naktis ir dvi dienas. Stebėjome iš laigo Kanados gamtovaizdį:

miškai, uolos, po kelių valandų vienas kitas namas, kaimas, stotelė. Koks didelis skirtumas nuo ‘suspaustos’ Europos – Vokietijos! Dienes metu ‘traukėm akutę’, papildydami banką cigaretėm. Iki Port Arthur stoties buvau išlošęs beveik tris dėžutes.

Sustojus traukiniui į vagonus įėjo tokie patys ‘geležinkeliečiai dypukai’ kaip ir mes, dėdami į geriamą vandenį ledų. Jų tarpe buvo futbolininkas hamiltonietis Viktoras Pilkauskas. Išsikalbėjome apie gyvenimą, darbą. Deje, po tos pertraukos laimė man atskolo nugarą. Po cigarečių, pradėjau pralošinėti ir ‘banką’ tad iki Vinipego teko ‘sukti’ iš tabako ‘bankrutkes’.

Gyvenome vagonuose

Vėlų vakarą pasiekėm Manitobos sostinę. Mūsų ‘namai’ – prekių stotis ir žibalinėm lempom apšviesti vagonai, kuriuose stovėjo dviaukštės lovos. Mūsų gyvenimas ‘sukėsi’ apie vagonus; valgyklą – vagonas, darbo irankiai sudėti vagono, maisto sandėlis, virtuvė – vagonas ir t.t. Taigi nemažas sąstatas. Pavasari ir rudenį, pramušę statinėse ploną ledelį, nusiprausdavome lauke kiek padoriau, o šeštadi-niais, dirbdami Vinipege, eidavome į pirtį. Gavome ‘extra gang’ vardą. Mūsų darbo paskirtis buvo plati Manitobos provincijos ir joje CPR geležinkelio bėgių taisymo darbai. Tačiau dirbome daugiausia 100-200 mylių spinduliu nuo Vinipego geležinkelio stoties.

Dairėmės ir dirbome

Sekančią dieną po pusryčių (vienas lenkas pasiekė rekordą – suvalgė 15 kiaušinių), pasipylėme po miestą. Pirmas įspūdis: Mediniai stulpai, ant jų elektros ir telefono laidai, krautuvii lentynos pilnos prekių. Stebėjome praecivius, bet jie mus dar daugiau, nes buvome pirma tokia ‘dypukų’ grupė su UNRA drabužiais ar vokiečių karių dažytais apsiaustais ir kepurėm. Šiltais žieminais drabužiais apren-gė mus ukrainiečiai ir žydai prekybininkai (visi jie kalbėjo rusiškai arba lenkiškai) vėliau atskaitė iš algos.

Kitą dieną buvome nukreipti valyti gyvulių transportui skir-

tus vagonus. Kovo mėn. spiginant šalčiams geležinkelio taisyti negalėjome. Kovo 15 d. gavome trijų dienų uždarbį. Pietų metu uždarbį mokėjo kasininkas, stebint darbo prižiūretojui, CPR atstovui ir dar kokiems viršininkui. Algalapyje reikėjo pasirašyti. Kiekvienas lietuvis, latvis ir lenkas ‘lengvai’ pasirašė. Tik vėliau sužinojome, kodėl tiek daug tokių aukštų pareigūnų susirinko prie algos mokėjimo. Mat CPR sunkiausiai ir juodžiausią darbą atlikdavo atieiviai lenkai, ukrainiečiai, rusai. Daugumas jų mažaraščiai ar net bearašči, galėjo tik praktikuodami ir didelėm raidėm savo pavardę parašyti, tačiau daugumas jų dėjo ‘kryžiukus’.

Uždurbiai ir sąlygos

Dirbome šešias dienas, devynias valandas, gaudami 55 centus už valandą. Už maistą ir ‘butą’ bendrovė vienai dienai atskaitydavo 1.25 dol. Mums likdavo 3.70 dol. Tai ‘didelis’ pinigas, nes tuo metu geri pietūs su buteliu alaus Vinipege kainavo 80-90 centų, angliškas ‘London fog’ apsiaustas – 20 dol., gera vyriška eilutė 30 dol. ir t.t.

Vieną vakarą, po ilgesnių diskusijų, nutarėm prašyti dar vieno vagono, kuriame galėtume parašyti laiškus, pasėdėti, lošti šachmatais, paskaityti laikraščius. Buvau lietuvių įgaliotinis (šis sumanymas buvo lietuvių), tad jau kitą dieną ukrainiečiai darbo prižiūretojui rusiškai ir lenkiškai išdėsciau mūsų norą. Ilgai atsakymo laukti nereikėjo. Jis atėjo jau kitą dieną – atsakymas neigiamas. Girdi, norite rašyti ir skaityti... geriau galvokite apie poilsį, darbą ir t.t. užbaigdamas pokalbį nešvankiu rusišku keiksmažodžiu.

Skaitykla vagono

Po kelių mėnesių mūsų ‘time keeper’ pradėjo mums nešti siuntas spaudos ir laišku iš Vokietijos. Vadovybė pakeitė savo nuomonę apie naujus geležinkeliečius ir vieną popietę garvėžys prie mūsų sąstato ‘pridūrė’ dar vieną vagoną. Atvykę staliai įrengė jame stalus, kėdes, suolus. Dėkui Dievui ‘miegamajame’ prie dviaukščių lovų pasijutome kiek laisviau, nes dalis mūsų gyvenimo persikėlė jau į ‘saloną’. Aišku, lietuvių sumanymu džiaugėsi latviai ir lenkai. Sudėjome pinigų bateriniam radijo priimtuvui, nupirkome kamuoį, išvykę iš Vinipego pievoje rengdavome ‘tarpvalstybinės’ futbolo rungtynes Lietuva-Latvija, Lietuva-Lenkija. Įveikdavome mūsų bendradarbius. Tik dabar CPR vadovybė pastebėjo, kad mes daug kuo skiriamės nuo prieškarinių atieivių.

(Bus daugiau)

Laiškas iškeliavusiam draugui

Prisimenant a.a. Vladą Šaltmirą

MIELASIS VLADAI,

Jau eina antri metai be tavęs. Nežinau, ar tu žinai, kad tavęs gerokai pasigendu. Už tai tave dažnai prisimenu, ne tik maldoje, bet ir savo mintyse, imu su tavim kalbėti, prisiminti mūsų bičiulystę, pokalbius.

Atsimenu, kad tau patikdavos tos trys didelės knygų lentynos, esančios mūsų prieškambaryje prie svetainės. Jos ten ir dabar tebestovė su tuzinu tomy mūsų abiejų mėgstamo Česlovo Milašiaus ir kitomis meno, istorijos, kelionių ir atsiminimų knygomis.

Tau iškeliavus amžinybėn dažnai užsukdavau į jūsų namus pas Gailę. Jinai užsiminė apie tavo gan didelę biblioteką. Gailė klausė, ką daryti su tavo gana dideliu lituanistinių knygų rinkiniu. Mano patarimas buvo: dalį tų lituanistinių knygų, kurių neturi Roberts biblioteka Toronto, dovanoti Toronto universitetui, o kitas pasiųsti į Lietuvą. Tu atmeni, kad aš jau prieš aštuonmetą metų daug savo lituanistikos buvau Roberts bibliotekai dovanojęs.

Gailė mano patarimas patiko. Aš buvau tikras, kad kiekviena tavo Roberts bibliotekos priimta knyga turės įlipintą tavo atminimui skirtą knyženklį ‘In Memory of Vladas S...’

Atvažiavau pas jus ir per du kartus drauge su Gailė atrinkau visas lituanistines knygas, kurių Roberts biblioteka neturėjo. Susidarė apie dešimt dėžių. Problema buvo su tomis knygomis, kurios buvo su tavo jaunystės draugų brolių Adolfo ir Jono Mekų, Nagio ir kitų įrašais tau, bei knygos su tavo paties įrašais, komentarais ir pabraukimais ar pastabomis. Tokių knygų bibliotekos neima. Jų susidarė dvi-trys dėžes. Iš jų Gailė man davė pasirinkti porą tuzinų atminimui ir siuntimui į Lietuvą.

Henriko Nagio poezijos rinktinė su gražiu ir prasmingu įrašu tau jau senokai su kai kuriom kitom tavo pabrauktom ir pastabų prirašytom knygom nukeliavo į Plunge. Ten kunigaikščių Oginskių rūmuose yra atkurama jū biblioteka, kuri yra sujungta su tuose rūmuose esančia Žemaičių dailės muziejaus biblioteka.

Vakar drauge su kitoms savo knygoms įdėjau dvi anksstyvas brolių Mekų knygeles su dedikacijomis tau, Vilniaus universiteto bibliotekai. Tiesa, ir anksčiau keletą tavo literatūrinii knygų buvau pasiuntęs Vilniaus universitetui. Dar kai ką iš tavo knygų pasiunčiau su maniškeim į Vilnių esančią Čiurlionio meno gimnaziją. Ten mokosi muzikos, meno ir literatūros ypač gabūs moksleiviai. O tavo kitas

Genius Procuta

Prie Vinipego geležinkelio CPR stoties. Iš kairės: Jonas Jonkis, Kazys Baronas, a.a. Jonas Juknevičius, Petras Gurklys

Prie gyvenamo vagono. Iš kairės: Br. Augustinas, P. Gurklys, K. Baronas, J. Bulionis, J. Juknevičius, J. Valiukas, V. Skrebutėnas; sėdi – J. Vidžiūnas, J. Jonkis

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
**RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RISP**
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

**WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS**
KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinė pusė Queensway, prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

Rezistencijos žurnalas ir jo šaltiniai

HENRIKAS KUDREIKIS

Vartant naują 1 (7) "Genocido ir rezistencijos" žurnalą, kyla mintis: iš kokių šaltinių surinkti įvairūs tvirtinimai. Randu, kad be archyvinių dokumentų, lietuviškos spaudos ištraukų, daug kur panaudota bolševikinė spauda ir sovietų karinių teismų medžiaga.

Žurnale daug įdomių straipsnių. Vienas iš svarbesnių: Stasio Knežio "Kauno komendantūros Tautinio darbo batalionas 1941 m." Šis apsaugos batalionas pradėtas formuoti 1941 m. birželio 28 d., kai vokiečių-sovietų fronto linija dar ritosi per Lietuvą į rytus. Tai vienas ryškiausių ir dramatiškų-tragiškų Lietuvos kariuomenės istorijos puslapių.

Bolševikai pasirinko žmonių naikinimo, teroro ir smurto kelią. Tūkstančiai lietuvių išvežti į Sibirą, prigrūsti kalėjimai, sumta daug lietuvių karių. Didžioji lietuvių neapykantą okupantams ir jų vietiniams tarnams, kurių eilėse dalyvavo daug tautinių mažumų asmenų.

Atkurtos kariuomenės užuomazga Kaune galėjo tapti karo komendantūros Tautinio darbo apsaugos (TDA) batalionas, o Vilniuje – besiformuojantis iš buvusio 29-to šaulių korpso karių lietuviški daliniai. Tačiau vokiečių planai buvo kitokie.

Žurnale spausdinama visa eilė Kauno karo komandanto plk. J. Bobelio įsakymų, daugiausia gautų iš vokiečių "Wehrmacht" vadovybės. Įsakyme nr. 2 Tautos darbo apsaugos bataliono karininkų sąrašas: vadas-plk. A. Butkūnas, pava-

duotojas-gen. štabo plk. lt. A. Impulevičius, 36 kiti karininkai. Karininkų daugumą sudarė pabėgę ar išmesti iš 29-to šaulių korpso arba iš kalėjimo išlaisvinti.

Pradžioje batalionas ėjo tas pareigas, kurios buvo numatytos pradedant formuoti: saugojimas svarbių karinių ir ūkinių objektų Kaune bei jo priemiesčiuose (pvz. saugojimas rusų karo belaisvių). Taip pat batalionas kovojo su apylinkėje plėsiokaujantiomis ir ūkininkus žudančiomis pabėgusių raudonarmičių gaujomis.

Tą pačią dieną, kai į Kauną įžengė vokiečių kariuomenė, atvyko ir Gestapo operatyvinis vadas SS Brigadeführer Walter Stahlecker, priešakinis būrys, vadovaujamas SS plk. Karl Jaeger, kuris jau buvo spėjęs įvykdyti žydų žudynes Tilžėje. Dalis būrio liko Kaune, kiti jo padaliniai išvyko į Vilnių, Minską, Marijampolę ir Raseinius. Kauno VII forte buvo uždaryti su naikinimui 1869 žydai, 214 lietuviai, 134 rusai, 1 latvis ir 16 lenkų. Iš dokumentų matyti, kad lietuviai nebuvo masinių žudynių nei organizatoriai, nei vykdytojai. Tačiau vėliau SD 3/A operatyvinis būrys panaudojo vieną TDA bataliono kuopą masinėms žudynėms Kaune ir apylinkėse. Kitoje vietoje egzekucijoje dalyvavo 3-čios kuopos kariai.

Pagal Savaizgaus dalinių ryšių karininko dokumentus, kurie, palikti sunaikinimui, atsitiktinai pakliuvo į šio straipsnio autoriaus rankas, pradžioje į TDA batalioną stėjo daug kri-

minalinio elemento ir buvusių komjaunuolių, kurie, savanoriškai dalyvaudami žudynėse, bandė atpirkti savo kaltes.

Kiti, vokiečių prievarta įstumti į tautinių mažumų žudynes, negalėdami pasipriešinti, pradėjo savaip protestuoti. Per vieną dieną pasitraukė 117 vyrų. Pradedėjo masines dezertyravimas. Protestavo 1-mos kuopos karininkai. Liepos 12-tą nusišovė kpt. B. Kirkila, pasitraukė iš tarnybos j. lt. P. Kulakauskas ir lt. J. Ralys.

Batalionas tapo nacių politikos Lietuvoje auka. Tai vienintelis lietuvių dalinys, kuriuo vokiečiai pasinaudojo, vykdydami masines civilių žudynes. Vėliau batalionas buvo pervaistas į Apsaugos dalinius ir pavadintas 13-tuoju apsaugos batalionu. Pagal ryšių karininko dokumentus ir buvusių trijų karių parodymus, prieš išvykstant į Rytų frontą, komjaunuoliai ir kriminaliniai elementai iš bataliono išbėgiojo. Papildyta iš atstargos dalinių, kurie nebuvo dalyvavę civilių žudynėse.

Nors žurnale neminama, bet batalionas kovojo ne tik su sovietų partizanais, bet ir buvo įveltas nekartą pirmosios fronto linijose, ypač Kurše. Nė vieno lietuvių dalinio kariai Rusijoje ar Gudijoje nedalyvavo civilių žudynėse. Tai KGB propaganda. KGB paveiklusiose šaudymuose atlieka keistomis juodomis uniformomis (gal gudų ar rusų) kariai, kartu stovi tipiški germaniški veidai vokiečių policijos uniformomis. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje batalionas, Kuršę pakliuvo rusų nelaisvėn. Pabėgti pasisekė tik keliems, jų tarpe bataliono vadui kpt. J. Sembaškai.

Žurnale pridėtas 13-to bataliono karininkų sąrašas. Tik gaila, kad nurodyti, kurie išliko gyvi ir gyvena JAV, Anglijoje, Australijoje, Kanadoje. Nesvarbu, ar jie kalti, ar ne, jie pakliūs į žydų Saugumo sąrašus ir bus persekiojami. Bataliono sumtų ir suaudytų karininkų, puskarininkų karių sąrašas taip pat pridėtas. Nieko nerašoma apie kautynėse žuvusius karininkus ir karius.

Antras svarbumu žurnalo straipsnis, apžvelgias Lietuvos rezistencinės santarvės veiklą Anglijoje. Ši organizacija, pavadinusi patriotišku vardu, įsteigta kariųjų, kitur vadinama liberalais. Minimos pavardės: vadas S. Žymantas, S. Kuzminkas, B. Raila, visa eilė kitų. Nė viena turėdama ryšius su Lietuvos rezistencija, iš tikrųjų per KGB igaliojotį J. Deksnį bendradarbiavo su KGB ir pasinėti visa eilė patriotų ir mirė, į KGB rankas. Dalį jų panaudojo Vakarų žvalgybų klaidinimui. Viskam vadovavo S. Žymantas. Jis turėjo ryšius su anglų žvalgyba ir priimdavo iš jų piniginę ir kitovia pagalbą. Visi anglų desantai, siųsti į Lietuvą, Latviją, Albaniją, atsidūrė KGB rankose. Pagaliau anglai susigaudė, kad S. Žymantas ryšiai eina per KGB rankas, tad visus santykius su juo nutraukė.

Išvadoje matome, kad Rezistencinė santarvė buvo tik katalikų ir kariųjų (liberalų) konflikto emigracijoje bei politinės kovos rezultatas. Taip pat LRS uždavinys užsienyje ginti diplomatinį šefo S. Lozoraičio interesus kovoje su VLIKu. Lietuvos rezistencinė santarvė buvo tik popierinė organizacija. Dėl to šiandien Lietuvos spaudoje matosi pasišaipymų iš vad. užsienių lietuvių patriotinės veiklos.

Gyvatariečiai, minėdami savo veiklos 50-tį, prisimena ir praeities veidus

Sukaktuvinė "Gyvataro" šventė

Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupė "Gyvataras" šventė savo 50 metų veiklos jubiliejų š.m. gegužės 27 d. Jaunimo centre. Dalyvavo daug tėvų, buvusių "Gyvataro" šokėjų, rėmėjų ir svečių. Elydė Rukšėnaitė-Tarvydienė pradėjo vakarą sveikindama susirinkusius, o šokėjai pašoko "Kepurinę".

Programa buvo suskirstyta pagal dešimtmečius. Jie buvo rodomi skaidrėmis įvykius paaiškinant lietuvių ir anglų kalbomis. Nuotraukų paruošimą ir projektavimą atliko Irena Žukauskaitė ir Matas Stanevičius. Šokėjai gyvai pašoko šokį "Gyvatarą", studentai atliko "Vakarskajas", o vaikai "Pasėjau kanapę", "Kalvelį", jauni veteranai "Žolynėlį", studentai "Bledindinį jonkelį", "Landytinį" smagiai lydėjo "Zagarų" muzika, šoko studentai. Vaikai - "Noriu miego", jauni veteranai - Breichmanienės "Aušrelė" ir studentai vyrų su klumpėmis ir skrybėlėmis "Pakeltkojų".

Koncerto pabaigai studentai suko "Malūną", prisidėjo ir vaikai. Mūsų publika atlygino mums už visą sunkų darbą entuziastišku plojimu. Prie mikrofono buvo pakviestas Kazimieras Deksnys primines, kad šis pasakutinis dešimtmetis prasidėjo su grupės atgaitinimu. Pagarbtai mokytojai, globėjai bei kitų darbuotojai: Almis Lukavičius, Kristina Enskaitytė-Žukauskienė, Rūta Kamaitytė, Genovaitė Breichmanienė, Irena Jokubynienė, Kristina McAllister, Silvija Otto, Andrius Vaičiūnas, Vaidotas Vaičiūnas, Tomas Žukauskas, Matas Stanevičius, klebonas kun. J. Liauba, OFM, ir Sidlauskas. Trūko Martyno Tarvydo.

Prieš B. D. Mačių paruoštą skanią vakarienę maldą sukalbėjo klebonas kun. J. Liauba, OFM. Visi vaišinosi šokėjų Kristinos ir Tomo Žukauskų parūpintu vynu, domėjosi rodomo filmu iš Los Angeles Lietuvos dienų, matė "Lenciugėlių", Kristinos Enskaitytės ir Tomo Žukausko sužadėtuvės. Po vakarienės persikaitė sveikinimai - KLB Hamiltono apylinkės valdybos, Los Angeles "Spindulio" ir jo vadovės D. R. Varnienės, Toronto "Atžalyno", vad. Aldonos Zander ir Kanados ministerio pirmininko Jean Cretien. Toronto "Gintaro" vadovė Gintarė Sinkaitė sveikindama "Gyvatarai" įteikė gėlių.

G. Breichmanienė, "Gyvataro" steigėja ir ilgametė mokytoja-vadovė, tarė trumpą žodį ir paprasė atstotai pačius pirmuosius šokėjus, kurių tuomet buvo šešios poros. Pristatyti buvo ir visi kiti buvę "Gyvataro" šokėjai. Naujoji vadovė Irena Žukauskaitė pakvietė visus pakelti taures, kad "Gyvataras" dar ilgai gyvuotų. Linksmis šokiais ir M. Gudinsko tvarkoma loterią buvo baigtas šis sukaktuvinis pokylis.

Įvairiais darbais bei pagalba prie šio renginio prisidėjo: P. Palčiauskas, P. Otto, K. Deksnys, L. Paškus, O. Slivinskienė, I. Žukauskaitė, M. Stanevičius, B. D. Mačiai, St. Bakšys, F. Gudinskienė, D. Trumpickienė, A. Grigaitienė, R. Kamaitytė, A. Lukavičius, E. Tarydienė, K. Žukauskienė, T. Žukauskas ir kt. "Gyvataras" dėkoja jiems ir ilgamečiams rėmėjams, kredito kooperatyvui "Talka", Aušros Vartų parapijai ir kt. Inf.

Naujojo savitrašio "Amerikos lietuvių" Čikagoje leidėjas ir vyr. redaktorius BRONIUS ABRUTIS Nuotr. Ed. Šulaičio

Kanados Lietuvių **Fondas**
Lithuanian Canadian **Foundation**

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių. Fondo nr. 119021236RR0001

Lietuvos poetų portretai

Poeto Zigmo Gėlės lemtis

ALEKSANDRAS ŠIDLAIŠKAS, Vilnius

Vasara atėjo, ir širdis nurimo... Vėlei išsiveržęs iš nagų likimo, Kaip pakultėlis laisvas tėviškėn nuklydęs Ir laimingą kaimą vėl išvydau...

Vieniems poetams anksti ateina metas eilėraščių rašyti - pačioje jaunatvėje, jeigu ne pačioje vaikystėje. Kiti verčiau rašo subrendę ir savąjį žodį geriau subrandinę.

Ar gali kilti noras eiluoti keturiolikos metų kaimo berniokiui, kuris dar nenujaucia, kad vaikiškos šioje žemėje tikrai atstuoliolika metų? Ir dar septynetą mėnesių, kad Sereikių kaimo kapinaitės (Šiaulių rajonas) priglauptai amžinatvei jaunėlio palaikus? O priglaupti, ir niekas nepamiršta. Jo vardo (Zigmo Gėlės) premija kasmet skiriama pirmosios poezijos knygos autoriui.

Kokie jautrūs vieši šio žmogaus žodžiai: "Pasirodymas pirmą kartą eilių rinkinėliu lietuvių raštijoje, tikiu užuojauta gerbiamųjų skaitytojui". Tai poezijos knygos "Gėlynas" pratarinės žodžiai. Ne eilėraščiai, bet eilės, dar ne literatūra, bet jau raštija.

Kuklu ir truputį skaudu šiandienos akimis žvelgiant. Labai nepretenzinga ir valstietiška, labai sava ir gyvybinga. Ar kieno nors taip kukliai šitai anksčiau kalbėta?

Dar tiek mažai tepatirta, o taip daug norima pasakyti savam skaitytojui. Laikas visa nešėti ir norėjo palikti pėdsaką kukliuose posmuose. Juose visko labai nedaug, bet daugiausia - nuoširdumo ir didelio noro pasipaskoti. Šiaurės Lietuvos laukų ramybė gulė į eilėraščius, bežadžiai beržynai ir juodalksnynai prašėsi į poeto eilutes.

Sako, Zigmui netrūko nei duonos, nei tėvų meilės. Ir tėvo vardas retas - Erazmas. Galbūt iš Renesanso, galbūt iš senolių tėvyainių, kurių atmintys išsaugoj gerumą, kaimo vaizdų žavesį ir stebuklingą paklionių šaltinių gydymąją galią.

Kiek daug gegužinių ir lietuviškųjų vakarų jau būta, kiek dainų pridainuota. O koks kilo noras versti eilėraščius iš rusų kalbos! Klasika jaunajam eiluotojui stulbino ir traukė savo emocijų žodžių jėga. Pradžioje tai buvo sekimai, pradinė eiliavimo mokykla. "Aš esu Žizas, Dievatnaša, Gėlė..." Ir prigijo toji Gėlės pravadėlė, prasiskleidė margas rūtų darželis; ne tik tai mergaitės palangėje, bet ir bir-

želio pievoje, gyvoje žmogaus širdyje.

Tai buvo ne šiaip sau domėjimasis poezija, o tikroji prigimties pašauktis, kuri pati iš krūtinės išsiveržė labai paprastais žodžiais: klijimų kaugės, speiguota žiema, rasotosios pievos, grakštus topolis, kvapni gėlė. Kaip gilus dvasios išlydis plūpteli eilutes: "Kaip jauna mergaitė tarp gėlių darželio/ Laukama atvykstant brangiogo bernelio"... Visa iš širdies gilumos, nes visa tai tiesa.

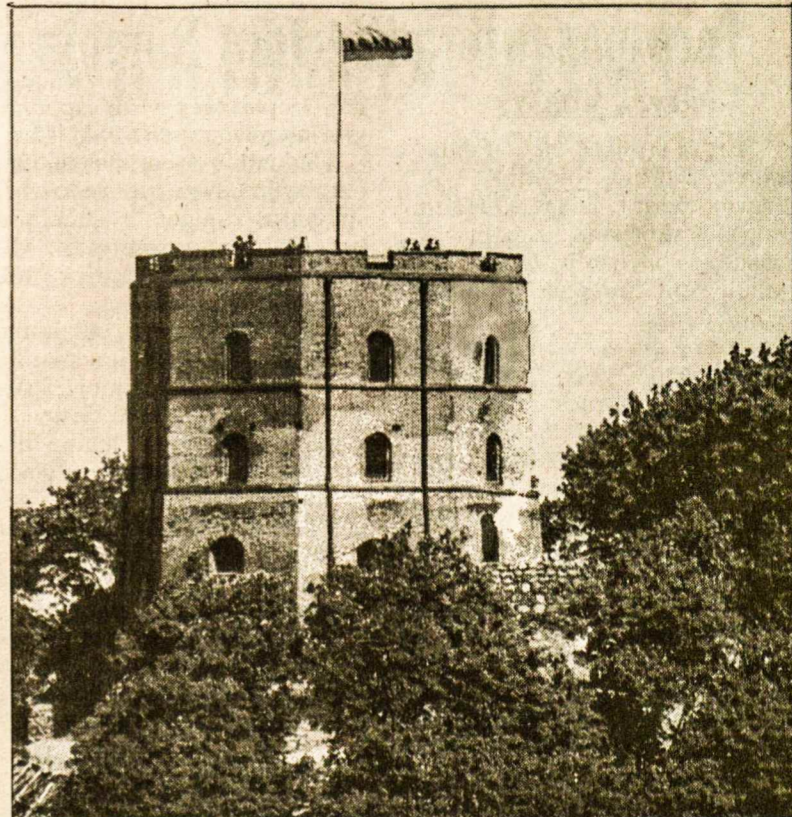
Kas pasakys, kada tampama poetu, kada žybteli pirmieji poetinio talento požymiai? Zigmo Gėlės-Gaidamavičius, kaip teigia literatūros tyrinėtoja Regina Mikšytė, iš karto prabilo kad ir nedrąsiai, bet savo balsu. Vadinasi, būta poetinės prigimties, kuri dėl labai jauno amžiaus dar negalėjo plačiau išsikleisti. Prigimties švelnumas akivaizdžiai reiškėsi posmuose - ošiantį girelė, snaudžiantis upeilis, skarotos eglėlės... Knyga buvo jo vaikystės džiaugsmas, nes tėvas knygai pinigų niekuomet negalėjo. Koks tai buvo retas dalykas to meto Lietuvos kaimė! Knyga jaunam žmogui tapo lyg maldą tikinčiamam.

Pusbrolio jau mokyta Kijeve, tad ir jaunylis Zigmukas Gaidamavičius tenai nukako. Netrukus apėmė ilgėsys. Laiškuose tikrai laukimas, laukimas. O netikėta liga (galvos smegenų uždegimas) sugriovė visas tėvų svajones. Rodoš, vos tikta pražudo baltoji obelis, apsilkėtu žiedužiais, ir staiga pikta šalna, atplūdusi iš Šiaurės krašto, nugildė visus žiedus.

Šaltą gruodžio dieną tėvas iš tolimojo Kijevo parsivežė namo (Nukelta į 7-tą psl.)

1999-2000 m. mokslo metų Hamiltono Vysk. Valančiaus mokyklos lituanistinių kursų OAC mokinės: Aistė Mickutė, Kristina Dzimonaitė, Audra Čerskutė

Gedimino pilis Vilniuje vasaros metu. Joje 1988 metais suplevėso nepriklausomos Lietuvos vėliava Nuotr. J. Pollo

Tautinių mažumų šaknys Lietuvoje I

Europos komiteto prie Lietuvos respublikos vyriausybės informacinis leidinys "Lithuania: Facts and Figures" pateikia žinių ir apie svarbiausias krašto gyventojų mažumas. Čia - straipsnis vertimas

LIETUVOS ŽYDAI

Žydų istorija prasidėjo XIV š., kai Didysis kunigaikštis Gediminas pakvietė "visų tautų ir tikėjimų žmones" į Lietuvą statyti jo naują sostinę Vilnių. Didžioji Lietuvos kunigaikštystė žydams buvo lyg saugi sala antisemitinėje jūroje. Didieji kunigaikščiai davė jiems teisę turėti nuosavybę ir išpažinti savo tikėjimą, ko jie neturėjo daugelyje kitų Europos kraštų. Vilnius, žydų tarpe žinomas kaip Vilna, tapo Lietuvos Jeruzale. Viena iš priežasčių tam vardu yra legenda, kad vienu laiku Vilniuje gyveno 333 žydai, sugebantys atmintinai visą Talmudą atpasakoti.

Nors Lietuvoje gyveno mažesnis skaičius žydų kaip kitose Rytų Europos kraštuose, XVIII š. Vilnius buvo pasaulinis Talmudo studijų centras su didžiausiu skaičium Talmudo žinovų. Eliyahu ben Shlomo Zalman (1720-1792) yra žinomas kaip "Gaon of Vilna" - Vilniaus išminčius - vienas iš žymiausių figūrų Lietuvos žydų istorijoje. Jo mirties 200 metų sukakčiai paminėti buvusiam žydų rajone Vilniuje Gaon gatvėje buvo atidengtas paminklas

1795 m. Lietuva užėmus Rusijai, žydų padėtis daug nepasikeitė. Čia jie gyveno geriau kaip jų broliai kitose imperijos srityse, nes išlaikė dalį anksčiau turėtų teisių. Tik Vilniuje ir Kijeve buvo leista turėti spaustuves su hebrajų raidynu. Pirmąją modernia hebrajų kalba knyga "The Love of Zion" (1855) Abraham Mapu parašė ir išleido Lietuvoje.

Daug garsių žydų savo tėvyne laukė Lietuva. Jeruzalės ir Tel Avive yra gavę pavadinatos vardu garsaus modernios hebrajų kalbos kūrėjo Eliezer Ben-Jehuda (1858-1923), gimusio Lietuvoje. Ne viena dabartinio Izraelio politinė figūra turėjo glaudžius ryšius su Lietuva ir Vilniumi. Levi Eshkol, trečiasis min. pirmininkas, mokėsi hebrajų mokykloje Vilniuje. Penktasis min. pirm. Menachem Begin sovietų milicijos buvo suimtas Vilniuje ir išvestas į Sibirą. Dabartinio min. pirm. Ehud Barak tėvas gimė netoli Panevėžio ir prieš karą emigravo Izraelį.

Svarbus sionizmo istoriniai įvykiai taip pat susiję su Lietuva, nors tame pačiame Vilniuje gimė ir antisionistinė žydų socialistų organizacija "Bund". Pagrindinis jos steigėjas Aaron Kremer yra palaidotas Lietuvos sostinėje. 1887 m. antrasis sąjūdižio "Hovevei Zion" (The Lovers of Zion) kongresas, iš kurio vėliau išaugo "World Zionist Organization", įvyko Druskininkuose. 1902 m. Vilniuje įvyko konferencija, įsteigusi religinę sionistų partiją "Mizrachi".

Lietuva yra ne vieno iš mažiausių sionistų, kaip pvz. David Wolfsohn, antrasis "World Zionist Organization" pirmininkas; Leo Motzkin, vienas iš svarbesnių figūrų; Moshe Lilienblum, vienas iš "Hovevei Zion" steigėjų. Sionizmo steigėjas Theodore Herzl lankėsi Vilniuje 1903 m. Tam įvykiui pažymėti 1998 m. Vilniaus senamiestyje buvo atidengta memorialinė lenta.

Daug XX š. žinomų žydų menininkų ir muzikų Lietuvoje yra gyvenę ilgėsi laiką. Skulp-

torius Jacques Lipchitz, smuikininkas Isac Levitan ir filosofas Emmanuel Levinas, - visi jie gimė ir mokėsi Lietuvoje.

1918 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, žydų padėtis pasikeitė į gerą pusę. Daugelis žydų istorikų tarpkarų laikotarpį Lietuvoje laiko "Aukso amžiumi". Walter Lacquer savo knygoje "A History of Zionism" rašo: "Žydų mažumos padėtis buvo geresnė kaip bet kada anksčiau ar vėliau. Jie turėjo visas mažumos teises iki 1924 m. ir net ministerį Žydų reikalams Lietuvoje". Paul Johnson savo knygoje "A History of the Jews" rašo: "Lietuvoje, kurios iki 1939 m. sovietai nediršo užimti (!), mažumos teikiamos teisės veidė sėkmingai, ir didelė žydų bendruomenė tarpkaryje jautėsi labiau patenkinta nei kituose Rytų Europos kraštuose".

1925 m. Vilniuje buvo įsteigtas Žydų mokslo institutas JIVO. Jo valdybos narių tarpe buvo Albert Einstein ir Sigmund Freud. Vietoj Niujorko ar Varšuvos Vilnius buvo pasirinktas instituto būstine.

1940 m. sovietams okupavus Lietuvą, padėtis staigiai pasikeitė. Vokiečių invazija 1941 m. birželio mėnesį naciams sudarė progą Lietuvos žydų masinėms žudynėms. Žudynių įkarštis buvo 1941 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais. Per tuos du mėnesius daugiau kaip 70,000 žydų buvo nužudyta provincijos miesteliuose nepaliekant nė vieno gyvo. Išliko gyvi tik Vilniaus, Kauno ir Šiaulių getuose uždarytieji. Tačiau dar tu pačių metų rudenį žudynės prasidėjo ir getuose. Spalio 28-29 dienomis Kaune buvo sušaudyta 10,000 žydų. 1941 m. gale getuose buvo likę gal 40,000. Žudynės vyko ir toliau, tik lėtesniu tempu. Vilniaus getas galutinai buvo likviduotas 1943 m. rugsėjo 23 d. Nors pagrindinė jėga, vykdydama šiuos nusikaltimus buvo nacių rezimas, bet prisidėjo ir dalis lietuvių. Antra vertus, daugelis lietuvių nepaisydami mirtingo pavojaus sau, žydus slėpė ir gelbėjo nuo žudynių.

Taip Lietuva iš "Lietuvos Jeruzalės" tapo žydams katastrofos vieta. Per 1941-1944 metus apytikriai 220,000 arba 94% Lietuvos žydų buvo žiauriai nužudyti. Holokaustas Lietuvoje yra vienas iš tragiškiausių epizodų lietuvių ir žydų istorijoje. Po Antrojo pasaulinio karo žydų skaičius Lietuvoje truputį atsigaavo, 1959 m. pasiekęs 16,000.

Išsikūrusi nepriklausoma Izraelio valstybė skatino žydus iš Sovietų Sąjungos emigruoti. 1967 m. sovietai atleido varžtus ir emigracija Izraelin ir į Vakarų palengvėjo. Sovietų milicija suvaržė sionistų veiklą ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Sąjungoje. Tarp 1948 ir 1950 metų sovietai uždarė visas kultūrinės ir visuomenines organizacijas. Pasaudojami emigracijos galiybėmis, Lietuvos žydai bėgo iš sovietinės priespaudos į Izraelį ir į Vakarus. Siandieną žydų Lietuvoje yra tik 6,000 - mažai, bet labai aktyvi bendruomenė. Vilniuje veikia žydų gimnazija ir kasmet įvyksta visa eilė kultūrinių renginių, daugiausia primestančių laimingus ir tragiškus šimtmečius, išgyventus Lietuvoje.

Vertė - Vytautas P. Zubas

Kompozitoriaus kūrybos sutiktuvės

Daugiau negu 50 žmonių atsilankė į gegužės 21 d. Čikagos "Tėviškės" parapijos salėje įvykusios knygos "Vladas Jakubėnas" sutiktuvės. Apie monografiją išsamią apžvalgą padarė muz. Faustas Strolia. Įžangos žodį tarė ir programai vadovavo ilgametis kompoz. Vl. Jakubėno draugijos pirm. Edvardas Šulaitis. Trumpiau kalbėjo vysk. Hansas Dumpys ir dr. Algis Zaboras iš Klaipėdos.

Sol. Aldona Buntinaitė, akomponuojant Jūratei Lukminienėi, padainavo Vl. Jakubėno dainų. Buvo parodyta dalis filmo iš 1994 m. Lietuvoje įvykusio Vl. Jakubėno gimimo 90-mečio minėjimo.

Prieš sutiktuvių programą "Tėviškės" parapijos šventovėje įvykusių pamaldų metu šis kompozitorius buvo irgi prisimintas. Parapijos choras sugiedojo jo harmonizuotą lietuvių ev. liaudies giesmę – "Tyloj Tu švenčiamasis".

Šia popietę surengė kompoz. Vl. Jakubėno draugija ir Devenių kultūros fondas. Sutiktuvėse buvo išplatinta nemažai šios monografijos egzempliorių. Viena monografijos kopija buvo įteikta vysk. H. Dumpiui, kuris šventė savo kunigavimo 40 metų sukaktį.

Muz. F. Strolia, kuris plačiai apibūdino šį leidinį, sakė: "Knygoje randame šešis svarbesnius skyrius ir priedai dar supažindinamą su Vlodo Jakubėno draugijos veikla, arti 50 nuotraukų... Knygos sąrangą savo pratarmėje pristato knygos sudarytoja Irena Skomskienė. Pirmąjį skyrių užima plati Algimanto Kalinausko apžvalga, susidedanti net iš dvejų dalių: apie V. Jakubėną kaip žmogų, menininką ir kūrėją ir apie kompozitoriaus estetines sampratas metmenis".

Kaip F. Strolia pažymėjo, antroje dalyje sudėti straipsniai ir recenzijos – taigi komposito-

riaus žurnalistinė kūryba. Trečią skyrių sudaro jo rašyti laišškai įvairiems asmenims. Ketvirtame randami net dvidešimties kompozitoriaus amžininkų atsiminimai.

"Svarbiausiuoju skyriumi, šalia pirmojo, gal reikėtų laikyti penktąjį, nes čia įžvalgiai aptariamas kompozitoriaus kūrybos lobis, jo išliekamoji vertė mūsų tautos kultūros istorijoje. Pasako prof. Jeronimas Kačinskas, Aleksandras Kučiūnas, Algimantas Kalinauskas, Vytautas Kairiūkštis, Anicetas Arminas, Irena Skomskienė, Saulius Gerulis, Petras Kunca ir Ona Juozapaitienė", – teigė F. Strolia.

Pranešėjas taip pat išsamiai pažvelgė į kiekvieną knygos skyrių atskirai ir išrinko ten užtiktas teigiamąsias puses, bet nevengė dėl kai kurių dalykų pareikšti ir kritikos minčių. Tačiau bendra pranešėjo nuomonė apie knygą buvo šviesi ir jis sutiko su kiek anksčiau "Draugo" dienraščio kultūriniam priede vilietės muzikologės Jūratos Viliūtės knygos recenzija, kuri buvo pavadinta – "Vertinga knyga apie Vladą Jakubėną". Savo pranešimo pabaigoje F. Strolia teigė:

"Linkėtina, kad lietuvių tauta neliktų indiferentiška jo sukurtai muzikai, kaip jis nebuvo indiferentiškas savajai lietuvių tautai. Pagarba Irenai Skomskienei, sudariusiai ir parengusiai medžiagą šiai knygai, o Jono Petronio leidyklai taip patraukliai ją išleidiusiai. Vlodo Jakubėno draugijos Lietuvos skyrius pastatė Vlodo Jakubėno (po Loretos Venclauskienės dvitimo) labai prasmingą antrąjį paminklą".

Knyga jau galima įsigyti Amerikoje. Jos kaina 17 JAV dol. (su persiuntimu – 20 dol.).

Rašyti šiuo adresu: Ed. Šulaitis, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60804, USA. E. Š.

Poeto Zigmo Gėlės lemtis

(Atkelta iš 6-to psl.)
savo sūnaus palaikaus. Sūnus atgūle Sreikių kaimo kapinaitėse.

Z. Gėlės poeinio pasaulio nebūta sudėtingo. Pati Naisių krašto gamta neįvairi, bet ryškiomis širdies spalvomis nužerta, kalvomis pakilnoma, upeliais paraizyta. Ties patys kasdienos darbai prašyte prašėsi į posmus. Čia vaikšto ponas ir vargdienis, čia senutė ir pulkas žąsų begirgū. Ir eilių pavadinimai be pretenzijų, savi.

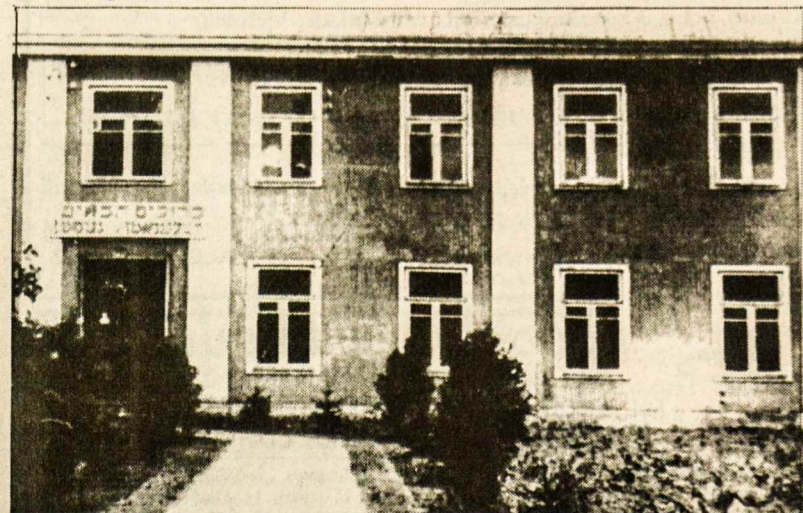
Poetas pastabiai veria tuos vaizdelius lyg žemuogės ant smilgos. Jis viskuo džiūgiausi ir žavisi. Pasaulio giedrumas ir jame, ir gamtoje. "Aš jaučiu savyje nepaprastą jągą. Ji taip plati, šventa".

Poetas nekūrė idilių, jis nepiešia ir krapūtių vaizdų, kaip kiti poetai. Gamta – įkvėpimo žemė, o nedideli gyvenimo potyriai veržėsi į posmą. Eilėse nemažai ramybės, vienašios, tylos, susikauptimo. Poeto eilės tarsi dainavimas. "Balti, niūrūs beržai stovi, gaudžia liūdnam juos bučiuoja žiema, juos žavėja sapnai".

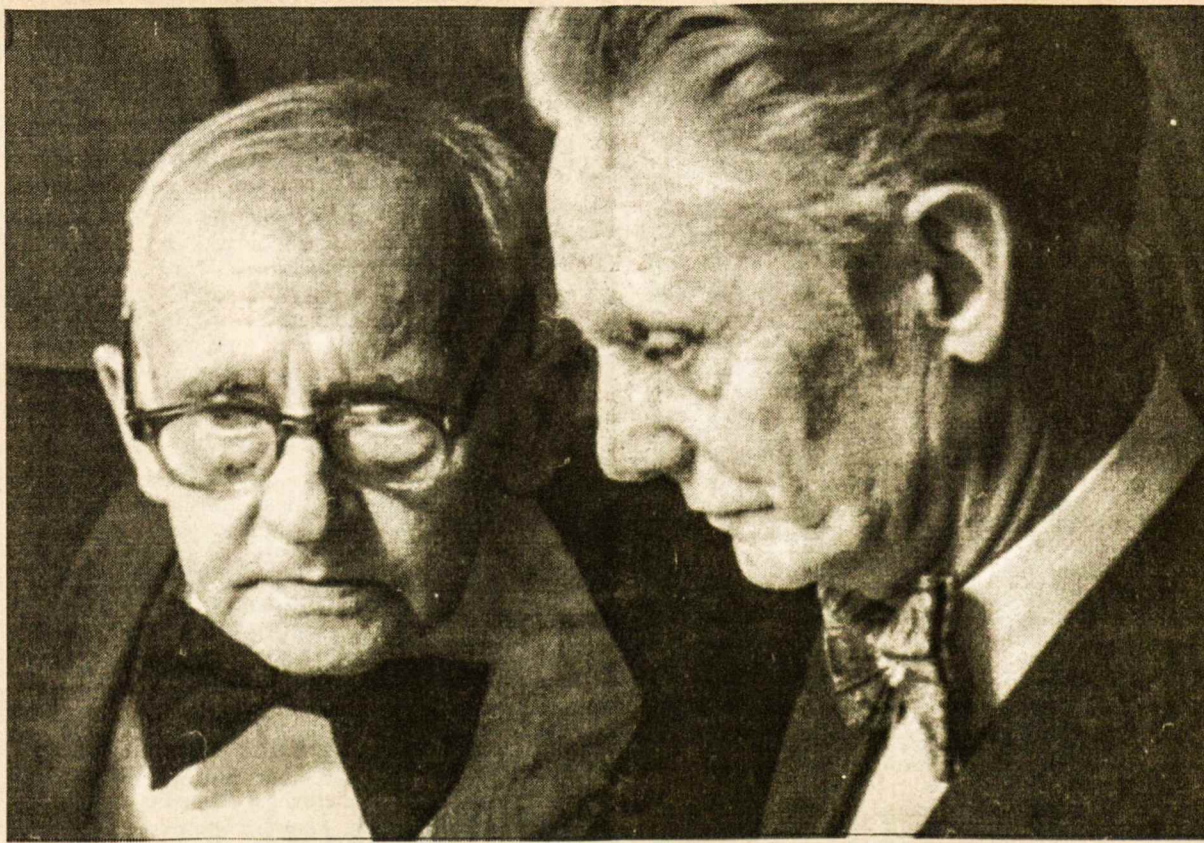
Z. Gėlė – kuklus jaunuolis. Tai liudija tokios eilutės: "Lai-kui bėgam, manau tobulinąs savo plunksną. Gi dabar bent tokiomis eilėmis nešinas einu lankyti margosios Lietuvos, – ir gal nebus pasmerktas aštuoniolikos metų jaunuolio triūšas".

Unikalaus talento žybtelėjimas lyg rugsėjyje krintančios žvaigždės šviesus takas. Greitomis eita prie savo ištamės, greitom išskotas savas žodis, kuris galėjo ne tik patį cilininką pradžiuginti.

Naisiai, 1911.IV.14

JIVO pastatas Vilniuje, Vivilskio 18. Virš durų delegatų ir svečių sveikinimo įrašas

Kompozitoriai – VLADAS JAKUBĖNAS ir JERONIMAS KAČINSKAS

Nuotr. Vyt. Maželio

Žydų instituto Vilniuje sukaktis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Š. m. gegužės 23-ją Vilniaus žydų bendruomenės salėje buvo paminėtos JIVO (Jideshen Wissenschaftlechn insstitūt) įsteigimo 75-osios metinės. Pranešimą padarė Espira Bramsonaitė-Alpernienė, Mažvydo bibliotekos judaikos skyriaus vedėja.

Dar per Pirmąjį pasaulinį karą (1914) garsusis jidiš publicistas N. Štif'as (N. Schtif) svajojęs apie institutą, kuris užsimtų mokslu, sukurta jidiš kalbai. Jidiš Vilniaus žydų inteligentija tokio akademinio centro įsteigimo klausimą kėlė 1917 ir 1920 m. Nutarimas jį įsteigti buvo padarytas po kelių metų Berlyne (1925 m. vasario 12 d.).

Nelengva buvo parinkti jam vietą – Berlyne ar Vilniuje. Pirmasis Europos vidurio miestas, tuo metu sutraukęs nemažai žydų pasiturinčios inteligentijos. Vilniaus bendruomenė – skurdi, garsėjanti vien praeitimi: šimtmetinėmis kultūros, didelio dvasinio gyvenimo tradicijomis. Nulėmė pasišventusių ryžas: institutas savo veiklą pradėjo Vilniuje, "Lietuvos Jeruzalėje". Jam vadovavo tokios asmenybės, kaip M. Vajnrajch'as, padėjęs, S. Rejsen'as, S. Kalmano-witsch'us, N. Schtif'as, E. Tscherekower'is.

Gyvuojantis iš aukų institutas nuo pirmos dienos kėlė sau didelių uždavinių: pasiekti akademinį lygį, laikytis jidiš kalbos, nepriklausyti jokioms partijoms. Anot vadovo, svarbiausia – jidiš kultūros kūrimas. Per visą savo veiklos laiką institutas toks ir liko; gaila tik, kad pirmosios užduties neįveikė, akademinio lygio nepasiekė.

Pranešėja pasakoja apie aukas, renkamas visame pasaulyje pastatui. Dokumentai rodo, kad pirmuosius zlotus į Vilnių prišiuotė jos buvęs mokytojas iš Kauno filologas J. Mark'as. Apkritai Lietuvos žydų indėlis visoje surinktų lėšų sumoje buvo didelis, pagal žydų gyventojų skaičių – pats didžiausias. (Pranešėja pasididžiūdama pastebi, kad, būdama tikra "litvakė", gimusi Kaune, ji to negali nepasakyti). Beje, kiekvienas aukotojas, kiek, kokių pinigų-zlotų, rublių, markių – beakotų, gaudavo būsimu instituto pastato planą.

Pastatas iškilo Vivilskio gatvėje, netoli senojo operos teatro Basanavičiaus gatvėje. Čia jis atšventė ir 13-sias savo metines sutapusias su 1939 m. įvykiais sukrėtusiais krašto ir Europos žydų gyvenimą. Tada instituto veikla perkelta į Ameriką, buvusį jo filialą Niujorke, įsteigta 1925 m. (75-rių metų sukaktį šiemet institutas spėjo pažymėti kiek anksčiau).

JIVO institute buvo skyriai: filologijos (vadovas M. Vajnrajch'as), ekonomikos ir statistikos

● RASYTOJAS negali nematyti, kad religijos jėga, ypač tikėjimo į apreiškimą, šiandieną yra silpnėsnė kaip betkurioje žmonių istorijos epochoje. Vis daugiau ir daugiau vaikų auga be tikėjimo į Dievą, be tikėjimo į atlygį ir bausmę, į sielos nemirtingumą ir net etikos galiojimą (Nobelio laureatas Isaac Bashe-vis Singer).

(vadovas J. Leschtschinski's), istorijos (vadovas E. Tscherekower'is), psichologijos ir pedagogikos (vadovas L. Lehrer'is). Be jų buvo didelė, labai turtinga biblioteka, sutelkusi iš viso pasaulio gaunamą spaudą jidiš kalba, visą klasiką, nekalbant apie knygas autorių, rašiusių tarp dvejų karų. Apkritai biblioteka tapo viena įdomiausių Rytų Europoje. Turėjo institutas taip pat teatrą, meno muziejus, savo aspirantūrą. Kaip pastebėjo pranešėja, autoriai ir dailininkai laikė didelę garbę padovanoti savo kūrinių bibliotekai, muziejui. (Buvo jame M. Schagal'o, Ch. Soutin'o paveikslų).

Pasaulio žydų pažūrą į institutą, jo vertinimą, rodo ir sudaryto kuratoriumo narių pavardės: A. Einstein'as, M. Gaster'is, I. Dubnov'as, Ch. Žitelovskis, E. Šapira's, S. Freud'as. Be to, 30-yeje šalių veikė JIVO bičiulių draugijos; 1929 ir 1935 m. Vilniuje įvyko pasauliniai instituto suvažiavimai.

Po 1940 m. įprasto darbo ritmas sutriko. Tapo aišku, kad laisvai susisiekti su pasaulio žydų bendruomene bus neįmanoma, o institutui gyvuoti be ryšių taip pat neįmanoma. Tais metais Vilniuje jau nebebuvo ir instituto vadovo M. Vajnrajch'o. Dar 1938 m. išvykęs į konferenciją Europoje, nebegrįžo, suprato tarptautinę padėtį. Persikėlęs į Niujorką, ten veiksęs didžiausią instituto filialą pa-

RAMUTĖ PAKALNYTĖ

Tarp džiaugsmo ir skausmo

Džiaugsmas-snaigė delne, Kiekvieno čia skausmas skirtingas, o džiaugsmas galbūt panašus. Giliai širdin skausmas įsminga – Jis vienas čia be apnašų.

Kodėl gi tik džiaugsmo taip trokštam?! (O skalė troškimų skurdi!) Juk džiaugsmas – tai griūvantis bokštas, nors jį ir paremtum širdim.

Už džiaugsmą pirkt nieko negalim – (Ne auksu grįsta moneta!) – tuščia brangenybių dėzelė, netyčia kely pamesta.

Pilkadieniai džiaugsmą paglemžia, nubarsto šaltai pelenais. Tik skausmą įprasmina amžiai, bet jo labai bijom nūnai.

Nes jis tik išbalina skruostas, vagon išvaogja kaktas. Jau laikas nustoti ir guostis: už skausmą juk laisvė pirktas.

Čia ir ten

Kaip kvepia liepos! Kaip dūžia bitės! Kaip slidūs lieptai – bangu įkristi.

Kaip čiulba paukščiai! Kaip žydi lankos! Kas gi belauks čia, kad ten pašaukia?!

Koks žiogo šuolis! Plaštakės skrydis!

Pakylam. Puolam. Laisvi. Paklydę.

Tik žemę minam, norėtus skristi. Čia ne Tėvynė, tik tai tarnystė.

Čia vėjai pusto. Vargų sūpynės. Po rugiapjūtės Pakvies Tėvynė.

Marijampolė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

JAV LB Kultūros taryba, vadovaujama Marijos Remienės, rengia dešimtąjį teatro festivalį, kuris įvyks Čikagoje, Jaunimo centre, lapkričio 23-24-25-26 d.d. Festivalyje dalyvaus Los Angeles dramos sambūris (pirm. Ema Dovydaitytė), Toronto "Aitvaras" (rež. Aldona Biškevičienė), Hamiltono "Aukuras" (rež. Elena Kudabienė) ir Čikagos "Žaltvykslė" (rež. Audrė Budrytė). Į festivalį atvyks iš Lietuvos aktorius Petras Vanslova. Speciali komisija įvertins geriausias, talentingiausias, kūrybingiausias vienetus bei pavienius aktorius. Teatro festivalio rengimo komiteto pirmininku pakviestas Leonas Narbutis. Jo tel. vakarais (708) 229-1828.

Juozas Elekšis, poetas, medikas, žurnalistas, pedagogas, š.m. gegužės 18 d. pasirodė su savo šeštąja knyga "2000-ųjų mirazai". Knygos turinį sudaro kūrybinės įvairenybės: dainos su natomis, publicistika ir prisiminimai, poezija, anekdotai, Mišios "Bažnyt-kaimio votyva". Kaip ELTA pažymi, nemažai pateiktų kūrinių yra parašyti žemaitiškai. Knygos sutiktuvių vakaronėje dainas J. Elekšio žodžiais atliko "Marcelius-kės klėtis" dainininkai, Vilniaus ir Klaipėdos konservatorių studentai, M. K. Čiurlionio menų gimnazijos moksleiviai.

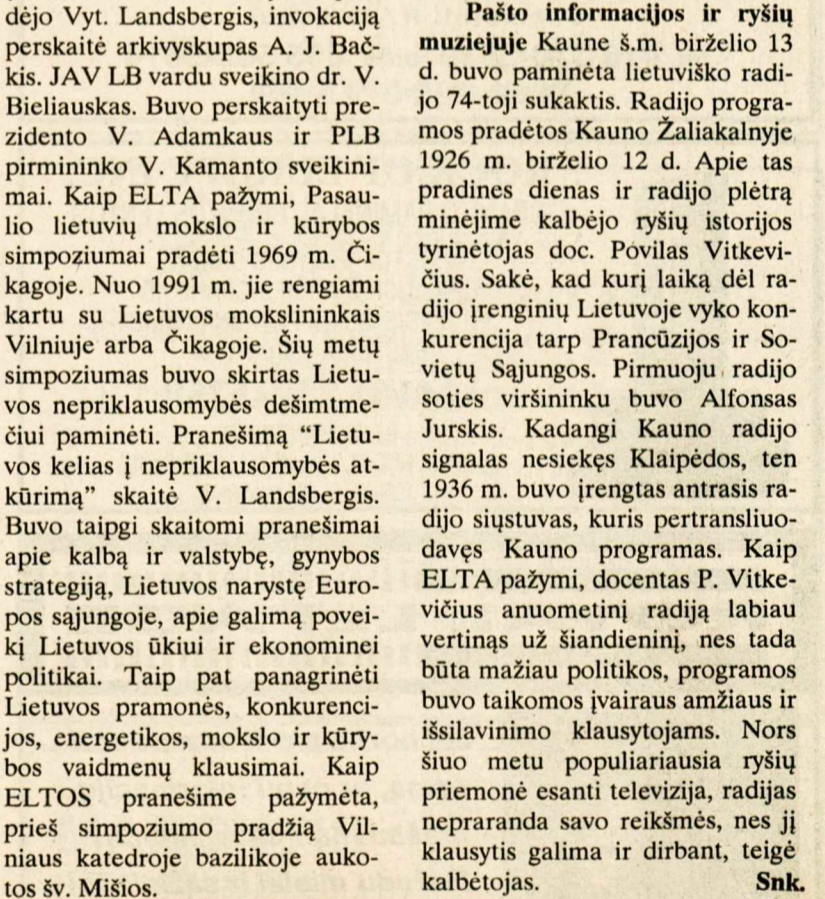
Žymiųjų fotomenininkų darbai, skirti kambarių puošybai, buvo išstatyti "Fujifilm" fotografijos galerijoje, Kaune, iki š.m. birželio 28 d. Dalyvavo 28 Lietuvos fotomenininkai ir jaunesnieji fotografai. Kaip ELTA pastebi, kambarių puošybai fotografijos pasirinkimo galimybės neribotos. Parodos globėja M. Paškevičiūtė sakė, kad tuo naudojantis kambarių puošti galima ir klasikiniiais, ir šiuolaikiniais darbais. Tačiau Lietuvoje patalpas puošti fotografijomis dar nesą labai įprasta. Paroda rengė "Kodak" igaliotiniai Lietuvoje.

Vienuoliktasis pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas buvo iškilmingai atidarytas Vilniuje, Pedagoginio universiteto akty salėje, š.m. birželio 21 d. Įvadiniu žodžiu svarstybas pradėjo Vyt. Landsbergis, invokaciją perskaitė arkivyskupas A. J. Bačkis. JAV LB vardu sveikino dr. V. Bieliauskas. Buvo perskaityti prezidento V. Adamkaus ir PLB pirmininko V. Kamanto sveikiniai. Kaip ELTA pažymi, Pasaulinio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumai pradėti 1969 m. Čikagoje. Nuo 1991 m. jie rengiami kartu su Lietuvos mokslininkais Vilniuje arba Čikagoje. Šių metų simpoziumas buvo skirtas Lietuvos nepriklausomybės dešimtmėčiui paminėti. Pranešimą "Lietuvos kelias į nepriklausomybę atkūrimą" skaitė V. Landsbergis. Buvo taipgi skaitomi pranešimai apie kalbą ir valstybę, gynybos strategiją, Lietuvos narys Europos sąjungoje, apie galimą poveikį Lietuvos ūkiui ir ekonominei politikai. Taip pat plangrinėti Lietuvos pramonės, konkurencijos, energetikos, mokslo ir kūrybos vaidmenų klausimai. Kaip ELTOS pranešime pažymėta, prieš simpoziumo pradžią Vilniaus katedroje bazilikoje aukotos šv. Mišios.

"Lietuvių balsas", leidžiamas Čikagoje, skelbia antrąjį literatūros kūrinių konkursą tema "Vardan nedalomos tautos". Laukiama dar niekur nespausdintų prozos, poezijos ir dramaturgijos kūrinių, kurie atspindėtų reikšmingus XX šimt. įvykius Lietuvos laisvės iškovojimui. Paskutinė kūrinių išsiuntimo data 2000 m. gruodžio 31 d. Kūriniai siunčiami adresu: "Lietuvių balsas", Konkursas, 2624 West 71 Street, Chicago, IL 60629-3004, U.S.A. Tekstai turi būti parašyti mašiniškai arba kompiuteriu, pasirašyti slapyvardžiu, atskirame vokelyje turi būti įdėta autoriaus pavardė, adresas ir telefono ar fakso numeris. Atplėšiami bus tik laimėjusių autorių vokeliai. Nepremijuoti kūriniai gražinami autoriaus nurodytu adresu. Konkursui skiriamos trys premijos: 5,000 dol., 3,000 dol. ir 1,000 dol. (JAV). Vertinimo komisija: D. Bindokienė, St. Petersonienė, V. Sventickas, dr. V. Užtupas ir V. Volertas. Premijų teikimas įvyks Čikagoje per Lietuvių literatūros šventę, 2001 m. kovo 11 d.

Lietuvos operos solistės a. a. Gražinos Matulaitytės - Rannit (1899-1993) palaikai š.m. birželio 15 d. perlaidoti Petrašiūnų kapinėse, prie tai jos atminimą pagerbiant Kauno muzikiniame teatre. Gr. Matulaitytė – Lietuvos valstybės kontrolieriaus Vinco Matulaičio duktė, gimusi Vilniuje, muzikos mokėsi Petrapilio konservatorijoje, solistės karjerai ruošėsi Leipce, Berlyne ir Romoje. Debiutavo Nedos vaidmeniu Leoncavallo "Pajacouse" Kauno valstybės teatre. Iš viso yra dainavusi lyrinio soprano partijas 24 operose ir 4 operetėse. Su koncertais aplankė didžiąsias Europos sostines. Kaip ELTA rašo, ypač didelio pasisekimo susilaukė jos koncertas su Balio Dvariono diriguojamu simfoniniu orkestru Bacho salėje Berlyne. Su savo vyru estų rašytoju ir meno istoriku Aleksiu Rannitu 1944 m. pasitraukė į Vakarų. Koncertavo Vokietijoje, persikėlusį į JAV, reikiškės visuomeninijė veikloje. Paskutinį savo gyvenimo dešimtmetį praleido Pal. Jurgio Matulaičio namuose Putname, CT.

Pašto informacijos ir ryšių muziejuje Kaune š.m. birželio 13 d. buvo paminėta lietuviško radijo 74-toji sukaktis. Radijo programos pradėtos Kauno Žaliakalnyje 1926 m. birželio 12 d. Apie tas pradines dienas ir radijo plėtrą minėjime kalbėjo ryšių istorijos tyrinėtojas doc. Povilas Vitkevičius. Sakė, kad kurį laiką dėl radijo įrenginių Lietuvoje vyko konkurencija tarp Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos. Pirmuoju radijo sotes viršininku buvo Alfonsas Jurskis. Kadangi Kauno radijo signalas nesiekė Klaipėdos, ten 1936 m. buvo įrengtas antrasis radijo siųstuvas, kuris pertransliuodavo Kauno programas. Kaip ELTA pažymi, docentas P. Vitkevičius anuometinį radiją labiau vertinąs už šiandieninį, nes tada būta mažiau politikos, programos buvo taikomos įvairaus amžiaus ir išsilavinimo klausytojams. Nors šiuo metu populiariausia ryšių priemonė esanti televizija, radijas nepranarada savo reikšmės, nes jį klausytis galima ir dirbant, teigė kalbėtojas.

Kanados baltiečių federacijos surengtame sibirinių trėmimų minėjime Toronto latvių šventovėje simbolinę žvakę, skirtą lietuviams, uždega VILJA VALADKAITĖ

Nuotr. Heino Ani

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	ILMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 3.95%	Asmenines paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term.ind. 4.75%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.00%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeliamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius 5.25%	1 metų 7.85%
3 metų term. indėlius 5.30%	2 metų 7.95%
4 metų term. indėlius 5.45%	3 metų 8.00%
5 metų term. indėlius 5.65%	4 metų 8.05%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.75%	5 metų 8.10%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.25%	Su keičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-mėn. palūk. 5.50%	1, 2, 3 metų 6.75%
3 metų GIC-mėn. palūk. 5.65%	Duodame komercinius mortgicijus iki \$750,000.
4 metų GIC-mėn. palūk. 5.70%	
5 metų GIC-mėn. palūk. 5.90%	
RRSP, RRRIF ir OHOSP	
"Variable" 4.00%	
RRSP ir RRRIF-1 m.term.ind. 5.25%	
RRSP ir RRRIF-2 m.term.ind. 5.50%	
RRSP ir RRRIF-3 m.term.ind. 5.65%	
RRSP ir RRRIF-4 m.term.ind. 5.70%	
RRSP ir RRRIF-5 m.term.ind. 5.90%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. iki 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**
Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

- MLS skelbimas
- Komisija 3 1/2%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4 (arti Lawrence Ave.W. ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUOJAMA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

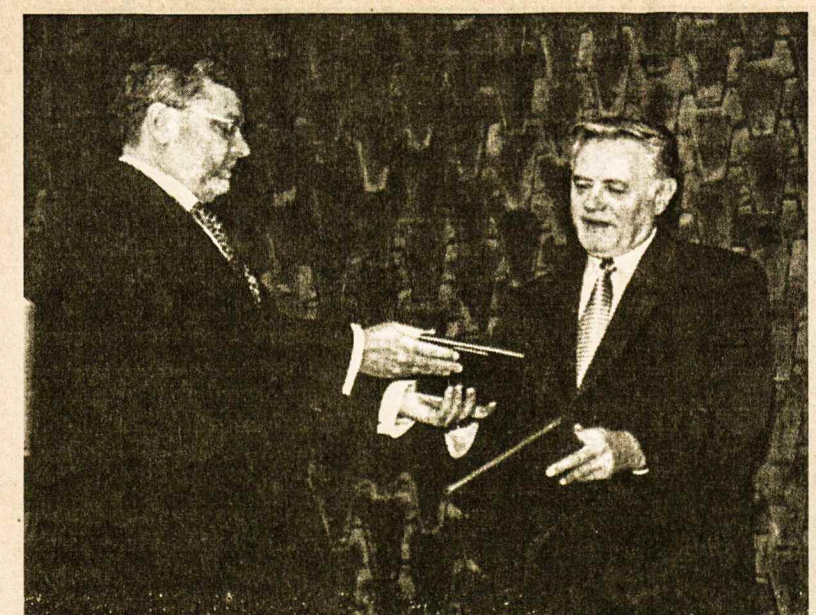
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIŠ - PARDAVIMU AR PIRKIMU - sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

AUDRIUS ŠILEIKA, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) valdybos pirmininkas įteikia garbės nario pažymėjimą titulą buvusiam ŠALFASS-gos pirmininkui, Lietuvos prezidentui VALDIUI ADAMKUI Lietuvos valstybiniame operos ir baletto teatre š.m. balandžio 28 d. per III-čiąjį Lietuvos sporto kongresą, kuriame dalyvavo 605 atstovai

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Europos jaunimo čempionatui besirengianti Lietuvos jaunimo komanda (20 metų ir jaunesni) šiuo metu žaidžia Dallas (JAV) vykstančiose "Global Games" krepšinio varžybose. Pirmose rungtynėse 79:80 nusileido Brazilijai, antrose - 103:96 iškveikė JAV ir trečioje sutriuškino Meksiką 119:64.

DVIRAČIAI: Iškiliose daugiadėnių moterų dviračių lenktynėse "Giro d'Italia" Editai Pučinskaitė, atstovaujanti "Alfa Lum" komandai, iškovojo žalius kalnų vadovės marškinėlius ir dar kartą įrodė, kad ji kalnuose yra nepalenkiamą.

LENGVOJI ATLETIKA: Helsinkio (Suomija) vykstančiose Europos čempionato 50 m plaukimo nugaros varžybose Lietuvos plaukiką Darius Grigalionį tik šimtajai sekundės aplenkė vokiečių Steve Theloke. Tačiau D. Grigalio rezultatas yra naujas Lietuvos rekordas - 25,61 sek. Septintas 50 m plaukimo nugaros baigėme buvo kaunietis Mindaugas Spokas - 26,17 sek. Esbjerg mieste (Danija) įvykusiose

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
aukštuoje administracijos postuose, 53% profesionalių bei technikos darbuotojų, bet sudėjus visų kategorijų rezultatus atsidūrė pirmoje vietoje. Po Kanados bendrame vertinime antroje vietoje yra Norvegija, trečioje JAV. Palyginimui - Estija liko 46, Lietuva 52 (pašoko dešimčia vietų) ir priekį nuo praėitų vertinimo, Rusija 62, Latvija 63.

Pavojingiausiose Toronto skersgatviuose įrengiamos dėžės specialiai foto aparatūrai, kuri padės išaiškinti vairuotojus, nelegaliai pervažiuojančius skersgatvį esant raudonai judėjimo šviesai. 1999 metais 17 pėsčiųjų žuvo nuo tokio vairuotojų elgesio. Keturiadesimt skersgatvių (7 Yonge, 5 Finch, 5 Dufferin gatvių skersgatviai, kitur mažiau) buvo parinkti dėžių įrengimui, ir 10 foto aparatų bus išdėstomi pakaitomis tose dėžėse nuo rugsėjo pradžios. Bauda už nusizengimą numatyta \$185. Tuo norima sparčiau atsikratyti vienu iš blogiausių vairuotojų papročių.

Oro tarša, pasak Ontario medikų draugijos pranešimo, kainuoja daug gyvybių ir pinigų. Šiais metais, kaip skelbiama pranešime, nuo oro taršos pasekmių mirs 1,900 žmonių (šis skaičius pakilo nuo prieš dvejus metus pranašautų 1,800), 9,800 pacientų pakliūs į ligonines, 13,000 atvyks į pirmosios pagalbos centrus, bus prarasta 47 milijonų darbadienių. Bendra suma pinigais daugiau kaip 1.2 bilijono dolerių: \$630 milijonų sveikatos tarnybai, \$566 milijonais įkainoti prarasti darbadieniai. Į šias sumas neįskaičiuoti

Matininkas TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

"SERVICES 4 U"
STATOME ir REMONTUOJAME įstaigas arba gyvenamus namus

- nauji namai ir remontai
- pilni projektai ir statyba
- projektai pagal užsakymą
- priestatai, pamatai
- virtuvės, prausyklos
- rūšių užbaigimas
- elektros darbai

Skambinti JONUI ARŠTIKAIČIUI
Tel.: (416) 879-8221 (nešiojamas)
Pager (416) 331-4218

Sportas
ŠALFASS-gos 50-metis

ŠALFASS-gos centro valdyba ruošiasi paminėti 50-ties metų sportinės veiklos sukaktį. Kaip žinoma, veiklos pradžia yra registruota 1947 m. lapkričio 29 d. data, Augsburgio mieste, Vakarų Vokietijoje, lietuvių sporto darbuotojų suvažiavime, kuriame buvo įsteigtas Fizinio auklėjimo ir sporto komitetas.

Antroji mūsų veiklos raidoje data - tai 1951 m. spalio 27-28 d.d., kada įvyko pirmoji Šiaurės Amerikos lietuvių sporto šventė, Toronto, Kanadoje, tuomet pavadinata Olimpiados vardu. Ši šventė yra laikoma kaip pradžia Metinių sporto žaidynių Šiaurės Amerikoje, kurios vykdomos jau ištisus 50 metų. Pagrindinės, 50-tosios, kartu jubiliejinės, 2000-siais vyko gegužės 5-7 d.d. Rytų sporto apygardoje Baltimorėje vadovaujant Lietuvos sporto klubo atletams.

Lietuvių sportinė bei varžybinė veikla Šiaurės Amerikoje buvo ir yra šakota bei įvairi, mums, sporto žmonėms, daugeliu atveju kėlusi pasididžiavimą: krepšinio rinktinė išvykos, Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, bendradarbiavimas su Lietuvos sportininkais, santykiavimas su Pasaulio lietuvių bendruomene - simpoziumai ir kt.

Šią sukaktį centro valdyba planuoja paminėti Metinių žaidynių metu 2001-siais, Toronte. Buvusią veiklą apžvelgti ir užregistruoti, kad išliktų ateičiai, ruošiamasi išleisti leidinį "FASKAS-ŠALFASS 50. Iškiliųjų veiklos tarpiniai". Leidinį paruošti yra pakviestas centro valdybos narys, sportinės spaudos darbuotojas Sigitas Krašauskas. Todėl krepiamės į visus sporto organizacijos darbuotojus prašydami prisidėti prie šio leidinio turinio. Kiekviena rinktinė patirtis, vienoje ar kitoje sporto srityje yra laukiamas. Šioje knygoje nespausdinsime klubų kūrimosi istorijų, nes tai esame atlikę anksčiau leidinyje "Išvijos lietuvių sportas 1944-84, kurį redagavo Čerkelius, Mickevičius, Krašauskas.

Su geriausiais sportiniais linkėjimais visiems. Laukiame talkos ir patarimų. Ryšiams palaikyti - Sigito Krašausko adresas: 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5, Canada. Tel. (416) 766-5367. Internet - skrasauskas@idirect.com

ŠALFASS-gos centro valdyba

Skautų veikla

- Toronto skautija prisidėjo prie įvairių darbų bei patarnavimų XI-tosios Tautinių šokių šventės metu, o daugelis jų dalyvavo programoje kaip šokėjai-jos.
- "Romuvos" stovykla - rugpjūčio 6-20 d.d. Pirmiesiems ruošos darbams atlikti birželio 24-25 d.d. buvo suorganizuota darbo iškyla. Dalyvavo sk. vyčiai ir tėveliai. Visiems dalyviams priklausė didelė padėka.
- Šių metų "Romuvos" stovyklai vadovaus - pirmą savaitę "Satrijos" tūntininkė ps. Rūta Baltaduonytė-Lemon, stov. komendantė s. Audra Viskantienė-Puzerytė. Antrą savaitę vadovaus "Rambynio" tūntininkas s. M. Rusinas, komendantu bus s. dr. Ramūnas Saplys. Draugovėms vadovaus draugininkai-kės. Iš Ročesterio atvyksta instruktoriai ps. Gečiai, Rūta vadovaus meno darbams, o Aleksas topografai. Abi savaitės stovyklas LSS brolijos VS v.s. Romas Otto. Jis sesių ir brolių draugovės atskirai kasdien mokys pionerijos. Stovyklos registratorei v.s.k.v.s. Ilonai Tarydgienei talkins j.s. E. Namikienė ir s. E. Simonavičienė. Stovyklai paruošta gera programa - vėl skambės lietuviškos dainos ne tik prie laužų. F.M.

Matininkas TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

"SERVICES 4 U"
STATOME ir REMONTUOJAME įstaigas arba gyvenamus namus

- nauji namai ir remontai
- pilni projektai ir statyba
- projektai pagal užsakymą
- priestatai, pamatai
- virtuvės, prausyklos
- rūšių užbaigimas
- elektros darbai

Skambinti JONUI ARŠTIKAIČIUI
Tel.: (416) 879-8221 (nešiojamas)
Pager (416) 331-4218

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 116 milijonų dolerių

MOKA:	IMA:
3.65% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....8.50%
3.95% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
4.75% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeliamu nuosimčiu (fixed rate)
5.00% už 1 m. term. indėlius	1 metų.....7.85%
5.25% už 2 m. term. indėlius	2 metų.....7.95%
5.30% už 3 m. term. indėlius	3 metų.....8.00%
5.45% už 4 m. term. indėlius	4 metų.....8.05%
4.65% už 5 m. term. indėlius	5 metų.....8.10%
4.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.65% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.85% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.80% už 5 m. GIC invest. pažym.	
4.00% už RRSP ir RRRIF ind. (variable rate)	su keičiamu nuosimčiu.....6.75%
5.25% už RRSP ir RRRIF 1 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRRIF 2 m. term. ind.	
5.65% už RRSP ir RRRIF 3 m. term. ind.	
5.85% už RRSP ir RRRIF 4 m. term. ind.	
5.80% už RRSP ir RRRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
5.50% už JAV dol.1 m. GIC	
2.50% už JAV dol. kasd.pal. sąsk (US dol. Sav. Acc.).	

Duodame:
- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

MasterCard, Interac, Cirrus

Lietuvos banko proginių monetų pardavimas. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. - 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose - 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etohicoke - 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239
Elektroninis paštas: parama@total.net Tinklalapis: www.parama.net

Tovey Genys Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group - assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiami lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglington ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel ALGIS MEDELIS
International Ltd
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS
SKAMBINKITE ALGIUI MEDELUI ir UŽSISAKYKITE JAU DABAR!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina - keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos. ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Slaptos pokario organizacijos

Kanadiečio žurnalisto Margolio duomenys, paskelbti spaudoje

JUOZAS VITĖNAS

Šaltasis karas yra jau senokai pasibaigęs, bet ne visos jo paslaptys yra išaiškėjusios. Viena tokių yra organizacija, žinoma „Stay Behind“ (Pasilik vietoje) ir „Gladio“ (Kardas) vardais. Pagal dar negausias žinias, ją 1947 m. įsteigė Amerikos, britų ir kitų šalių žvalgybos. Ji turėjo sudaryti partizanų organizacijos branduolį sovietų invazijos į Vakarų Europą atveju. Jos nariai buvo telkiami visose Europos šalyse iš antikomunistinių grupių. Parinkti asmenys buvo mokomi sabotažo ir partizaninės karybos amerikiečių ir britų bazėse Vokietijoje. Kiekviename Europos krašte buvo sudaromos jų grupės po 5-15,000 asmenų.

Jiems ginklai ir šaudmenys buvo slėptuvėse laikomi visoje Vakarų Europoje. Daugelis jų tebėra tenai ir dabar, kaip ir sovietų paslėpti ginklai. Tuo metu Stalinas grasino pasiųsti 120 divizijų Europai užimti. Grėsmė buvo taip didelė, kad Prancūzija pradėjo atnaujinti Maginot linijos tvirtoves. Vakarų karo vadovų apskaičiavimu, sovietų tankai galėjo per vienuolika dienų pasiekti Anglijos kanalą.

Į stiprias komunistų ir socialistų partijas Italijoje, Prancūzijoje, Belgijoje ir Vokietijoje buvo giliai įsikverbę sovietų agentai, kurie dažnai net joms vadovavo, todėl jos sudarė pavojingą penktąją koloną. Vienas iš „Stay Behind“ organizacijos svarbiųjų uždavinių buvo nužudyti kairiųjų grupių vadovus, ypač Italijoje, Vakarų Vokietijoje ir Prancūzijoje, kurie galėtų pagelbėti sovietų invazijai ir sudaryti kolaboruojančią komunistų valdžią.

Anglijoje slapta grupė, žinoma „Clockwork Orange“ vardu, kaip teigiama planavo nužudyti prosovietinius Darbo partijos vadovus. Amerikos centrinė žvalgybos agentūra davė 200 milijonų dolerių antikomunistinei Italijos krikščionių demokratų partijai ir bendradarbiavo su Vatikanu ir net su mafija, kad sutrukdytų komunistams įsigalėti pietinėje šalies dalyje.

Kai sovietų grėsmė sumažėjo, „Stay Behind“ organizacija išnyko, bet ne Italijoje, kur tebėra apie 15,000 „Gladio“ narių. Jų tarpe yra vyresnių kariuomenės karininkų, pusiau karinės policijos ir žvalgybos pareigūnų. Kai kurie jų buvo įsivėlę į slaptas intrigas destabilizuoti Italijos valstybę ir dalyvaavo nepavykusiose perversmuose 1970 ir 1974 metais. „Gladio“ nariai taip pat siejami su teroristiniais užpuolimais, įskaitant sprogimą Bolonijos geležinkelio stotyje 1980 m., kur žuvo 85 asmenys.

Yra pasakojama, kad senesnių „Gladio“ narių vietas yra užėmę jaunesnės kartos slapti veikėjai, pasiryžę kovoti su komunistų įtaka, kuri tebėra stipri Italijoje. Buvusiai koalicinei vyriausybei vadovavo „reformuota“ komunistų partija, o dabar vadovauja socialistai. Yra tvirtinama, kad „Gladio“ gali būti susijęs su Raudonųjų brigadų atsikūrimu, siekia destabilizuoti kairiųjų sparno vyriausybės. Kai kurie italai mano, kad tamsiame šešėlyje greta oficialios vyriausybės Romoje veikia vadinamoji „slapta vyriausybė“, kurią sudaro grupė pramoninkų, bankininkų, įvairių slaptųjų tarnybų darbuotojai, „Gladio“ nariai, mafija ir kiti. (\"Ottawa Sunday Sun\", V.21).

Toronto lietuvių kredito kooperatyvo „Parama“ metiniame narių susirinkime š.m. balandžio 16 d. buvo įteikta padėkos lentelė „Paramos“ valdybos pirm. A. ŠILEIKAI (viduryje) už 75,000 dol. auką Lietuvių slaugos namams. Iš kairės: slaugos namų lėšų telkimo komiteto pirm. T. Stanulis, A. Šileika ir Labdaros fondo vald. pirm. E. Steponas

Ar galima užsikrėsti psichine liga?

DR. VYTAUTAS MEŠKA, Birštonas

Kokia dabartinė padėtis su psichinėmis ligomis? Pasak E. J. R. Primrose (\"Psychological Illness, A Community Study\", London), Skotijoje kvalifikuotų darbuotojų gera psichinė būklė nustatyta 56-58% asmenų, o pusiau kvalifikuotų (!) tik 16-38%. Ar galima iš to daryti išvadą, jog psichinės ligos daugiau paliečia primityvius asmenis? Teoriškai tokia hipotezė galima, nes pastarieji psichologinė-socialinė adaptacija yra žymiai blogesnė, psichologinis imunitetas daug silpnesnis.

Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, psichinėmis ligomis Senegale serga 8-10% gyventojų, Nigerijoje 15-23% (tarp jų 10% šizofrenija), Kolumbijoje ir Kosta-Rikoje – 6%, Argentinoje – 18%. Karo metu Vietname psichinėmis ligomis sergo net 24% gyventojų. Todėl atrodo, kad E. Primrose pateikti skaičiai yra kiek padidinti, nes, remiantis ką tik minėtais duomenimis, nustatytais Afrikos, Lotynų Amerikos ir Azijos šalių gyventojams, PSO daro išvadą, jog tiek besivystančių, tiek ir ekonomiškai stiprių šalių gyventojai psichinėmis ligomis serga vienodai dažnai.

Neurozių sutrikimų ir psichinių ligų statistika optimistiškai nenuteikia. JAV dvasinės sveikatos prezidentinės komisijos duomenimis, 25% gyventojų jaučia depresiją, nerimą, vidinę baimę, dvasinį nepasitenkinimą, o 15% gyventojų būtina psichologinė reabilitacija. Iš viso per pastaruosius 65 metus neuroze sergančiųjų skaičius pasaulyje padidėjo net 24 kartus. Šiandien Lietuvoje sergančiųjų psichinėmis ligomis yra apie 77,000, tiek pat dar yra ir alkoholikų, kurių psichiškai sveikais, deja, nepavadinasi.

Svedijoje (gyventojų skaičius 8,3 mln.) apie 20,000 kasmet bando nusižudyti ir 2000 nusižudo. Lietuvoje (gyventojų skaičius 3,7 mln.) atitinkamai: bando – apie 18,000 ir nusižudo – 1,800 žmonių. Vadinas, mes šiuo tragišku reiškinio esame daugiau kaip 2 kartus aplenkę Svediją.

Savižudybė yra neabejotinas psichinės ligos ženklas. Kaip žinia, savęs ir savo rūšies išlaikymo instinkto išnykimas nebūna izoliuotas. Psichologiniais ir kitais metodais ištyrę bandantį struktūrą ir sniegas užkrito ant jų. Andrius Rusinas buvo visiškai uždengtas, o Andrius Povilaitis spėjo pusiau išlysti pro duris ir tik jo kosos buvo uždengtos. „Quincee“ viršus buvo sugrįvęs. „Gelbėkit! Gelbėkit!“ – Andrius Rusinas sušuko. Brolis Algis ištraukė Andrių Povilaitį, ir mes visi iškasėm Andrių Rusiną. Dabar reikėjo sutaisyti „quincee“ viršų.

Buvo nutarta, kad Linas, Daniėlius, Matas ir Tomas miegos „igloo“, o Andrius ir Andrius „quincee“. Viską užbaigėm prieš vakarienę. Turėjome laiko pasivažinėti rogutėm. Pavalgėme vakariene salėje. Andrius Rusinas iškepė skanų kumpį su bulvėm. Pasigardžiovome ananasais. Baigėm vakarienę apie 8.30 v.v. Prieš einant miegot Matas Turczyn paruošė mažą fajerverkų žaidimą. Tada nuėjome miegoti į mūsų padarytus „sniego namelius“. Nesušalome!

Per pusręčius valgėme virtus kiaušinius ir lašinius. Išardėme sniego namelius“. Susidėjome daiktus. Brezantas dar buvo vidury Andrius Povilaitis pradėjo vnioti brezentą, kad galėtų išimti. Bet vyndodamas brezentą jis pajudino visą Linas Paškauskas

žudytis asmenį beveik visada ramime ir kitų psichikos (emocinės ir jausmų sferos, mąstymo, valios, dėmesio, atminties) sutrikimų, o kartais net ir kliedesių. Visa tai neretai liudija beprasišedančią šizofreniją, depresinę-afektinę, beprasidedančią senatvinę psichozę arba kurią nors kitą psichinę ligą. Visiškai sveikas asmuo nesizduo, „žmogus per klystkelius suranda savo tikrą kelią“ (J.W. Goethe).

Pagaliau net beviltiškiausiose situacijose normalus žmogus visada stengiasi likti gyvas. Ši savybė yra beveik nevalinga, nevšiai priklausanči nuo sąmoningumo ar treniruotumo, daugiausia būna nulemta genetinės informacijos. Visa tai liudija ir sovietų ištremiti į Šiaurę Lietuvos gyventojai: tarp jų saviziudybių nebuvo. Kodėl? O gi todėl, kad ištremitieji turėjo viltį, kuri dabar Lietuvoje išnyko. Tai prognostiškai labai blogas ženklas.

Kyla klausimas: ar galima užsikrėsti psichine liga? Apie tai prieškarinės nepriklausomos Lietuvos VD un-to Medicinos fakulteto profesorius, žinomas psichiatras J. Blažys savo knygoje „[Vadas] psichiatrija“ (Kaudas, 1935 m.) rašė: „Atsitinka, kad psichinis ligonis tartum užkrečia savo liguistomis idėjomis arba poelgiais kai kuriuos žmones savo aplinkoje. Toks ligonis gali turėti įtakos žmonėms, neratantiems kritiškos nuovokos, silpnai išsilavinimo, išpudinėjimams, ypač moterims ir žmonėms, kurie buvo nuo ligonio prigulimi, kada jis buvo dar sveikas.“

Kai kada „indukcija“ paliečia daug žmonių, net ištisas minias. Tokiu būdu įvyksta „psichinės epidemijos“... Sąlygos psichinei epidemijai: primityvi žmonių psichika, mažas išsilavinimas, monotonus gyvenimas“.

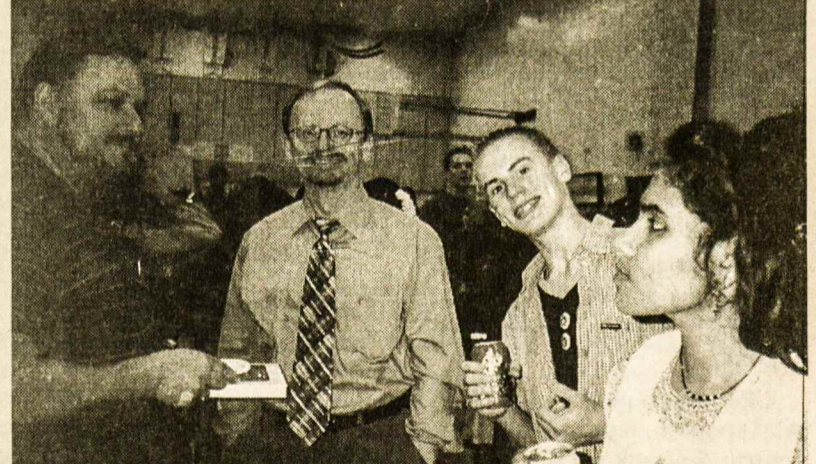
Dešimtoje (paskutinėje) „Tarptautinėje statistinėje ligų ir sveikatos problemų klasifikacijoj“ (PSO, Ženeva, 1992 m.) indeksu F24 pažymėtas įtakotas kliedesinis sutrikimas, kuris gali pasireikšti dviem ar keliem žmonėm, turintiems artimus emocinius ryšius. Tik vienas iš jų turi tikrą psichozinį sutrikimą, o kitiems klijedisiai būna įtakoti ir praeina žmonėms išsiškyrus.

Šių eilučių autorius, deja, ne kartą yra stebėjęs įtakos keლიu persidavusią psichinę ligą. Tai pavojingas reiškinys, galintis sukelti jeigu ir ne epidemiją, tai bent individualias neprognozuojamias pasekmes. Tačiau tai jau kita tema.

Persiduoti gali ne tik psichinės ligos, bet ir lengvesni už jas neuroziniai bei kai kurie elgesio sutrikimai. Tai ypač akivaizdu atsiradus ne tik psichologiniams, bet ir materialiniams sunkumams, o suirutęs arba kataklizmiškas metu šis pavojingas reiškinys vyksta iš tiesų epidemijai būdingais dėsningumais.

Nemaža dalimi susilpnina psichologinį imunitetą ir tokia būdu padidina pavojų psichinei epidemijai plisti šiandien Lietuvoje daugelį žmonių apėmusi socialinė apatija, netikrumas dėl savo ir vaikų ateities, baimė prarasti kai kurias lengvatas, negauti kurį laiką algos ar pensijos, darbo praradimas. Visa tai padeda atsirasti minėtai nevilčiai, padidina ir šiaip jau nedidelių moralinių nuostatų praradimą, sukelia beprasmybės jausmą. Kitas svarbus čia minimos problemos ypatumas yra jos pedagoginis aspektas: jeigu minėtos ligos bei sutrikimai gali persiduoti per fizinį artumą ir psichologinį bendravimą, kaip gi tada vykdyti šios ir jai panašios patologijos asmenų integravimą į sveikųjų visuomenę? Pagal šiandien vyraujančią nuostatą, sveikieji turėtų teigiamai veikti neigaliuosius. Tačiau, nors tą pripažinti sunku bei skaudu, bet kartais gali būti ir kitaip.

Kur išeitit? Visų pirma reikia didinti savo ir kitų psichologinį imunitetą. Apie tai esame jau rašę (\"TZ\", 1996 m., nr. 33-37, str. \"Žmogaus atsparumas įtampai\"). O turintis neurozių arba elgesio sutrikimų asmuo privalėtų suprasti, kad jam ypač humaniška būtų nešioti Kobo Abės kaukę (žr. šio autoriaus kn. \"Svetimas veidas\". Versta iš japonų kalbos. Vilnius, 1973) arba duoti valių savo jausmams tik namie, esant vienam ir užsiračius duris.

Tautinių Toronto šeštadienių mokyklų moksleivių susitikime Don Bosco mokyklos patalpose dalyvavo ir kai kurie tėvai. Iš kairės: M. Rusinas, P. Kuras ir kiti Nuotr. N. Benotienės

KRAINIAN SIUNTINIAI Į BALTIJOS POST VALSTYBES INTERNATIONAL

2985 Bloor St. W., Etobicoke (Salia „Paramos“ kredito kooperatyvo skyriaus)

- siunčiame siuntinius lėktuvu ar laivu
- pinigų pervedimus (money transfer)
- pristatymo patarnavimai (courier service)
- maisto siuntiniai
- jokių svorio apribojimų
- nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
- kiekvienas siuntinys yra pristatomas į adresato namus ir patvirtinimas gavėjo nuotrauka

MŪSŲ KAINOS VISADA ŽEMESNĖS UŽ KITŲ

Teiraukitės mūsų įstaigoje tel. 416 237-1435 arba pas agentus: TORONTE: „Astra Travel“ 416-538-1748, „Via Baltica“ 416-767-6210 HAMILTONE: Beatas Brasas Import-Export 905-518-1867, 905-545-8868

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
 Re/max West | staigoje
 ilgiausiai dirbantis agentas
 ♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
 1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
 416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
 115 Lakeshore Rd. E. Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
 (į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
 Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
 2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
 (Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
 2326 Bloor Street West, Suite 200
 (Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 5110 Dundas ST. W.
 (tarp Islington ir Kipling gatvių)
 Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
 1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus | vakarus) Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- Keliones į Lietuvą • Keliones į šiltus kraštus • Draudai •
- Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) •
- Dokumentų vertimą • Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą •
- Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems •
- Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas •

VISŲ SKRENDANČIŲ | LIETUVĄ SIŪ VASARĄ DEMESIU!!
 Vyksta bilietų išpardavimas keliaujantiems suomių linija „Finnair“.
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
 PYSANKA - V.I.M. Inc.
 4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
 Tel. (416) 233-4601
 Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams jūra ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.
 Greitas ir garantuotas siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas iš Jūsų namų.*
Tel: (416) 233-4601

VILNIUS
 *Galoja kai kurie apribojimai.

Prityrę skautai, dalyvavę žiemos išvykoje iš Toronto į skautų stovyklavietę Romuvoje. Iš kairės: Algis Simonavičius, Tomas Kuras, Linas Paškauskas, Daniėlius Puzeris, Andrius Povilaitis, Andrius Rusinas, Matas Turczyn Nuotr. O. Turczyn

Prisimenant skautiškus nuotykius

Prityrusių skautų žiemos išvyka į Romuvos stovyklavietę

2000 m. sausio 14-16 d.d. mūsų draugovė išvažiavo iš Toronto į Romuvos stovyklą pasidžiaugti žiemos gamtos grožiu. Penktadienio vakarą susitikome dviejose vietose. Aš, Linas Paškauskas, ir Daniėlius Puzeris susitikome pas savo draugininką Algį Simonavičių. Andrius Rusinas ir Andrius Povilaitis nuvažiavo pas brolį Matą Turczyn. Juos vežė Mato tėvas O. Turczyn. Abi grupės išvažiavo apie 6.45 v.v. ir susitikime prie pirmo valgio stoties ant 400 kelio apie 7.15 v.v. Apie 7.30 v.v. pradėjome važiuoti į Romuvą. Užtruko apie 3 valandas nuvažiuoti į Huntsville miestą. Apie 10.30 v.v. vėl susitikome Harvey's valgykloje. Tada nuvažiavom į Romuvą. Ten atvykom apie 11.15 v.v. Privažiuom prie ūkininko pievos ir sustojom. Negalėjome arčiau privažiuoti, nes buvo per daug sniego. Užsidėjome kuprines ir pradėjome išskylauti!

Nueiti pirmą kilometrą buvo gan lengva, nes ėjome palei taką, kuris buvo išvažinėtas motorinių rogių. Kai takas pasibaigė, turėjome eiti savo padarytu taku per vieną metrą sniego. Buvo graži naktis, be debesų, ir matėsi daug žvaigždžių. Priėjome prie pirmo Vilkų barako ir pradėjome atkasti sniegą nuo durų. Brolis Algis atrakino, ir mes visi ėjom. Pasidėjome kuprines ir ėjome pasivaikščioti. Nuėjome į Romuvos valgyklą, kur buvo „šilta“, apie - 10°C. Andrius Rusinas tuoj nuėjo į raštinę atsukti elektros. Tada visi lindom į virtuvę ir beveik nukritome, nes vanduo ten buvo užšalęs, ledas buvo labai slidus. Apžiūrėjome ir grįžome atgal į baraką ir nuėjome miegoti.

Sekandį dieną atsibudome apie 8.30 v.v. Visas maistas dar buvo automobiliuose, tai keletas brolių ėjo paimiti. Linas ir Daniėlius pasiūkė nukasti sniegą, kad būtų vieta įrengti lauko virtuvę. Pavalgėme košytės ir atsigėrėme karštos kakavos. Diena buvo labai saulėta ir ne per šalta. Turėjome jėgų rimtam darbiui! Šiandien norėjome pastatyti „igloo“ ir „quincee“.

Ponas Turczyn, Linas, Daniėlius ir Andrius Rusinas pradėjo statyti „igloo“ – iš sniego arba ledo plytų. Mes naudojome sniego plytas. Jas išpjaustėm iš sniego. Brolis Algis, Matas ir Andrius Povilaitis pradėjo statyti „quincee“. „Quincee“ truputį kitaip statomas. Pirmiausia jie sukrovė savo kuprines ir dėžės į įskastą duobę, sustatė ilgus lentas (maždaug 1.5 m aukštumo) aplink tą krūvą daiktų uždengė brezentu. Tada reikėjo užmesti maždaug 1 m sniego sluoksnį ant brezento. Reikėjo laukto porą valandų iki sniegas sukietės. Kol skiltys dirbo, atvažiavo brolis Tomas Kuras, kuris negalėjo su mumis atvažiuoti penktadienį. Kai jis atvažiavo, prisdėjo prie skilties, kuri statė „igloo“.

Bėdribant labai išalkom ir norėjom ruošti pietus. Bet visas maistas buvo įkastas į „quincee“. Sniegas dar nebuvo sukietėjęs, tai mes palaikėme valandą. Laukdami skautai pabaigė statyti „igloo“. Pagaliau sniegas sukietėjo ir galėjome išimti maistą. Matas ir Daniėlius labai skaniai paruošė makaronus su mėsos padažu. Valgėme apie 3 v.p.p. Po pietų visi pradėjo vėl dirbti – reikėjo užbaigti „quincee“.

Andrius Rusinas ir Andrius Povilaitis buvo ilandė į „quincee“, nes reikėjo išimti visus likusius daiktus. Brezantas dar buvo vidury Andrius Povilaitis pradėjo vnioti brezentą, kad galėtų išimti. Bet vyndodamas brezentą jis pajudino visą

Liną Paškauską. Kai jis pajudino visą

TORONTONT

Anapilio žinios

– Liepos 5, trečiadienį, palaidotas a.a. Albertas Vaskačevičius, 77 m. amžiaus.

– Paramos prašo vaikučių savaitraštis "Kregždute". Tai visos Lietuvos mažiesiems skirtas krikščioniškos ir tautinės dvasios laikraštėlis. Redakcijos adresas: J. Bieliūno gatvė 20-15, LT4930 Anykščiai, Lietuva.

– Panevėžio vyskupija prašo paramos Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje. Aukos priimamos per mūsų parapiją.

– Toronto arkivyskupijos istatas santuokos reikalui norintieji tuoktis turi susitikti su savo parapijos kunigu ir tuo reikalu su juo pasikalbėti bent vienerius metus prieš numatomą santuokos datą bei atlikti reikiamą santuokai pasiruošimą. Jei kuris iš būsimųjų suituokinių jau yra kokio nors forma tuokėsis anksčiau (išskyrus našlystės atvejį), tai kunigas negali su juo tartis dėl santuokos datos, kol nėra gautas santuokai leidimas iš arkivyskupijos.

– Mišios sekmadienį, liepos 16: 9.30 v.r. už a.a. Michaliną Dausienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagoje, 10 v.r. už a.a. Bronių Marijošų; Delhi 3 v.p.p. už a.a. Alvydą Šaltenį.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos 9.45 v. ryto. Pamaldas liepos 30 d. atlaikys tarybos narys Ričardas Hiršas. Rugsėjo 6 d. pamaldų nebus.

Lietuvių Namų žinios

– Liepos 9, sekmadienį sveikinė pietavo 200 žmonių. Svečių knygoje pasirašė – E. Jonušienė iš Fort Vanderale, FL; J. Mekaitė iš Radvilaiškio, E. Purlienė iš St. Petersburg Beach, FL. Pranešimų padarė ir su svečiais supažindino LN vicepirmininkas T. Stanulis.

– LN valdybos posėdis – liepos 27 diena, 7 v.v.

– Moterų būrelis kartu su Vasagos moterų būreliu Gerojo Ganytojo patalpoje (Vasagoje) rugsėjo 13 d. rengia popietę su programa, vaišėm ir turtinga loterija. Visus kviečiame gausiai dalyvauti ir paremti Slaugos namų fondą.

– Toronto Lietuvių Namų poilsio stovykla rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje "Kretinga" Vasagoje rugsėjo 12-19 d. Dėl platesnės informacijos prašome skambinti stovyklos komendantui E. Steponui tel. 416 622-5896, A. Sukauskiui tel. 416 614-7739 arba E. Bartminui tel. 416 249-0490.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukojo: Z. Dobilas – \$5,000; V. Marcinkevičius – \$2,000 (\$4,040); V. Poškus ir D. Blazinskiaitė po – \$200; S. Kojelis – \$100; L. Balsienė – \$20 (\$5,053.70). Slaugos namų vajeaus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Slaugos namų statybos žemės praskisimo proga Punsko lietuvių kultūros namai ir Lietuvių Namai iš Seinų atsuntė nuosirdžius sveikinimus ir linkėjimus Toronto Lietuvių Namų fondui "Labdara". Šiuos sveikinimus R. Juodis perskaitė žemės praskisimo iškilmeje. D.B.Š.

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejaus vedėja dr. R. Mažeikaite liepos 9-19 d.d. yra išvykusi į mokslinę konferenciją Anglijoje. Muziejus veikia įprastom darbo valandom.

– Dėkojame J. Krasauskiui už \$50 auką. Taip pat ir visiems lankytojams, aukojusiems muziejaus, archyvo ir mokslines bibliotekas išlaikymui. Pinigai bus panaudoti ruošiant parodas bei teikiant žinias apie Lietuvą.

– Atitaisymas. "TŽ" 27 nr. paskelbta aukotojų žurnalui "Kardas" paremti sąrašė a.a. Aleksandro Stančiko atminimui \$20 aukojo nes S. Markauskienė, o L. Matulevičienė.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$50 – J. Gribulis, A. B. Matulaičiai.

– Pakrikštyta Lina Konstancija, Dainos (Šikšnūtės) ir Narimanto Botyrių dukrelė.

– Klivland'e mirė a.a. Sofija Neimanienė, Ginto Neimano mama, o Lietuvoje mirė a.a. Marytė Auželenė, Rasos Povilaičiūtės teta.

– Liepos 9 d. "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje, prasidėjo lietuviškai kalbančių vaikų stovykla. Stovyklauja 104 vaikai, juos prižiūri 30 vadovų. Stovyklos organizatorė Lina Kuliavičienė, komendantas Stasys Kuliavas, kapelionai kun. E. Putrimas ir br. Juozapas Žukauskas, OFM, muzikos vadovė Rasa Poskočimienė iš Čikagos, slaugė Ilona Turczyn, vyriausia šeimнинė Ramona Yčienė, ūkvedys V. Pečiulis.

– Mišios "Kretingos" stovyklavietėje vasaros metu aukojamos kas sekmadienį, 11 v.r. kviečiami ir apylinkėse gyvenantys lietuviai kartu su stovyklautojais jose dalyvauti.

– Šeimų su vaikais stovykla vyks rugsėjo 5-12 d.d. Ją organizuoja Virginija ir Lina Zubrickai – 767-9066.

– Tradicinė maldininkų kelionė į Midlando kankinių šventovę rugsėjo 6 d. Kryžiaus keliai 2.30 v.p.p., Mišios 3 v.p.p. Autobusas nuo parapijos išvyks 12 v. ir grįš apie 7.30 v.v. Kelionės kaina \$18. Norintys vykti autobusu registruojasi parapijos raštiniėje.

– Mišios sekmadienį, liepos 16: 8.15 v.r. už a.a. Stasę Ročiene; 9.15 v.r. už a.a. Eleną Geguzienę; 10.15 v.r. už a.a. Juožą ir Pranutę Siminkevičius, už a.a. Oną Skukauskienę – 10 metinės ir už Birgiolų šeimos mirusių; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Prisikėlimo parapijos žinios

– A. a. Stepas Varanka, 89 m., uolus, ilgametis "Tėviškės žiburiių" bendradarbis, visuomenininkas, vilniečių veikėjas, po ilgesnės ligos mirė liepos 8 d., nuliūdime palikęs žmoną Ireną ir dukrą Audrą. Laidojamas šį trečiadienį, liepos 12 d., 10 val. ryto iš Prisikėlimo parapijos šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

A. a. kun. Klebono Petro Ažubalio

20 metų ir jo brolio Jono 10 metų mirties sukaktims paminėti liepos 8 d., 10 val. ryto Lietuvos kankinių parapijos šventovėje buvo aukotas Ažubalių šeimos užprašytos šv. Mišios, kurias koncelebravo prel. J. Staškevičius, kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, kun. Justinas Aleknavičius talkinant diakonui Vytautiui Staškevičiui. Mišių metu muzikinę programą atliko solistė-vargonininkė Linda Marcinkutė, smuikininė Audronė Šarpytė ir solistė Slava Ziemeilė. Programoje – Haendelio, Gounod, Bacho ir kt. kūriniai.

Po pamaldų minėjimo dalyviai

ėjo į Šv. Jono lietuvių kapines pagerbti Velionis. Prel. J. Staškevičius maldomis prisiminė Lietuvos kankinių parapijos ir šių kapinių steigėją kun. Petrą Ažubalį. Žodį tarė Kanados lietuvių bendruomenės valdybos pirm. Algirdas Vaičiūnas. Sugiedojus "Marija, Marija" dalyviai rinkosi į salę pasivaikinti šios parapijos katalikų moterų paruoštais užkandžiais. DI.

– Išėvijos lietuvių klierikų studijų fondui \$100 aukojo P. Besasparis (savo sesers a. a. Genovaitės Sprainaitienės atminimui).

– Keltuvo vajui \$50 aukojo M. A. Empakeriai (a.a. Michalinos Dausienės VII mirties metinių prisiminimui).

– Patikslinimas. "TŽ" 26 nr. St. P. žinutėje pranešta, kad Kanados lietuvių fondo tarybos pirmininku išrinktas Algis Nausėdas. Iš tikrųjų jis išrinktas KLF valdybos pirmininku. Tarybos pirmininkė yra Gražina Ignaitė.

Patikslinimas

– Treminius vaikiškius mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje aukojo: \$2,000 – A. Rūta; \$400 – S. M. Petryla; \$30 – S. Čepionienė. A.S.

– A. a. Michalinos Dausienės septynių mirties metų atminimui pagerbti (1993 m. liepos 18 d.) dukte Aldona ir žentas Mečys Empakeriai "Tėviškės žiburiių" aukojo \$50.

– A. a. Onutės Skukauskieneš 10-tųjų mirties metų atminimui vyras Viktoras ir dukte Danutė "Tėviškės žiburiiams" aukojo \$50.

– A. a. Alvydui Šalteniui mirus, nuosirdžiai užjausdami motina Domutė Bartulienė ir seserį Aldoną, "Tėviškės žiburiiams" aukojo: \$20 – D. Norkienė; \$10 – B. Vytienė, C. J. Pociai.

– A. a. Alvydo Šaltenio lietuvių proga Kauno arkivyskupijos Vaikų dienos centrams aukojo: \$100 – D. Bartulienė; \$45 – J. H. Mačiuliai; \$30 – E. J. Gudinskai; \$20 – A. Aleliūnienė, B. V. Cvirkos, A. Klemkienė, P. T. Pargauskai, B. Dirsienė, K. A. Rataičiūčiai, P. O. Vėžauskai, O. Čekienė, M. Obelienienė, S. Vilimienė; \$10 – J. Jocas, J. L. Vitai, V. A. Čiuprinskai, P. V. Lapieniai, S. Augustinavičius, M. Stankaitienė, B. Lukošienė, M. Povilaitienė, E. Rugienienė, R. Beržinienė, H. Z. Herrman.

– Diana Milerytė (Vokietija/Lietuva) XI-osios Tautinių šokių šventės metu Vilniaus jėzuitų gimnazijai paremti surinko aukų: \$65 (Kan.) ir \$7 (JAV). Pinigai bus įteikti kun. A. Saulaičiui, SJ, Lietuvos jėzuitų provincijolui. Rinkėjas aukotojams dėkoja.

– Panevėžio vyskupijos Kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui \$50 aukojo M. A. Empakeriai (a.a. Michalinos Dausienės VII mirties metinių prisiminimui).

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIEKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus

• IRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves

• STATOME: verandas, tvoras

• DENGIAME STOGUS.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

(pager) (416) 609-5108

XI-tosios Tautinių šokių šventės atidarymo iškilmeje "Regal Constellation" viešbučio salėje 2000 m. birželio 30 d. Viršutinėje nuotraukoje – Kauno Vytauto Didžiojo un-to ansamblio "Žilytis" orkestras; apačioje – Lietuvos jaunimas ir dalis iškilmės dalyvių gieda Tautos himną

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIIŲ" pasakytinis numeris prieš atostogas išeis liepos 25 d., o poatostoginis numeris – rugsėjo 15 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuė. Administracija dirbs visus dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuė po atostogų pradės dirbti rugsėjo 8 d.

"Jotva", tautinių šokių grupė iš Punsko, dalyvavusi Vienioliktoje tautinių šokių šventėje, liepos 8 d. koncertavo Hamiltone, o liepos 9 – Anapilio salėje Mississaugoje. Šiame išleistuviame koncerte dalyvavo apie 200 žiūrovų. Visi gerėjusi "Jotvos" programa, kurioje punskiečiai ne tik šoko, bet irdainavo, muzikavo, deklamavo, rimtuosius šokius įvainio humoristiniais. Beveik dvi valandos trukęs koncertas susilaukė gausių katūčių. Šokėjai pasižymėjo ypač dideliu miklumu, lankstumu, darnumu. Pasipuošę tautine apranga sudarė pasigėrėtina išpūdį. Pabaigoje grupės vadovė p. Kardauskienė visiems nuosirdžiai padėkojo už paramą "Jotvai". Tautinių šokių šventės pareigūnus apdovanojo atsižvelgtais suvenyrais ir atsišveikino su kanadiečiais. Anapilio parapijos salėje visi vaikinai puikia su-neštine vakariene.

Suvalkų krašto lietuvių iš-civijos sambūriui paremti aukojo: \$60 – R. J. Kuliešiai, S. A. Zimnickai; \$50 – D. Agurkytė. Sambūris globoja tautinių šokių grupę "Jotva" ir padengia dalį išlaidų. Sambūrio valdyba dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą.

A. a. Genovaitė Sprainaitienė mirus, užjausdami seserį Juzefą Valiuliene, brolių Praną Besasparį ir seserį Eugeniją Černauskienę (Lietuvoje) su šeimomis, jos artimieji "Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems" Lietuvoje, aukojo: \$100 – A. B. Stankaičiai, P. M. Besaspariai, dr. A. ir dr. S. Kazlauskai; \$50 – Anapilio moterų būrelis, J. Valiulienė, V. V. Valiuliai, D. Besasparytė, J. Besasparis, B. Tamoliūnienė; \$30 – A. H. Povilaičiai, V. M. Kazlauskai; \$25 – B. T. Stanuliai, A. P. Žuliai; \$20 – A. Petkevičienė, D. Barkauskienė, R. Celejewski, S. V. Aušrotai, O. Dementavičienė, B. Kazlauskaitė, V. V. Baliūnai, A. Ylienė, P. Z. Linkevičiai, R. V. Simonaičiai, J. Kunaite, L. V. Zubrickai, Z. J. Dabrowski, S. Rovas, S. A. Zimnickai, I. Punkskienė; \$10 – E. Ališauskienė, E. Kripienė, S. Baltusevičienė. Aukus surinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Į rengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Alguiui tel. 905-272-8323. Pager 416 715-4783.

Laiške "TŽ" redakcijai iš Lietuvos buvusi Sibiro treminė rašo turinti parduoti didelį ūkį – buvusį dvarą Kėdainių rajone – dirbamam žemės 83 ha, miško 48 ha. Ieško pirkėjo. Adresas: Antanina Stomaitė, Aukupėnų k., Pelėdnagių seniūnija, Kėdainių rajonas, Lithuania.

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima kreiptis skambinant tel. 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresas, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

JAUNA MOTERIS iš Lietuvos norėtų slaugyti senelius ar prižiūrėti vaikus. Tel. (905) 274-1477.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

PARDUODAMAS gerai išlaikytas 2 miegamųjų butas Kaune, Kęstučio g. 87-10, ketvirtame aukšte. (Prie teatro.) Kaina \$29,500 (JAV). Teirautis telefonu Kaune (001-370-7) 229-750.

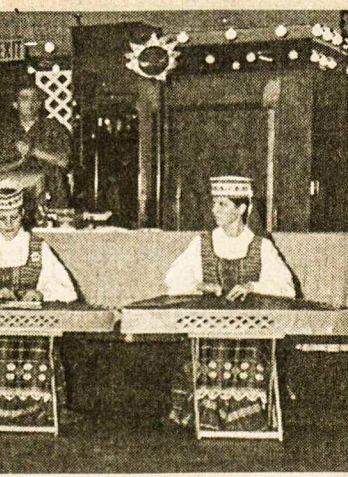
BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisyti bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Irenėja rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių Namų) Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

XI-tosios Tautinių šokių šventės atidarymo iškilmeje "Regal Constellation" viešbučio salėje 2000 m. birželio 30 d. Viršutinėje nuotraukoje – Kauno Vytauto Didžiojo un-to ansamblio "Žilytis" orkestras; apačioje – Lietuvos jaunimas ir dalis iškilmės dalyvių gieda Tautos himną

I XI-tąją Tautinių šokių šventę iš toliau suvažiavę tautiečiai bei iš Lietuvos šokėjai ir jų vadovai-vės atliekamu laiku aplankė Torontą veikiančias lietuvių institucijas, jų tarpe ir "Tėviškės žiburiius", linkėdami jiems dar ilgai gyvuoti. "TŽ" svečių knygoje pasirašė: Indra Antanavičiūtė, Edita Šalčiūnaitė, Arūnas Švelna – visi iš Panevėžio; Nijolė A. Kucinaitė-Borges ir Milda Brantnerienė iš JAV; Kristina Nainienė iš Panevėžio; Laima Kulakauskienė iš Utenos; Zita Rimkuvienė iš Panevėžio ir 16 vaikūčių; Aldona Olienė, Kazimiera Arlauskienė, Genovaitė Treininė, Stasys Norkūnas, G. ir I. Penikiai, L. ir V. Petkai iš JAV; Alfredas Šalna iš Utenos; D. Surdėnienė iš Filadelfijos; Danutė Petrauskaitė iš Kauno; Diana Milerytė iš Vokietijos; L. Ramanuskas, F. Tijūnelis ir A. Sutkavičius iš Brazilijos.

LAIŠKE "TŽ" REDAKCIJAI iš Lietuvos buvusi Sibiro treminė rašo turinti parduoti didelį ūkį – buvusį dvarą Kėdainių rajone – dirbamam žemės 83 ha, miško 48 ha. Ieško pirkėjo. Adresas: Antanina Stomaitė, Aukupėnų k., Pelėdnagių seniūnija, Kėdainių rajonas, Lithuania.

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima kreiptis skambinant tel. 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresas, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

JAUNA MOTERIS iš Lietuvos norėtų slaugyti senelius ar prižiūrėti vaikus. Tel. (905) 274-1477.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

PARDUODAMAS gerai išlaikytas 2 miegamųjų butas Kaune, Kęstučio g. 87-10, ketvirtame aukšte. (Prie teatro.) Kaina \$29,500 (JAV). Teirautis telefonu Kaune (001-370-7) 229-750.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisyti bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Irenėja rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių Namų) Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

HomeLife Realty One Ltd.

2261 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161

Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 13 metų

MONTREALQUE

Liepos mėnesio pirmasis savaitgalis buvo skirtas XI-ajai lietuvių tautinių šokių šventei. Suskrido, suvažiavo į Torontą iš Pietų ir Šiaurės Amerikos bei Europos lietuviai tautinių šokių šokėjai, kurie aktyviai dalyvavo šokiuose, o juos atlydėjo nemažesnis skaičius žiūrovų. Visi buvo reikalingi. Visi šventės renginiai buvo perpildyti. Žmonės domisi. Ir, reikia tikėtis, visi liko patenkinti.

– Bet užtat Montrealyje lietuviškas gyvenimas buvo visiškai apmi-
ręs. Jei dar pridėsime gausų šiais metais lankymąsi Lietuvoje, tai lengva suprasti žmonių trūkumą. Bet montrealiečiai švenčiai žiūri į ateitį. 50 metų Aušros Vartų parapijos sukakties minėjimas rugsėjo 10 d. rengėjams nebeduoda ramybės. Jau dabar visus kviečia į tą minėjimą, ruošia jubiliejinę knygą, leidžia specialius atvirukus. Bus gražu.
– Priešatostoginis "Nepriklausomas Lietuvos" numeris išėjo liepos 4 d. Atostogos tęsis visą mėnesį, nes tiek laiko atostogauja spaustuvė, spausdinanti laikraštį. B.S.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

DĖKOJAME už pasitikėjimą pavedant mūsų istaigai Jūsų apraudas PER 45 METUS

Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių lietuvių. KVIECIAME VISUS KITAS APSIDRAUSTI. Dėl kainų ir mokėjimų išsiaiškinę sutarsime.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Tel. (514) 722-3545 Fax: (514) 722-3546

Įvairios žinios

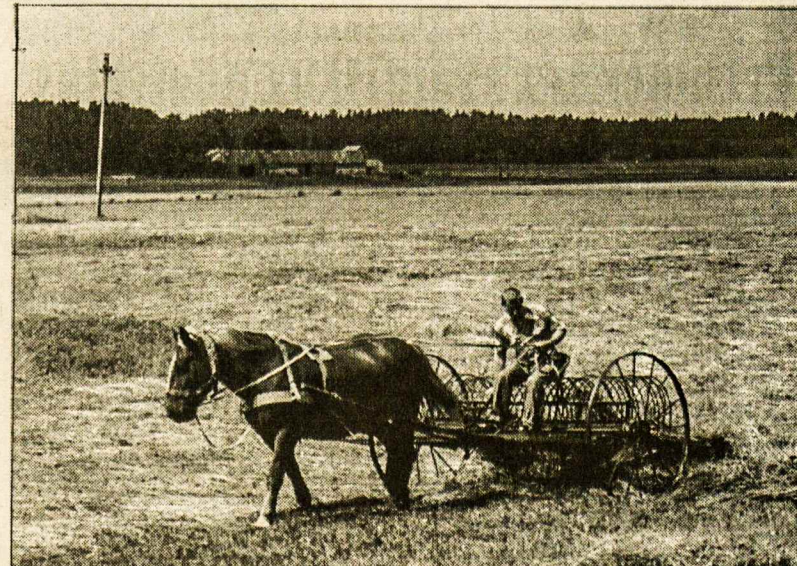
Amerikos baltiečių laisvės lyga š.m. birželio 14 d. Vašingtone, DC suorganizavo ketelį renginių paminėti neteisėtai Baltijos kraštų okupacijai, kurią Sovietų Sąjunga pradėjo prieš 60 metų. Lygos veikėjai susitiko su JAV Tautinio saugumo tarybos direktoriumi Samueliu Berger. JAV kongrese buvo pagerbtas Estijos prezidentas Lennart Meri.

Baltuosiuose rūmuose S. Berger pasidžiaugė per 10 metų nepriklausomybės padaryta pažanga, pabrėžė, kad prezidentas Clinton yra aiškiai pasakęs prezidentui Putinui, kad Rusija privalo gerbti savo kaimynų teritorines teises, užsiminė, kad antrasis NATO praplėtimo ratas įvyksias 2002 metais, primindamas, kad narystė NATO nepriklausys nuo geografinio ar istorijos, bet nuo pasirengimo ir patarė baltiečiams veikti vieningai.

Valdis Pavlovskis, Amerikos baltiečių laisvės lygos pirmininkas, padėjo direktoriui S. Berger už pranešimą ir susitikimą su baltiečiais, priminė, kad neįmanoma užmiršti neteisėbių ir kančių, kurias baltiečiams užkrovė Sovietų Sąjunga.

Kitame posėdyje kalbėta apie Maskvos priešiniamsi NATO praplėtimui, svarstyta JAV finansinė parama Baltijos valstybėms, Rusijos dezinformacinė programa Baltijos valstybių atžvilgiu. Šiame posėdyje dalyvavo baltiečiams draugiški kongreso nariai bei senatoriai. Kongreso narys Tomas Lant, pristatydamas Estijos prezidentą Lennart Meri, priminė, kad JAV 50 metų atsisakė pripažinti Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Prezidentas L. Meri už tai padėjo, pabrėžė to nepripažinimo istorinę svarbą ir Atstovų rūmų nariui Geraldui Solomon įteikė St. Mary's Land ordiną už jo nuolatinę paramą svarstant ŠAS-gos (NATO) praplėtimą.

JAV prezidentas B. Clinton susirinkusius pasveikino raštu, dar kartą primindamas, kad "Prieš šešiasdešimt metų JAV atsisakė pripažinti Jėga įvykdytą Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimą į SSSR". Senatorius Richard Durbin kartu su kitais senatoriais Gorton, Robb, Grams ir Voinovich senate įnešė Rezoliuciją SCR Nr. 122, patvirtinančią, kad 1940 m. birželio mėnesį Sovietų Sąjunga jėga įtraukė Baltijos valstybes. Inf.

Grėbiant šieną Lietuvoje Nuotr. R. Puterio

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$43.00, rėmėjo – \$53.00, garbės – \$63.00

Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiškais)

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

.....

.....

.....

.....

Siunčiu prenerata.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiems susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus. ADMINISTRACIJA

Asmenys ar organizacijos, paaukoję 5000 dol. ar daugiau Slaugos namų statybai, galės įsiamžinti lentelėje virš kambario durų kaip mecenatai to kambario įrengimui.

ZIGMAS DOBILAS \$5000,
VYTAUTAS MARCINKEVICIUS \$2000 (\$4040).

Nuosirdžiai dėkoja – Lietuvių slaugos namų vajeaus komitetas